

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ทัศนะของผู้บริหารในกระบวนการยุติธรรมต่อการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ควบคุมผู้กระทำผิดในสังคมไทย” เป็นการศึกษาโดยใช้เทคนิคการศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 วิธี คือ การศึกษาจากเอกสาร และการศึกษาภาคสนาม โดยผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากทัศนะของกลุ่มประชากรที่เป็นบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิจาก 8 หน่วยงาน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานกิจการยุติธรรม และสหภาพนายความ จำนวนทั้งสิ้น 16 ท่าน

ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำเสนอผลการศึกษา และอภิปรายผลการศึกษาแต่ละราย โดยจำแนกข้อมูลจากการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มประชากรผู้ให้สัมภาษณ์
- ส่วนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์
- ส่วนที่ 3 การอภิปรายผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มประชากรผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อศึกษาทัศนะของกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา รวมทั้งสิ้นจำนวน 16 ท่าน โดยแบ่งออกเป็น ชาย 12 ท่าน หญิง 4 ท่าน โดยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ปรากฏตามตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1

ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรผู้ให้สัมภาษณ์

ลำดับที่	เพศ	การศึกษา	ตำแหน่ง	ประสบการณ์การทำงาน
1.	ชาย	- นิติศาสตร์ มหาบัณฑิต	ผู้พิพากษาประจำกอง ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาล ฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม	- ผู้พิพากษาประจำกองผู้ช่วย ผู้พิพากษาศาลฎีกา - สำนักงานอัยการสูงสุด - ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย - ธนาคารกรุงเทพจำกัด (มหาชน) - บริษัทสยามพาณิชย์ลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน)
2.	หญิง	- นิติศาสตรบัณฑิต - เนติบัณฑิตไทย - นิติศาสตร์ มหาบัณฑิต	ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค 8 สำนักงานศาลยุติธรรม	- ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ - รองอธิบดีผู้พิพากษาศาล เยาวชนและครอบครัวกลาง - ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ประจำสำนักงานเลขาธิการ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาด อำนาจหน้าที่ระหว่างศาล - ผู้พิพากษาศาลแขวงพระนคร ใต้ - อาจารย์พิเศษคณะ นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย อัสสัมชัญ/มหาวิทยาลัย เกษมบัณฑิต

ตารางที่ 4.1

ลำดับที่	เพศ	การศึกษา	ตำแหน่ง	ประสบการณ์การทำงาน
3.	หญิง	<ul style="list-style-type: none"> - นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมดี) - เนติบัณฑิตไทย - นิติศาสตรมหาบัณฑิต (สาขา กฎหมายอาญา) - LL.M. (สาขา กฎหมายระหว่างประเทศ) 	<ul style="list-style-type: none"> รองอธิบดีอัยการ ฝ่ายปรึกษา สำนักงานที่ปรึกษา กฎหมาย สำนักงานอัยการสูงสุด 	<ul style="list-style-type: none"> - อัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและ หรือ 4 - รองอธิบดีอัยการฝ่าย ต่างประเทศ - อนุกรรมการ ป.ป.ช. - อนุกรรมการ กกต. - อาจารย์พิเศษโรงเรียนนาย ร้อยตำรวจสามพราน
4.	ชาย	<ul style="list-style-type: none"> - นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง - เนติบัณฑิตไทย - นิติศาสตรมหาบัณฑิต (MCJ) Howard University, USA - นิติศาสตรมหาบัณฑิต (MCL) The Dickinson School of Law, USA 	<ul style="list-style-type: none"> อัยการผู้เชี่ยวชาญ รองเลขานุการอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการสูงสุด 	<ul style="list-style-type: none"> - รองเลขานุการอัยการสูงสุด - ผู้ช่วยเลขานุการ รองอัยการสูงสุด - อัยการจังหวัดประจำกรม สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย - อัยการจังหวัดประจำกรม สำนักงานคดีล้มละลาย
5	ชาย	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต โรงเรียนนายร้อยตำรวจ - รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้บัญชาการ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บัญชาการ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง - ผู้บัญชาการ สำนักงานกฎหมายและสอบสวน - รองผู้บัญชาการ สำนักงานกฎหมายและสอบสวน

ตารางที่ 4.1

ลำดับที่	เพศ	การศึกษา	ตำแหน่ง	ประสบการณ์การทำงาน
		<ul style="list-style-type: none"> - ปริญญาบัตร หลักสูตรการป้องกัน ราชอาณาจักร รุ่นที่ 43 - ประกาศนียบัตร หลักสูตรผู้บริหาร กระบวนกรยุติธรรม ระดับสูง รุ่นที่ 4 - ประกาศนียบัตร หลักสูตรการบริหารงาน ตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ 16 		<ul style="list-style-type: none"> - รองผู้บัญชาการ กองบัญชา การตำรวจนครบาล - รองผู้บัญชาการ กองบัญชา การตำรวจสอบสวนกลาง
6.	ชาย	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐประศาสนศาสตร บัณฑิต โรงเรียนนาย ร้อยตำรวจ - นิติศาสตรบัณฑิต มสธ. (เกียรตินิยม อันดับหนึ่ง) - ปริญญาโทการ บริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัย ธรรม ศาสตร์ 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้บังคับการตำรวจ นครบาล 1 กองบังคับ การตำรวจนครบาล 1 กองบัญชาการตำรวจ นครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บังคับการตำรวจนครบาล 2, 3 - รองผู้บังคับการตำรวจนคร บาล 8, 7 - ผู้กำกับการสถานีตำรวจนคร บาลท่าข้าม - ผู้กำกับการ 2 กองบังคับการ สืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ - อาจารย์ประจำหลักสูตร พนักงานสอบสวนทุกหลักสูตร
7.	ชาย	<ul style="list-style-type: none"> - นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมดี) - เนติบัณฑิตไทย - ปริญญาโททาง กฎหมาย มหาวิทยาลัยคอร์ 	<ul style="list-style-type: none"> อธิบดีกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบดีกรมราชทัณฑ์ - อธิบดีกรมคุมประพฤติ - อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชน - ผู้อำนวยการสถาบันกฎหมาย อาญา

ตารางที่ 4.1

ลำดับที่	เพศ	การศึกษา	ตำแหน่ง	ประสบการณ์การทำงาน
		เนล สหรัฐอเมริกา		สำนักงานอัยการสูงสุด - อัยการผู้เชี่ยวชาญพิเศษ สำนักงานต่างประเทศ
8.	หญิง	- นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม	- รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ - รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ - ผู้อำนวยการกองนิติการ กรมราชทัณฑ์ - ผู้ตรวจราชการ กรมราชทัณฑ์
9.	ชาย	- นิติศาสตรบัณฑิต - M.S. (Criminology) School of Criminology, Florida State University - รัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต	อธิบดีกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม	- อธิบดีกรมคุมประพฤติ - อธิบดีกรมราชทัณฑ์ - รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ - ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนา ข้าราชการ กรมราชทัณฑ์
10.	หญิง	- นิติศาสตรบัณฑิต - เนติบัณฑิตไทย	ผู้ตรวจราชการ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม	- ผู้ตรวจราชการกรมคุม ประพฤติ - ผู้อำนวยการกองวิชาการและ แผนงาน - ผู้อำนวยการสำนักงานคุม ประพฤติภาค - หัวหน้าสำนักงาน คุมประพฤติ จังหวัด

ตารางที่ 4.1

ลำดับที่	เพศ	การศึกษา	ตำแหน่ง	ประสบการณ์การทำงาน
11.	ชาย	<ul style="list-style-type: none"> - ปริญญาตรี รปบ. (ตร.) นรต. 36 (พ.ศ. 2526) - ปริญญาโท M.P. A.C (Public Affairs) Kentucky State University, 1987 - ปริญญาเอก Ph.D. (Criminology), Florida State University, 1991 	<ul style="list-style-type: none"> - โฆษกกรมสอบสวนคดีพิเศษ - ผู้บัญชาการสำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา กรมสอบสวนคดีพิเศษ - ทรัพย์สินทางปัญญา กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บัญชาการสำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา กรมสอบสวนคดีพิเศษ - ผู้บัญชาการสำนักงานกิจการต่างประเทศและคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศ กรมสอบสวนคดีพิเศษ - อาจารย์พิเศษโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
12.	ชาย	<ul style="list-style-type: none"> - นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง - เนติบัณฑิตไทย - การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มห่าบัณฑิต (MPPM) NIDA - ประกาศนียบัตรบัณฑิตทางกฎหมายมหาชน (Graduate Diploma) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บัญชาการสำนักคดีคุ้มครองผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม - กรมสอบสวนคดีพิเศษ - กระทรวงยุติธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้อำนวยการสำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้กรมบังคับคดี - ผู้ตรวจการบังคับคดี - ผู้อำนวยการกองบังคับคดีล้มละลาย

ตารางที่ 4.1

ลำดับที่	เพศ	การศึกษา	ตำแหน่ง	ประสบการณ์การทำงาน
13.	ชาย	<ul style="list-style-type: none"> - นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ - LL.B. University of Wales, UK - เนติบัณฑิตไทย - Barrister at Law of Gray's Inn (เนติบัณฑิตอังกฤษ) 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม - รองอธิบดีกรมบังคับคดี - ผู้พิพากษาศาลแขวงสงขลา - ผู้พิพากษาศาลแพ่ง - นิติกร กรมบังคับคดี
14.	ชาย	<ul style="list-style-type: none"> - สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ - Master of Criminology, University of Melbourne Australia 	<ul style="list-style-type: none"> รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม - ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม - ผู้อำนวยการกองคลัง กรมราชทัณฑ์ - ผู้อำนวยการส่วนมาตรการควบคุมผู้ต้องขัง - ผู้อำนวยการส่วนราชทัณฑ์ต่างประเทศ
15.	ชาย	<ul style="list-style-type: none"> - นิติศาสตรบัณฑิต - นิติศาสตรมหาบัณฑิต - เนติบัณฑิตไทย 	<ul style="list-style-type: none"> เลขาธิการ สภานายความ รองโฆษก สภานายความ 	<ul style="list-style-type: none"> - เลขาธิการ สภานายความ - รองเลขาธิการ สภานายความ - นายทะเบียน สภานายความ - ผู้อำนวยการกองคดี องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย - คณะอนุญาโตตุลาการ

ตารางที่ 4.1

ลำดับที่	เพศ	การศึกษา	ตำแหน่ง	ประสบการณ์การทำงาน
16.	ชาย	- ปริญญาโท กฎหมาย ธุรกิจ มหาวิทยาลัย รามคำแหง - เนติบัณฑิตไทย - ประกาศนียบัตรการ เมืองการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตย สำหรับผู้บริหารระดับ สูง (ปปร 8) สถาบัน พระปกเกล้า	กรรมการอำนวยการ สำนักฝึกอบรมวิชาว่า ความแห่ง สภาทนายความ	- กรรมการอำนวยการสำนัก ฝึกอบรมวิชาว่าความแห่ง สภาทนายความ - อดีตเลขาธิการ สภาทนาย ความ (2547-2550)

จากตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีการศึกษาสูงในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ในด้านนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และอาชีวศึกษาเป็นส่วนใหญ่ และเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมครบทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการก่อนการพิจารณาคดี คือ ตำรวจ ผู้รับผิดชอบคดีพิเศษต่าง ๆ และอัยการ กระบวนการระหว่างการพิจารณาคดีและพิพากษาคดี คือ ผู้พิพากษาและทนายความ และกระบวนการหลังการพิพากษาคดีและการปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาล ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำผิดที่ศาลมีคำพิพากษาแล้ว ทั้งการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในเรือนจำ คือ กรมราชทัณฑ์ และการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดนอกเรือนจำ คือ กรมคุมประพฤติ นอกจากนี้ยังประกอบด้วยบุคลากรจากหน่วยงานที่มีหน้าที่บูรณาการ ประสานและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงภาคประชาสังคมด้วย ดังนั้นกลุ่มประชากรผู้บริหารเหล่านี้ จึงเป็นผู้ที่สามารถแสดงทัศนะเกี่ยวกับการลงโทษ เสนอแนะการประยุกต์ใช้มาตรการลงโทษระดับกลางให้เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย และปัญหาอุปสรรคในการนำมาตราการดังกล่าวมาใช้ได้เป็นอย่างดี และครอบคลุมตรงตามประเด็นคำถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลในการศึกษา ผลการศึกษาในครั้งนี้จึงมีความครบถ้วนสมบูรณ์ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้ศึกษาต้องการศึกษา

ส่วนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์

การศึกษาเรื่อง “ทัศนะของผู้บริหารในกระบวนการยุติธรรมต่อการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ควบคุมผู้กระทำผิดในสังคมไทย” ผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์เชิงลึกโดยวิธีการสัมภาษณ์ด้วยตนเองตามข้อคำถามในประเด็นของมาตรการลงโทษระดับกลางตามแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการศึกษาทัศนะของกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 16 ท่าน ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้สัมภาษณ์อย่างครบถ้วนในทุกข้อคำถาม ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สรุปทัศนะของผู้ให้สัมภาษณ์ออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่

1. ทัศนะต่อแนวคิดและหลักการของมาตรการลงโทษระดับกลาง
2. ทัศนะต่อการประยุกต์ใช้รูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลาง
3. ทัศนะต่อปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคม

ไทย

ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ปรากฏผลดังนี้

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 1 ทัศนะต่อแนวคิดและหลักการของมาตรการลงโทษระดับกลาง

กรณีสัมภาษณ์ที่ 1

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เนื่องจากในมุมมองของการปฏิบัติงานในศาลฎีกา มีหลายกรณีที่ไม่อาจรอการลงโทษได้ ด้วยความผิดตามนโยบายและแนวปฏิบัติ ซึ่งเป็นการลงโทษเพียงเล็กน้อย จำคุกเพียง 1-6 เดือน หรือโทษกักขังแทนโทษจำคุก กรณีศาลสั่งจำคุกไม่เกิน 3 เดือน เป็นต้น การใช้มาตรการลงโทษระดับกลางเป็นทางออกที่ดีที่น่าจะช่วยเยียวยาผู้กระทำความผิดจากการตกเป็นอาชญากรได้ แต่จะมีผลยับยั้งให้ผู้กระทำผิดไม่กลับมาก่อทำผิดซ้ำอีกหรือไม่ นั้น ยังมีอาจทราบได้

มาตรการลงโทษระดับกลางที่จะนำมาปรับใช้นี้ ผู้กระทำความผิดควรได้รับความทุกข์ความลำบากใกล้เคียงหรือเช่นเดียวกับโทษจำคุก แต่จะใช้อะไรเป็นเครื่องมือในการวัดความทุกข์หรือความยากลำบากนั้นว่าจะเท่าเทียมหรือใกล้เคียงกันมาตรการลงโทษจึงจะสัมฤทธิ์ผล และต้องมีการแก้ไขกฎหมายมาตรา 56 ประมวลกฎหมายอาญา ให้ศาลมีอำนาจการลงโทษได้กว้างขวางกว่าเดิมทั้งโทษและมาตรการ แต่การใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง จะใช้หน่วยงานใดดำเนินการควบคุมมาตรฐานและรายงาน จะต้องเป็นหน่วยงานที่มีความเข้มข้นมากกว่ากรมคุมประพฤติ และน่าจะเป็นหน่วยงานบังคับคดีของศาลดำเนินการเองเฉพาะคดีอาญา

ส่วนในมุมมองของกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม แนวทางมาตรการลงโทษระดับ กลางนี้ น่าจะมีใช้บังคับ ไม่เฉพาะในระบบกระบวนการยุติธรรมโดยศาลเท่านั้น แต่อาจบังคับใช้กับ กระบวนการยุติธรรมนอกระบบด้วย เช่น ยุติธรรมชุมชน และอื่น ๆ แต่ควรใช้กับกระบวนการตัดสิน สุดท้ายที่ผ่านการพิสูจน์พยานหลักฐานชัดเจน ว่าผู้้นกระทำผิดจริง ไม่รับสารภาพเพื่อ หลีกเลี่ยงการลงโทษหนัก และการใช้มาตรการดังกล่าวจะต้องกระทำโดยระมัดระวังเท่าที่จำเป็นจริง ๆ เท่านั้น โดยควรมีการกำหนดรายละเอียดของเรื่องการใช้มาตรการลงโทษระดับกลางถึงระยะเวลา ความเข้มข้น ความเหมาะสม และหน่วยงานใดควรมีหน้าที่ดูแลโดยตรง โดยส่วนตัวแล้วเห็นว่า น่าจะเป็นหน่วยงานราชทัณฑ์ หรือหน่วยงานภายในของศาลยุติธรรม เพราะเป็นกระบวนการลงโทษ ผู้กระทำผิดและมีความใกล้ชิดศาล ทั้งหากไม่ดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว อาจนำวิธี จำคุก กักขังมาใช้ทดแทนได้ทันที

หากมองด้านสังคม มาตรการนี้เหมือนกับเป็นการเอาแรงงานที่เข้าไปอยู่ในเรือนจำ กลับออกมาทำงานให้ชุมชนมากขึ้น แต่การจะให้ทำงานอะไรนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจะ ดูแลให้เหมาะกับสภาพสังคมด้วย โดยเน้นหลักให้มีความทุกข์มากกว่าความสุข แต่ไม่ใช่การตีตรา ให้อาย ให้ปฏิบัติในเชิงบวก เสริมแรงด้วยธรรมะในการแก้ไขผู้กระทำผิดด้วย และการใช้มาตรการ นี้ ช่วยให้การควบคุมยังคงแข็งแรง ไม่กระทบกระเทือนต่อสถาบันครอบครัว

กรณีสัมภาษณ์ที่ 2

เห็นด้วยกับแนวคิดและหลักการของมาตรการลงโทษระดับกลาง เพราะในทางอาชญา วิทยา การลงโทษเพื่อทดแทนโดยการจำคุกไปเลยทั้ง ๆ ที่พฤติกรรมกระทำผิดของผู้กระทำ ผิดนั้นยังสามารถที่จะแก้ไข ปรับปรุงได้ ถ้าเรากำหนดมาตรการที่ตึงเกินไป คือ การจำคุก ก็ไม่เกิด ประโยชน์ในแง่ของการแก้ไข ซึ่งจะส่งผลหลายประการ ไม่ว่าจะกับตัวผู้กระทำผิดเองที่ถูกตัด ขาดจากสังคม กลายเป็นภาระของสังคม ทำให้คนในครอบครัว คนที่จะต้องได้รับการดูแลเด็กร้อน ได้รับผลกระทบจากการเอาตัวผู้กระทำผิดไปจำคุก ถือเป็นเรื่องของการสร้างภาระสังคม ขึ้นมาอีกด้านหนึ่ง ส่วนมาตรการที่ย่อนยานเกินไป คือ การคุมประพฤติ บางครั้งก็ไม่ทำให้บุคคล กระทำผิดเหล่านี้สำนึกตัวและยุติการกระทำเหล่านั้นได้ เพราะฉะนั้นการนำเอามาตรการลงโทษ ระดับกลางมาใช้ จึงเป็นเหมือนกับการกำหนดทางสายกลางที่มีความเหมาะสมมากกว่าขึ้นมา ซึ่ง คิดว่าน่าจะนำมาใช้กับกลุ่มผู้กระทำผิดที่ไม่ได้มีสันดานเป็นโจร กลุ่มที่กระทำผิดโดย พลังพลอย ยกตัวอย่างเช่น กรณีขับรถประมาท ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้กระทำผิดนั้นไม่ได้มีเจตนาหรือ มีความคิดชั่วร้าย แต่เกิดเพราะความไม่ระมัดระวัง ไม่คำนึงถึงสังคม ควรจะเอามาใช้เป็นมาตร การที่ให้โอกาสกับคนเหล่านั้นที่จะให้สำนึก และเตือนตัวเองอยู่ตลอดเวลา ซึ่งการคุมความ ประพฤติบางครั้งยังทำให้ผู้กระทำผิดพลังพลอยได้ คือ อยู่ระหว่างคุมความประพฤติ แต่ยังไม่ออกไป

ขับรถในท้องถนน ก็อาจจะประมาทและก่อความเสียหายให้สังคมได้อีก แต่ถ้าเอามาตรการระดับกลางมาเจาะกับผู้กระทำผิดกลุ่มนี้ ให้เป็นการเตือนผู้กระทำผิดอยู่ตลอดเวลา ก็จะทำให้เกิดการซึ่มซับที่จะระมัดระวังตัวเองเพื่อไม่ให้กระทำผิดซ้ำขึ้นมาอีก ซึ่งน่าจะดีกว่าถ้ามีการนำมาตรการนี้มาใช้

ในมุมมองของผู้พิพากษาแล้ว ดุลยพินิจที่ศาลจะเลือกใช้วิธีการอย่างไรในการลงโทษนั้น ต้องมองพฤติการณ์ภาพรวมในคดี ดูความเหมาะสม ดูผู้เสียหาย ว่าสิ่งที่เขากระทำผิดนั้นอยู่ในระดับรุนแรง สร้างความเสียหายให้กับสังคมมากน้อยแค่ไหน ดูสภาพแวดล้อมของผู้กระทำผิดด้วยว่า อาชีพ ภาระทางครอบครัว และเจตนา ถ้าไม่ได้มีเจตนาร้ายในการกระทำความผิดหรือมุ่งร้ายกับคนอื่น และสังคมไม่เสียหายมาก วิธีการลงโทษระดับกลางนี้น่าจะสามารถนำไปแก้ไขให้ผู้กระทำผิดกลับตัวเป็นคนดีได้ แต่ต้องดูความพึงพอใจของผู้เสียหายด้วย ถึงแม้ความผิดบางอย่างเป็นความผิดต่อรัฐ แต่ก็ต้องฟังผู้เสียหายในคดีด้วย ซึ่งต้องพิจารณาประกอบกันหลายปัจจัยในการที่จะตัดสินว่าควรเอามาตรการใดมาใช้ซึ่งจะเหมาะสม เห็นว่ามาตรการลงโทษระดับกลางนี้ ถือเป็นทางสายกลางในทางอาญาวิทยา เพราะการจำกัดอิสรภาพโดยการจำคุกนั้นสุดโต่งไปในทางลงโทษเพื่อทดแทนแก้แค้น แต่เมื่อเข้าไปในคุกแล้ว ทางราชทัณฑ์จะมีมาตรการแก้ไขผู้กระทำผิดอย่างไรนั้น เป็นอีกเงื่อนไขหนึ่ง หรือการที่เราคืนตัวให้ผู้กระทำผิดกลับคืนสู่สังคมโดยการใช่วิธีการคุมประพฤติ โดยให้ผู้กระทำผิดยังมีชีวิตอิสระ บางทีก็อาจจะหย่อนยานเกินไป เพราะฉะนั้นจึงเห็นด้วยที่จะเอามาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ให้เหมาะสม

ในมุมมองภาพรวมของกระบวนการยุติธรรม ยิ่งเห็นประโยชน์ในการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้มาก เพราะการเป็นผู้พิพากษาบางครั้งก็ลำบากใจในบางคดีที่จะสั่งคุมความประพฤติผู้กระทำผิด แต่ผู้เสียหายอาจจะรู้สึกที่เราไม่สนใจเหยี่ยวแลเขาเลย แต่ถ้าจะเอาผู้กระทำผิดไปจำคุก ก็หนักเกินไปกว่าที่จำเป็นและเป็นภาระมาก อย่างความผิดบางประเภท การจำคุกก็ไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาอะไร มีแต่จะไปเพิ่มภาระเอาผู้กระทำผิดเข้าไปอยู่ในเรือนจำ ทำให้เกิดนักโทษแออัดล้นคุก และเข้าไปเรียนรู้การกระทำความผิดเพิ่มมากขึ้น ซึ่งไม่มีประโยชน์ถ้าเดิมคน ๆ นั้นเป็นสุจริตชนแต่ได้กระทำความผิดอาญาบางประเภทที่ไม่ได้เป็นความผิดโดยเจตนาร้าย การนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้จะเหมาะสมกว่า และจะทำให้ผู้กระทำผิดที่รับโทษนี้รู้สึกตื่นตัวตลอดเวลา ไม่ว่าจะ เป็นมาตรการใดในทั้ง 7 รูปแบบก็น่าจะเอามาใช้ได้ อุปกรณ์เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ก็น่าสนใจ ถึงเวลาที่ประเทศไทยจะพัฒนาเอาแบบนี้มาใช้ เพราะเป็นการลงโทษบุคคลที่ให้เขามีโอกาสได้สำนึกและเตือนตัวเองตลอดเวลา ว่าถ้าพ้นโทษไปแล้วจะไม่กลับมากระทำความผิดอีก เพราะถ้าเอาบุคคลนั้นไปขังคุก ก็จะทำให้ติดประวัติที่ไม่ดี ทำให้อนาคตทาง

การทำงาน การศึกษาหมดไป กระบวนการลงโทษแบบนี้สังคมยังเปิดโอกาสให้ผู้กระทำผิดได้ใช้เวลาในการกลับตัว

มาตรการลงโทษระดับกลางจึงเป็นเสมือนยาค้ำที่เข้ามาแทรกระหว่างความเข้มข้นมากเกินไป กับความอ่อนแอมากเกินไป เป็นวิธีการที่จำกัดอิสรภาพคล้ายกับการจำคุก แต่การจำกัดอิสรภาพในลักษณะนี้ ทำให้ผู้กระทำความผิดยังมีความเป็นมนุษย์อยู่ ที่จะสามารถรับผิดชอบตัวเอง รับผิดชอบต่อครอบครัวให้ไม่ตกเป็นภาระของสังคม ในขณะที่เดียวกันกับที่เขาถูกลงโทษไปด้วย เพราะว่ากระทำความผิดทางอาญา ซึ่งสมควรที่จะได้รับการลงโทษ จำกัดอิสรภาพไม่让他สามารถทำอะไรได้ตามที่ตนต้องการ แต่ก็มีหน้าที่ที่ต้องทำเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมไปด้วยพร้อม ๆ กัน

กรณีสัมภาษณ์ที่ 3

ไม่เห็นด้วย เพราะการที่จะให้ได้มาตรการในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่ได้ผล ต้องเริ่มที่ครอบครัว โรงเรียน ตัวของบุคคลตั้งแต่ยังเด็ก แต่เข้าไปที่ชุมชนเลยจะไม่ได้ผล เพราะเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่และกระทำความผิดแล้วจะแก้ไขได้ยาก ต้องส่งเสริมตั้งแต่เด็ก ให้มีการเรียนรู้ศีลธรรมเบื้องต้น และใช้ศีลธรรมในชีวิตประจำวัน ใช้วัดเข้าช่วยอบรมศีลธรรม ส่งเสริมศีล 5 ให้เข้มแข็ง ชุมชนจะไม่สามารถแก้ไขผู้กระทำความผิดให้กลับสู่สังคมได้เลยถ้าชุมชนนั้นเป็นชุมชนที่ปราศจากศีลธรรม

สำหรับผู้ที่กระทำความผิดจะมีอยู่หลายประเภทมาก ๆ ถ้าประเภทที่กระทำความผิดตั้งแต่อายุน้อยเท่าที่พบเห็นมาจะกระทำความผิดไปเรื่อย ๆ และกระทำผิดหนักขึ้น เช่น บางคนเริ่มเสพยาเสพติดเป็นกัญชา แล้วก็เริ่มพัฒนาไปเป็นยาเสพติดที่หนักขึ้นอย่างเฮโรอีน ยาบ้า แล้วก็นำไปสู่การกระทำผิดอย่างอื่นเป็นอาชญากรรมที่หนักขึ้น ทั้งลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ วิวาททรัพย์ต่อเนื่องรุนแรงไปเรื่อย ๆ เพราะฉะนั้นการแก้ไขผู้กระทำผิดที่ชุมชนจึงเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ และเป็นวิธีการที่ผิดที่คิดถึงตัวผู้กระทำความผิดในขณะที่เขาได้กระทำความผิดไปแล้ว

เป้าประสงค์ของมาตรการลงโทษระดับกลางบางประการ อย่างเช่น การหลีกเลี่ยงผู้กระทำความผิดเพียงเล็กน้อยเข้าไปเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรในเรือนจำ สังคมไทยเราก็มีอยู่แล้วโดยกฎหมาย ถ้าผู้กระทำความผิดเพียงเล็กน้อย อัยการจะไม่ฟ้องถ้าหากว่ามีเหตุ อัยการสามารถใช้ดุลยพินิจได้โดยจะไปทางไม่ฟ้อง หรือชะลอการฟ้องคดีไว้ก่อนจะเหมาะสมกว่า ต้องเริ่มต้นจากกระบวนการนอกศาลก่อน อย่าเข้าไปสู่ศาล ซึ่งควรจะใช้มาตรการที่มีอยู่แล้วให้มากจะดีกว่า

กรณีสัมภาษณ์ที่ 4

เห็นด้วยในแนวความคิดมาตรการลงโทษระดับกลาง เพราะเป็นการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้เหมาะสมกับโทษที่ผู้กระทำผิดสมควรจะได้รับ ทั้งยังไม่เป็นภาระในค่าใช้จ่ายของรัฐหากต้อง

ส่งผู้กระทำผิดนั้นไปคุมขัง และเป็นการลดจำนวนผู้ต้องขังทำให้รัฐสามารถปฏิบัติกับผู้ต้องขังได้ดียิ่งขึ้น และทำให้ผู้ที่กระทำความผิดไม่ร้ายแรง ซึ่งอาจจะไม่ได้เป็นอาชญากร ได้มีโอกาสใช้ชีวิตและกลับตัวได้ดีขึ้น ซึ่งย่อมจะส่งผลดีแก่กระบวนการยุติธรรมของไทยในภาพรวม

กรณีสัมภาษณ์ที่ 5

ในความคิดของผู้ปฏิบัติ เห็นด้วยในแนวคิดและหลักการของมาตรการลงโทษระดับกลางที่จะนำมาใช้ในกระบวนการยุติธรรม เพราะถือว่าการลงโทษไม่ได้ทำให้พฤติกรรมหรือการกระทำของคนนั้นเปลี่ยนไป คือ เมื่อกระทำผิดแล้วลงโทษอย่างรุนแรงแล้ว ไม่ใช่ว่าเขาจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และไม่กลับมากระทำผิดอีก การลงโทษรุนแรงอาจมองเหมือนการแก้แค้น ซึ่งจริง ๆ แล้วเป้าหมายของการลงโทษ คือ ต้องการที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคน ว่าเมื่อกระทำผิดแล้ว ผู้กระทำผิดต้องรู้ และสำนึกผิด แล้วเปลี่ยนพฤติกรรม ไม่กระทำผิดอย่างนั้นอีก ก็จะเป็นผลดีกับตัวผู้กระทำผิดเอง เป็นผลดีต่อสังคม ชุมชน และครอบครัวของผู้กระทำผิด เพราะฉะนั้นการที่เราเอาวิธีการลงโทษระดับกลางมาใช้ ก็ถือเป็นการให้โอกาสคน และในขณะเดียวกันยังถือว่าเมื่อกระทำความผิดแล้ว ก็ยังต้องรับผลจากการกระทำของตน ไม่ใช่กระทำผิดแล้วไม่มีอะไรเกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้มองไม่เห็นว่าจะสังคมหรือคนที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิดให้โอกาส อาจทำให้ผู้กระทำผิดคิดว่าสามารถกระทำผิดอีกได้ และอาจจะทำผิดรุนแรงกว่าเดิมได้ เพราะฉะนั้นถ้ากระทำความผิดแล้ว ก็ต้องได้รับผลจากการกระทำของเขา แต่การลงโทษรุนแรงเกินไปก็ไม่เกิดผลดี

ดังนั้นจึงเห็นด้วยกับการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ เพราะทำให้ผู้กระทำผิดได้รู้สึกว่าจะผิดแล้วยังต้องได้รับผลจากการกระทำที่ได้ทำลงไป ซึ่งจะทำให้เขาไม่คิดที่จะกระทำผิดอีก เป็นการหยุดการกระทำผิดที่อาจจะคิดทำในอนาคต เนื่องจากยังมีคนให้อภัย ให้โอกาสในการกลับเนื้อกลับตัว ซึ่งเป็นเรื่องที่เหมาะสมและควรนำมาใช้ นี่เป็นมุมมองของผู้ปฏิบัติงานตำรวจ ซึ่งบางคนอาจมองว่า ตำรวจเป็นคนที่ต้องการที่จะเอาคนเข้าคุก เข้าห้องขัง แต่จริง ๆ แล้วเป็นกระบวนการตามกฎหมายที่เมื่อมีการกระทำผิดแล้วก็จะนำมาสู่การจับกุมคุมขัง และเข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรม สอบสวนฟ้องร้องจนศาลมีคำพิพากษาลงโทษในกรณีต่าง ๆ กัน ในกรณีของการใช้วิธีการของมาตรการลงโทษระดับกลาง จะไม่ทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความรู้สึกว่าใช้มาตรการนี้แล้วจะทำให้ไม่เซ็ดหลาบ และคนที่กระทำผิดที่ได้รับการลงโทษด้วยมาตรการนี้แล้วจะกลับมากระทำผิดซ้ำมากขึ้น และทำให้สังคมเสียหายแต่อย่างใด ในฐานะที่รับผิดชอบและมีประสบการณ์ทางด้านการบังคับใช้กฎหมาย การจับกุมคุมขังผู้กระทำความผิด ก็เห็นด้วยกับการที่จะให้โอกาสผู้กระทำผิด

ส่วนมุมมองของภาพรวมที่จะนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ในกระบวนการยุติธรรม ต้องใช้กับผู้กระทำความผิดที่ลดหลั่นกันไปว่า ผู้กระทำผิดควรจะต้องถูกลงโทษโดยใช้

วิธีไหน เพราะมีอยู่หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับว่าเมื่อการกระทำผิดยุติแล้ว ผลของการกระทำนั้นมี ความรุนแรงมากน้อยแค่ไหน ซึ่งจะนำไปสู่การใช้รูปแบบในการลงโทษว่าควรจะเป็นรูปแบบใด

กรณีสัมภาษณ์ที่ 6

แนวคิดและหลักการของมาตรการลงโทษทางอาญานั้น ก่อนอื่นผู้ที่เกี่ยวข้องต้อง พิจารณาเสียก่อนว่า ได้เกิดปัญหาการลงโทษทางอาญาขึ้นมาอย่างแท้จริงแล้วหรือไม่ ปัญหานั้น เกิดจากสาเหตุใด กล่าวคือ ต้องเป็นปัญหาเกี่ยวกับแนวความคิดในการลงโทษอย่างแท้จริง เช่น ปัญหาทฤษฎีทางกฎหมายที่ไม่เหมาะสมกับภาวะสังคมปัจจุบัน หรือกฎหมายของประเทศไทยมี ความไม่สอดคล้องกับหลักสากลอย่างไรบ้าง ปัญหาที่เกิดขึ้นจะต้องไม่ใช่ปัญหาขององค์กรใน กระบวนการยุติธรรม เช่น เมื่อเกิดผู้ต้องขังล้นคุก ก็มีการสรรหาวิธีการบังคับโทษโดยวิธีอื่น เช่นนี้ น่าจะไม่ถูกต้อง เพราะเป็นปัญหาภายในขององค์กรเอง เมื่อนำปัญหาภายในขององค์กรมา พยายามปรับเข้ากับแนวความคิดในการลงโทษ ย่อมเป็นการผิดเจตนารมณ์ทางอาญา

สำหรับแนวคิดและหลักการของการลงโทษระดับกลางนั้น เห็นว่าเป็นการพบกัน ครั้งทางระหว่างการบังคับโทษที่จำกัดเสรีภาพอย่างเด็ดขาด เช่น จำคุก กักขัง และการให้เสรีภาพ อย่างไร้ขอบเขต เช่น การคุมประพฤติ (probation) ซึ่งน่าจะเกิดประโยชน์กับกระบวนการยุติธรรม ไทย เพราะเป็นทางเลือกในการบังคับโทษอย่างหนึ่งที่ไม่เป็นการเคร่งครัดและหละหลวมเกินไป สำหรับความผิดที่ไม่ร้ายแรงเกินไป

กรณีสัมภาษณ์ที่ 7

เห็นด้วย เพียงแต่ว่ามาตรการแต่ละอย่างจะเอามาใช้ได้แค่ไหนอย่างไรเป็นอีกเรื่องหนึ่ง การนำแนวคิดต่างประเทศมาใช้ ต้องเอามาปรับให้เหมาะสมกับการยอมรับของสังคม ประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการ เรื่องงบประมาณ และความเชื่อถือของสังคม ในมุมมองกระบวนการยุติธรรม ไทยถ้าเอามาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ถือเป็นเรื่องที่ดี เพราะว่าปัจจุบันนี้เราจำคุกกัน พุ่มเฟิยเกินไป เนื่องจากไม่มีทางเลือกอย่างอื่น ในขณะที่เรามีคนที่ไม่ควรอยู่ในเรือนจำเยอะเกินไป แต่เป็นเพราะกระบวนการทางกฎหมายไม่ได้สร้างทางเลือกให้มากนัก การกระทำผิดที่ ร้ายแรง ทำความเสียหายให้แก่สังคมเกินกว่าที่จะให้คุมประพฤติหรือทำงานบริการสังคมระยะสั้น ศาลมักจะสั่งประมาณแค่ 40 ชั่วโมง ก็ต้องไปจำคุก ประเทศไทยต้องใช้แล้วสำหรับโทษระดับกลาง เพราะว่า การกระทำผิดเยอะ ยิ่งเอาเข้าคุกมากก็ยิ่งเสียทรัพยากรมนุษย์มาก การจำคุกควร จะใช้ในกรณีที่เป็นจริง ๆ เพื่อป้องกันสังคม และสร้างการข่มขู่ยับยั้ง โดยต้องคำนึงถึงการสร้าง ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศด้วย มาตรการนี้จึงต้องใช้ เพราะการเอาคนเข้าไปไว้ในเรือนจำง่าย ๆ ไม่ใช่สิ่งที่ดีในสังคม

กรณีสัมภาษณ์ที่ 8

ในมุมมองผู้ปฏิบัติงาน หลักการนี้ดีต่อการปฏิบัติ เพราะทำให้เรื่อนำไม่แน่น ไม่แออัด และจะได้ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรื่อนำได้อย่างเต็มที่มากขึ้น มาตรการนี้จะสามารถลดการกระทำ ความผิดซ้ำได้ในแง่ที่ว่า การส่งผู้กระทำผิดกลับสู่ชุมชน ทำให้มีคนจับตามอง จึงเป็นเหตุให้ เปรอร์เซ็นต์การกระทำผิดซ้ำของคนออกไปอยู่ในระบบคุมประพฤติมีน้อย เพราะยังไม่ได้ให้อิสระภาพเต็มที่ แต่ถ้าปล่อยจากเรื่อนำออกสู่สังคมเลย ทำให้ผู้กระทำผิดปรับตัวไม่ได้ ซึ่งไม่ เหมือนกับการที่ออกสู่สังคมโดยยังมีคนคอยสอดส่องดูแล ที่ทำให้การปรับตัวของผู้กระทำผิดที่ใช้ มาตรการลงโทษระดับกลางแทนการจำคุกนั้นดีกว่ามาก เพราะฉะนั้นทางราชทัณฑ์ชอบและ เห็นด้วยกับแนวคิดหลักการนี้ เพราะเป็นการทำให้ผู้ต้องขังน้อยลง

ส่วนในมุมมองกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม ตอนนี้องค์กรของเราอยู่ในระดับสากล ถ้า ที่อื่น ๆ นานาประเทศมีการใช้มาตรการเหล่านี้ หากเราสามารถปรับนำมาตรการลงโทษระดับกลางมา ใช้ให้สอดคล้องได้ก็เป็น好事 ในเรื่องของการประยุกต์ใช้ ไม่ว่าจะเป็นการจำคุกที่บ้าน การให้อยู่ กับครอบครัว การมารายงานตัวเหล่านี้ ถือว่าเข้ากับระบบสังคมของไทย คือ สังคมในครอบครัว ซึ่ง ทางราชทัณฑ์ก็พยายามทำอยู่ เช่น การย้ายนักโทษกลับภูมิลำเนาเมื่อใกล้พ้นโทษ เพื่อให้สังคม เข้ามาสอดส่องเหลียวแลกันได้ จึงเห็นด้วยกับมาตรการนี้ แต่ก็ต้องดูความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ด้วย ถ้าทุกอย่างในสังคมเอื้ออำนวยก็น่าจะนำมาปฏิบัติในสังคมไทย

กรณีสัมภาษณ์ที่ 9

เห็นด้วย เป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งสำหรับแนวทางในการปฏิบัติแทนการจำคุก ซึ่งจะมี ข้อดีตรงที่มาตรการนี้เป็นกึ่งกลางระหว่างการจำคุกที่หนักเกินไป แต่จะคุมความประพฤติก็จะกลับ เข้าสู่สภาพสังคมหรือเงื่อนไขเดิม มาตรการนี้จะอยู่กลางระหว่างคุมประพฤติและกลางระหว่าง เรื่อนำ มาตรการระดับกลางไม่ว่าจะเป็นเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์, ศูนย์ควบคุม, มาตรการในการ คุมความประพฤติแบบเข้มงวด หรือรูปแบบต่าง ๆ เหล่านี้ ถือเป็นมาตรการที่ดีในการนำมาเป็น ทางเลือกอีกทางหนึ่ง

กรณีสัมภาษณ์ที่ 10

ความเห็นเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของมาตรการลงโทษระดับกลาง เห็นว่าเป็น มาตรการที่ดี และมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในสังคมไทย เนื่องจากปัจจุบันยังมีช่องว่าง ระหว่างการคุมความประพฤติและการจำคุกสำหรับคดีบางประเภท ซึ่งสังคมรู้สึกว่าการ ใช้วิธีการ คุมความประพฤติก็ยิ่งอาจเบาไป แต่หากใช้วิธีการจำคุกก็จะดูหนักไป ดังนั้นมาตรการลงโทษ ระดับกลางจะทำให้มีทางเลือกเพิ่มขึ้น สามารถลดช่องว่างดังกล่าว โดยที่สังคมมีความเชื่อมั่นใน ความปลอดภัย และมีความรู้สึกที่ดีขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ยังคงสามารถแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้

กลับตนเป็นคนดี ไม่กระทำความผิดซ้ำขึ้นอีก ซึ่งเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำความผิด และการลดภาระของเรือนจำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรณีสัมภาษณ์ที่ 11

เห็นด้วย แนวความคิดมาตรการลงโทษระดับกลางนี้ เป็นเรื่องที่มีประโยชน์ แต่สิ่งที่คิดว่าสำคัญที่สุดก็คือ ผู้ปฏิบัติจำเป็นที่จะต้องเลือกด้วยว่าเป็นฐานความผิดประเภทไหนถึงจะใช้ มาตรการลงโทษระดับกลางได้ คือ มาตรการนี้จะใช้ไม่ได้กับทุกฐานความผิด ใช้ได้กับเฉพาะ ความผิดบางประเภทเท่านั้น แล้วมุ่งเน้นการแก้ไขฟื้นฟู มุ่งเน้นการบำบัดรักษา และมีเป้าหมายคือ การแก้ไขฟื้นฟูให้ผู้กระทำผิดกลับไปเป็นพลเมืองดีของสังคม เพราะฉะนั้นในภาพรวมถ้ามีการ พิจารณา มีการทำวิจัย มีการคัดเลือกฐานความผิด ลักษณะเฉพาะ ปัจจัยเฉพาะของบุคคลที่จะ เอามาเข้ากับการลงโทษระดับกลางได้ ก็น่าจะเหมาะสมที่จะนำมาตราการนี้มาใช้ และจะทำให้เกิด ผลดีต่อการแก้ไขฟื้นฟู เกิดผลดีต่อภาพรวม และเกิดผลดีต่อสังคม ซึ่งในแนวคิดและหลักการนี้ เห็นด้วยและคิดว่าเป็นหลักการที่ดี

ในมุมมองด้านการปฏิบัติงาน ก็น่าจะเป็นไปได้ที่จะนำมาตราการลงโทษระดับกลางมา ใช้ แต่ยังต้องมาศึกษากันโดยละเอียดถึงมาตรการลงโทษระดับกลางว่าเป็นอย่างไร เช่น ปัญหา ของครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตคอร์รัปชัน white collar crime หรืออะไรต่าง ๆ เหล่านี้ ก็ไม่ เป็นประโยชน์ที่จะเอาผู้กระทำผิดลักษณะดังกล่าวไปเข้าคุก การไปช่วยเหลือนักโทษ อย่างกรณี นักร้องนักแสดงที่เมาแล้วขับ ไปเปิดคอนเสิร์ตหาเงินช่วยการกุศล ไปรณรงค์ประชาสัมพันธ์ หรือ เป็นฟรีเซ็นเตอร์ต่อต้านการกระทำความผิด น่าจะเกิดประโยชน์มากกว่า เพราะฉะนั้นต้องดูทั้ง 2 ด้าน คือ ฐานความผิดและตัวคุณสมบัติของผู้กระทำความผิดนั้น ๆ มาตรการลงโทษระดับกลาง น่าจะเป็นไปได้ และเป็นมิติใหม่ นวัตกรรมใหม่ของกระบวนการยุติธรรมไทยในภาพรวม

กรณีสัมภาษณ์ที่ 12

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เพราะทุกวันนี้ในสังคมไทยการเอาคนเข้าคุกเหมือนกับเป็นการไป เพิ่มวิชาให้ผู้กระทำผิด แล้วมาตรการในการควบคุมในเรือนจำหรือการจองจำของเรายังไม่มีระบบ การแยกประเภทผู้กระทำผิดที่ดีพอ เพราะฉะนั้นคนที่ไม่ได้มีความผิดที่รุนแรงมากนักจนถึงขนาด ต้องจับตัวไว้เพื่อไม่ให้ไปกระทำความผิดอย่างอื่นอีก ไม่ให้ไปประกอบอาชีพ กิจวัตรประจำวันเพื่อ เป็นอันตรายต่อบุคคลอื่น ก็สมควรที่จะให้เขามีโอกาสได้รับการปรับปรุงตัว การเข้าไปอยู่ในเรือน จำเหมือนกับเป็นการเพิ่มระดับความคิดในการที่จะกระทำความผิดในอนาคตมากขึ้น เพราะเท่าที่ ปรากฏมาในประเทศไทย เปอร์เซ็นต์ในการที่เอาผู้กระทำผิดไปจองจำแล้วจะหลาบจำตามทฤษฎี ดั้งเดิมนั้นไม่ประสบความสำเร็จเลย

ในมุมมองของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ส่วนใหญ่แล้วผู้กระทำความผิดจะเป็นผู้กระทำผิดในลักษณะของความผิดทางเศรษฐกิจ ซึ่งความผิดพวกนี้เกือบจะไม่ต้องเอาผู้กระทำผิดเข้าเรือนจำเลย ควรจะใช้วิธีการควบคุมหรือการลงโทษด้วยวิธีอื่นมากกว่าการเอาไปจำคุก กักขัง อาชญากรรมทางเศรษฐกิจส่วนมากจะเกิดจากผู้กระทำผิดที่มีความรู้ มีฐานะ ดังนั้นการลงโทษโดยการจำคุกยิ่งไม่เหมาะในการใช้กับคนกระทำผิดเหล่านี้ เพราะว่าคนพวกนี้ยังสามารถเอาความรู้ความสามารถของเขามืออยู่มาใช้ประโยชน์อย่างอื่นในสังคมได้

การเอามาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในเมืองไทยเป็นเรื่องที่ดี เพราะการลงโทษของบ้านเราในปัจจุบัน เหมือนกับเป็นการปฏิบัติต่อคนกลุ่มเดียว คนประเภทเดียวเสมอทั้งหมด เพราะการจับคนเข้าเรือนจำ ไม่ว่าจะมีความผิดหรือคนประเภทไหน ถ้าขึ้นชื่อว่าเข้าคุกแล้วก็จะได้รับความรู้สึกตอบรับจากสังคมเหมือนกันหมดไม่ว่าจะเป็นโทษหนักหรือโทษเบา

กรณีสัมภาษณ์ที่ 13

เห็นด้วย เนื่องจากทางเลือกในการลงโทษระดับกลางของสังคมไทยมีกรอบที่ค่อนข้างจำกัด ต้องมีการปรับแนวทางเพื่อให้เกิดทางเลือกที่จะใช้กับผู้กระทำความผิดได้มากขึ้น และจะทำให้มีแนวทางเหมาะสมที่จะใช้กับผู้กระทำความผิดในแต่ละรายได้ ส่วนในมุมมองของกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม เห็นว่า ในส่วนของมาตรการต่าง ๆ ที่ใช้ในปัจจุบัน ยังเป็นลักษณะของระบบ one size fit all คือ ใช้กระบวนการอย่างเดียวกันทุก ๆ เรื่อง ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว การลงโทษจะต้องมีการแยกแยะที่จะใช้มาตรการที่เหมาะสมกับคน ๆ นั้น เพราะวัตถุประสงค์สำคัญ คือการที่จะทำให้คน ๆ นั้นกลับคืนสู่สังคมต่อไป

กรณีสัมภาษณ์ที่ 14

เห็นด้วย เพราะการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดต้องมีทางเลือกมาก เพราะสาเหตุของการกระทำผิดของแต่ละคนนั้นมีสาเหตุที่ไม่เหมือนกัน มีแรงจูงใจไม่เหมือนกัน ลักษณะการกระทำผิดของแต่ละคน ความรุนแรง พฤติกรรมก็มีไม่เหมือนกัน ฉะนั้นมาตรการลงโทษของสังคมไทยในปัจจุบัน ที่มีแค่การประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ ริบทรัพย์สิน ไม่มีอย่างอื่นอีกนอกจากการคุมประพฤติที่บางทีอาจจะเบาไป ไม่เหมาะสมกับลักษณะความผิดบางประเภท รวมทั้งไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม เช่นให้คุมความประพฤติอย่างเดียว คืออยู่บ้านแล้วมารายงานตัว แต่ไม่มีมาตรการในลักษณะการลงโทษ หรือถ้าเอาไปจำคุกอย่างเดียวก็ไม่เกิดประโยชน์ เพราะสังคมไม่ได้อะไรจากการลงโทษนั้น ตัวผู้กระทำผิดก็ไม่ได้รับความเปลี่ยนแปลง จึงเห็นว่าการลงโทษด้วยการมีมาตรการที่หลากหลายมีความจำเป็น และคิดว่าเป็นประโยชน์หากนำมาตรการนี้มาใช้

กรณีสัมภาษณ์ที่ 15

เห็นด้วย เนื่องจากปัจจุบันการลงโทษทางคดีอาญาไม่ใช่เป็นการแก้แค้น ไม่ใช่เป็นการลงโทษตาต่อตา ฟันต่อฟัน อย่างสมัยก่อน แต่จะเป็นระบบที่แยกคนไม่ดีออกจากสังคมและพยายามอบรมสั่งสอนให้บุคคลเหล่านั้นได้รู้ถึงบาปบุญคุณโทษ รู้ถึงความเดือดร้อนของคนอื่นที่ถูกกระทำ เพราะฉะนั้นในส่วนนี้การลงโทษแบบจำคุก ประหารชีวิตนั้นไม่จำเป็น ถ้าจะชดใช้ ก็ควรชดใช้กันด้วยตัวเงินหรือคุณประโยชน์ที่ผู้กระทำผิดสามารถทำให้สังคมได้ เพราะฉะนั้นเห็นด้วยกับมาตรการนี้ที่จะเอาแนวคิดของต่างประเทศมาใช้ แต่ในลักษณะของการกระทำ ในเรื่องเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ต้องเหมาะสมด้วย ต้องพัฒนาในเรื่องสถานที่ที่จะเอาผู้กระทำผิดไปลงโทษว่า จะเป็นที่ไหน รวมทั้งในเรื่องของบุคลากรที่จะมาให้การอบรมสั่งสอนด้วย ไม่ใช่เอามาตรการมาใช้แล้วทำให้เด็กหรือผู้กระทำผิดที่ถูกใช้มาตรการลงโทษระดับกลางตกเป็นเครื่องมือในการถูกควบคุมและการแสวงหาผลประโยชน์จากเจ้าหน้าที่ ในแนวคิดและตัวมาตรการนี้ถือว่าดี แต่ต้องดูถึงอุปกรณ์และผู้ที่จะเข้ามาทำหน้าที่ควบคุมในส่วนนี้ด้วย ซึ่งต้องมีการฝึกฝนอบรมเสียก่อน ไม่เช่นนั้นถ้าคนที่จะมาควบคุมดูแลยังไม่รู้เรื่อง ไม่มีความรู้ และยังต้องการหาผลประโยชน์อยู่ ก็จะทำให้การใช้มาตรการลงโทษระดับกลางเกิดความยุ่งยาก

มาตรการลงโทษในการลงโทษผู้ที่กระทำผิดไปแล้วนับว่าเป็นเรื่องที่น่าสนับสนุน เพราะบางครั้งอาจจะไม่มีใครที่อยากจะกระทำผิด แต่เกิดจากความจำเป็นที่ต้องกระทำ นอกเสียจากว่าผู้ที่ไม่ไปทำความเดือดร้อน สร้างความเสียหายให้ประชาชนโดยที่ตนเองรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ไม่รู้สำนึก ก็ลงโทษในแบบที่ใช้อยู่ปัจจุบันได้เลย การลงโทษผู้กระทำผิดต้องดูเจตนา และคุณประโยชน์ที่ผู้กระทำผิดยังสามารถกระทำให้กับสังคมด้วย การลงโทษแบบจำคุกกับมาตรการระดับกลางจึงให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีการกระทำผิดด้วยความประมาทจนทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ยังไม่ควรลงโทษถึงขนาดจำคุก น่าจะมาอยู่ในเกณฑ์ของมาตรการลงโทษระดับกลาง เนื่องจากไม่มีเจตนาที่จะให้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้น เราต้องแยกเป็น 2 ส่วน กับพวกที่มีเจตนาร้ายแรงก็เอามาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ด้วยไม่ได้

กรณีสัมภาษณ์ที่ 16

เห็นด้วยกับหลักการ เป็นแนวคิดที่ดี แต่ไม่มั่นใจว่าแนวคิดและหลักการนี้จะเหมาะสมกับสภาพสังคมไทยมากน้อยเพียงใด เพราะมาตรการลงโทษของกระบวนการยุติธรรมไทยในปัจจุบันได้มีการแบ่งแยกระดับการลงโทษของเด็ก และการลงโทษของผู้ใหญ่อยู่แล้ว การจะนำหลักการนี้มาใช้จึงยังไม่มั่นใจว่าจะเหมาะสมและลงตัวแค่ไหน ต้องมีการเปรียบเทียบพื้นฐานทางสังคม นิสัยของสังคมไทยและสังคมต่างประเทศด้วย ว่าเหมาะสมแค่ไหน เพราะบางมาตรการอาจจะเบาไป ในความรู้สึกของสังคม ถึงการลงโทษในปัจจุบันจะเป็นการแก้ไขฟื้นฟู แต่ก็ยังต้องมีในเรื่องของการ

ลงโทษทดแทนอยู่ ถึงจะเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น สำหรับการนำมาตราการนี้ ในบางสังคม อาจจะรู้สึกว่าเป็นการลงโทษที่เบาไปก็ยังมี ต้องดูที่ชุมชน ลักษณะของสังคม และประเทศที่จะนำมาใช้ด้วย หากจะนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย ต้องมีการศึกษาและเตรียมความพร้อมของสังคม โดยส่วนตัวแล้ว เห็นว่ามาตรการนี้เป็นมาตรการที่ดีที่ให้โอกาสผู้กระทำผิดได้มีโอกาสแก้ไข ปรับปรุงพฤติกรรมของตน แต่คิดว่าอาจจะใช้ได้ผลดีและเหมาะสมกับต่างประเทศมากกว่า

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรจำนวน 16 ท่าน เกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของมาตรการลงโทษระดับกลาง ปรากฏว่าบุคคลากรในกระบวนการยุติธรรมเกือบทุกท่าน มีทัศนคติในทางบวกและเห็นด้วยกับแนวคิดและหลักการของมาตรการลงโทษระดับกลาง โดยให้เหตุผลสนับสนุนสอดคล้องไปในทางเดียวกันว่า มาตรการดังกล่าวเป็นทางเลือกใหม่ นวัตกรรมใหม่ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดที่นอกเหนือจากการลงโทษทางอาญา 5 ประเภท คือ ริบทรัพย์สิน ปรับ กักขัง จำคุก และประหารชีวิต ซึ่งเป็นการลงโทษที่ค่อนข้างจำกัด ถึงแม้จะมีการคุมความประพฤติเข้ามาเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง แต่ก็ยังเป็นโทษที่เบาเกินไปสำหรับปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดบางรายที่กระทำความผิดแต่ยังไม่สมควรได้รับโทษจำคุก การลงโทษระดับกลางจึงเป็นทางเลือกในการบังคับโทษที่ไม่เป็นการเคร่งครัดและหละหลวมเกินไป เป็นทางสายกลาง ช่วยให้ผู้พิพากษาได้ใช้ดุลยพินิจในการกำหนดโทษได้กว้างขวางหลากหลายยิ่งขึ้น และเป็นมาตรการที่ให้โอกาสผู้กระทำความผิดที่ไม่ได้เป็นอาชญากรโดยนิตย แต่กระทำความผิดจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ กระทำความผิดโดยประมาทพลั้งเผลอ หรือกระทำความผิดครั้งแรก ได้มีโอกาสปรับปรุงพฤติกรรม โดยมุ่งเน้นการแก้ไขฟื้นฟู เพื่อคืนพลเมืองดีให้กลับสู่สังคม โดยที่ผู้กระทำความผิดเหล่านั้นยังสามารถรับผิดชอบหน้าที่ทางสังคม หน้าที่ทางครอบครัวของตนเองได้ ซึ่งช่วยลดภาระทางสังคมได้อีกทางหนึ่ง และมาตรการนี้ยังช่วยลดจำนวนผู้ต้องขังให้น้อยลง และป้องกันผู้ที่จะถูกจำคุกกระยะสั้น และผู้กระทำความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือกระทำความผิดครั้งแรก ไปเรียนรู้พฤติกรรมกระทำความผิดจากนักโทษอื่นในเรือนจำ และให้เรือนจำเป็นที่คุมขังควบคุมเฉพาะนักโทษที่จำเป็นจริง ๆ เท่านั้น

ส่วนประชากรที่ไม่เห็นด้วยกับแนวคิดและหลักการของมาตรการลงโทษระดับกลาง ได้ให้เหตุผลในแนวทางที่ว่า มาตรการการลงโทษที่สังคมไทยใช้อยู่ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพพออยู่แล้ว การที่จะลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ ป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ เข้าไปเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมเพิ่มเติมในเรือนจำ ก็มีแนวทางให้ปฏิบัติโดยกฎหมาย คือ การชะลอฟ้องหรือการใช้ดุลยพินิจไม่ฟ้องของอัยการ ซึ่งควรใช้มาตรการที่มีอยู่แล้วให้เต็มประสิทธิภาพดีกว่าการนำมาตราการใหม่ ๆ จากต่างประเทศมาใช้ และการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยให้ชุมชนแก้ไขนั้นเป็นไปได้ยาก หากชุมชนขาดศีลธรรม และการที่บุคคลจะกระทำความผิดขึ้นนั้น หมายถึง บุคคลนั้นได้เลือกที่จะ

กระทำแล้ว โดยได้ชี้แจงน้ำหนักของการกระทำกับโทษที่จะได้รับ กับโอกาสที่จะทำความผิด บุคคลนั้นรู้อยู่แล้วว่าผลที่จะได้คืออะไร เพราะฉะนั้นการยับยั้งผู้กระทำความผิดโดยการลงโทษจำคุกยังได้ผลอยู่

จากทัศนคติเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการต่อมาตรการลงโทษระดับกลาง ที่ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านได้เสนอแนะมาแล้วนั้น จะเห็นว่ากรณีศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงประเด็นของรูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลาง และประเภทของความผิดที่จะนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ในเบื้องต้นด้วย ผู้ศึกษาจึงได้เข้าสู่การสัมภาษณ์ในประเด็นต่อมา โดยผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านได้ให้ทัศนะต่อรูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลางในความเห็นที่แตกต่างกันไป สามารถนำเสนอได้ดังต่อไปนี้

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 2 ทัศนะต่อการประยุกต์ใช้รูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลาง

กรณีสัมภาษณ์ที่ 1

มาตรการลงโทษระดับกลางที่จะนำมาใช้ในสังคมไทยอาจมีได้หลายรูปแบบตามความเหมาะสมกับการกระทำความผิด อาจเป็น 3-4 รูปแบบ ซึ่งควรมีการทำวิจัยถึงความผิดที่เหมาะสมกับมาตรการลงโทษระดับกลาง ตามหลักแล้วต้องมีการแบ่งประเภทความผิด ว่าความผิดประเภทใดสามารถเข้ากับมาตรการลงโทษระดับกลางได้บ้าง ซึ่งตามกฎหมายแล้วการที่จะรอลงอาญาโดยการคุมประพฤติได้ต้องเป็นความผิดที่ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี รูปแบบมาตรการลงโทษระดับกลางที่จะเอามาใช้ จึงต้องขึ้นอยู่กับตัวบุคคลที่กระทำผิดและการกระทำผิดด้วยว่าการกระทำผิดระดับไหนจึงจะเข้ามาตรการลงโทษระดับกลาง ควรจะมีงานวิจัยรองรับด้วยว่า ที่ต่างประเทศการใช้มาตรการลงโทษระดับกลางหรือการคุมความประพฤตินั้นช่วยให้ผู้กระทำความผิดไม่กลับมาก่อทำผิดซ้ำอีกมากนักน้อยเพียงใด และต้องมีแนวคิดที่ละเอียดว่าควรจะมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้มาตรการลงโทษระดับกลางนี้เป็นประโยชน์แก่สังคมจริง ๆ เพราะว่าต้องเป็นการลงโทษให้ผู้กระทำความผิดได้หลบจำด้วย เพราะถ้ามาตรการนี้ไม่ได้ทำให้ผู้กระทำความผิดเดือดร้อน หรือเป็นทุกข์มากกว่าได้ความสุข ก็อาจจะถือว่าไม่ได้ผล

- รูปแบบคุมประพฤติโดยทำงานบริการสังคมชั่วโมงสูงนี้ ไม่แน่ใจว่าจะได้ผลหรือไม่ เพราะว่าผู้ถูกคุมความประพฤติจะทำงานบริการสังคมจริงหรือไม่ทำก็ไม่ทราบได้ บางรายหลบหนีการทำงานบริการสังคมก็มี และถ้าผู้กระทำความผิดไม่ทำตามเงื่อนไขนี้ จะทำอย่างไร ย้อนกลับมาใช้โทษเดิมหรือไม่ ซึ่งดูได้จากความผิดเกี่ยวกับเด็ก ว่าถ้าเด็กที่กระทำความผิดไม่ทำตามระเบียบหรือกฎเกณฑ์ที่วางไว้ จะสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ยึดหยุ่นมากขึ้นได้หรือไม่

- รูปแบบการคุมความประพฤติแบบเข้มงวด เห็นด้วยที่มีการห้ามออกนอกเคสสถาน เหมือนเป็นการควบคุมเสรีภาพ แต่ต้องมีการปรับกฎหมายมาตรา 56 ให้มีในเรื่องของการควบคุมเสรีภาพด้วย
- เห็นด้วยกับรูปแบบศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก ในการรับโทษในวันหยุดและนอกเหนือเวลางาน
- การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์น่าจะนำมาใช้ได้ เพราะต่างประเทศก็ดำเนินการอยู่
- การฝึกค่ายทหารมีดำเนินการอยู่แล้วในสังคมไทย
- ศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติ อาจจะใกล้เคียงและซับซ้อนกันกับเรือนจำ ควรเลี้ยงไปใช้รูปแบบอื่นที่ไม่ใช่ลักษณะรูปแบบคล้ายเรือนจำ

หากมีการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ ควรจะมีการจัดการประเมินผลอย่างเป็นรูปแบบ มีการทบทวนประเมินผลทุก 3 หรือ 5 ปี แล้วค่อย ๆ ปรับหารูปแบบ Model ที่ดีที่สุด และเหมาะสมที่สุดสำหรับสังคมไทย

กรณีสัมภาษณ์ที่ 2

มาตรการที่สามารถใช้ได้เลยตอนนี้ก็คือ เรื่องของการคุมความประพฤติและทำงานบริการสังคมในจำนวนชั่วโมงสูง ในขณะนี้ศาลก็ใช้อยู่แต่อาจจะไม่สูงมากถึงขนาด 200-300 ชั่วโมง เพราะปัจจุบันจำนวนชั่วโมงสูงสุดที่ศาลสั่งจะอยู่ราว ๆ 30 ชั่วโมง ส่วนการคุมความประพฤติเข้มงวดโดยการรายงานตัวถี่ ๆ บางครั้งศาลก็สั่ง คือให้รายงานตัวทุกเดือน อย่างเช่น คดีทำร้ายร่างกาย ทะเลาะวิวาท รถชน แต่อาจจะไม่ถี่มากเหมือน model ของสหรัฐอเมริกา เพราะถ้ารายงานตัวถี่มาก อาทิตยส์ละครั้ง หรืออาทิตยส์ละหลายครั้ง ก็อาจจะส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ การทำงานของผู้กระทำผิดเหมือนกัน ซึ่งต้องมีการคำนึงถึงประเด็นนี้ด้วย อาจจะมีวิธีการอื่นที่กระทำร่วมกับการรายงานตัว อาจจะเป็นในลักษณะของการตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่พนักงานคุมประพฤติเป็นผู้ตรวจสอบมาทางผู้ถูกคุมความประพฤติ โดยที่ไม่ต้องไปรายงานตัว เช่น พนักงานคุมประพฤติอาจจะไปเยี่ยม สอดส่องด้วยตนเองในสถานที่ทำงานของผู้กระทำผิด ว่ายังไปทำงานเป็นปกติหรือไม่ ส่วนในประเด็นเรื่องการห้ามออกนอกเคสสถานนั้น ต้องมีกฎหมายเขียนเอาไว้ให้ชัด เพราะถ้ากฎหมายไม่มีเขียนเรื่องนี้เอาไว้ก็อาจจะต้องเสนอให้มีการแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

การกักขังที่บ้าน สามารถนำมาใช้ได้ รูปแบบนี้เจ้าหน้าที่ต้องทำงานอย่างเคร่งครัด มาตรการเหล่านี้ พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องอยู่ในมาตรฐาน การเอามาใช้ในสังคมไทย ถือว่าค่อนข้างน่ากลัว เพราะอาจจะมีช่องทางให้พนักงาน เจ้าหน้าที่อาศัยอำนาจหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบได้ง่าย เพราะฉะนั้นหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบดำเนินการเรื่องมาตรการนี้

ต้องมีการตรวจสอบกันอย่างเข้มงวด สังคมไทยเป็นระบบอุปถัมภ์ค่อนข้างรุนแรง ถ้ามองในมุมมองก็เห็นด้วย แต่ข้อที่พึงระวัง คือเรื่องการดูแลเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบต้องทำงานอยู่ภายใต้มาตรฐานที่ถูกต้องและเคารพต่อจริยธรรมในบทบาทของตนเอง ที่จะไม่มาฉวยโอกาสแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากส่วนนี้ ซึ่งถือเป็นช่องโหว่ที่อาจจะเกิดขึ้นได้

ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุกหรือศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติ เป็นเรื่องที่ต้องไปสร้างขึ้น อาจจะเป็นภาระได้ ซึ่งในขั้นแรก ๆ น่าจะเริ่มจากมาตรการที่สามารถจัดระบบอย่างง่ายขึ้นมาก่อน พอได้ผลจึงค่อยขยายไปสู่ศูนย์เลี้ยงโทษ ศูนย์กักขังตามมาทีหลัง ส่วนเครื่องมืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ น่าเอามาใช้มากกว่าที่จะไปลงทุนสร้างศูนย์เลี้ยงโทษหรือศูนย์กักขัง เพราะเมื่อมีศูนย์พวกนี้ขึ้นมา ก็ต้องเริ่มมีเจ้าหน้าที่ ภาระใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งจะได้ประโยชน์คู่กับการลงทุนสร้างศูนย์ไปหรือไม่ เพราะฉะนั้นในขั้นทดลองถ้าจะนำเอาเข้ามาปรับใช้ในสังคมไทย ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุกกับศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติ ควรจะเริ่มจากสถานที่เล็ก ๆ ก่อน

การคุมประพฤติแบบฝึกค่ายทหาร โดยให้ผู้กระทำผิดเข้าโปรแกรมนั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ และมีการทำอยู่แล้วด้วย ในกรณีของเด็กและเยาวชนก็ใช้วิธีนี้มาตลอด เมื่อตอนดำรงตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาลที่จังหวัดอุบลราชธานี เด็กในคุกคดีจะถูกส่งเข้าโปรแกรมประมาณ 21 วัน แต่ไม่ได้เน้นในเรื่องการฝึกทหาร เพราะเด็กที่กระทำความผิดส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมคล้าย ๆ กัน คือ ขาดวินัย ขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัว ขาดทักษะการดำเนินชีวิต โดยนำสิ่งเหล่านี้มาสร้างเป็นโปรแกรมขึ้น ทั้งการฝึกวินัยโดยได้นายทหารเข้ามาช่วยทำให้เด็กและเยาวชนมีวินัยเพิ่มขึ้น มีเรื่องหลักทางศาสนา พุทธศาสนาที่เอาเข้ามากลมเกลียวจิตใจเด็ก การสอนเทคนิคเชิงจิตวิทยาในการใช้ชีวิตกับเด็ก และเรื่องครอบครัวสัมพันธ์ เพื่อให้เด็กและครอบครัวได้ถ่ายทอดความรู้สึกต่อกัน ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้ได้ผลมากกับเด็ก เพราะฉะนั้นรูปแบบนี้จะใช้ได้ผลมากกับผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน เด็กทุกคดีเมื่อพ้นจากการถูกส่งเข้าโปรแกรมนี้แล้ว ศาลจะตัดสินรอกการลงโทษและสั่งคุมความประพฤติในช่วงหนึ่ง โดยพัฒนาจากการรายงานตัวกับเจ้าหน้าที่มาเป็นกาให้เครือข่าย ชาวบ้านในชุมชนเดียวกันมาอบรมให้เขามีหน้าที่ดูแลติดตามเด็กที่กระทำความผิด เหมือนกับเป็นพี่เลี้ยง สร้างความสนิทสนมผูกพันกับเด็ก และรายงานความคืบหน้าเป็น 2 ส่วน คือ ชุมชนรายงานมาศาล และเด็กรายงานตัวกับพนักงานคุมประพฤติด้วยอีกทางหนึ่ง และมีการประเมินผลออกมาว่าการกระทำผิดซ้ำของเด็กลดลง และหยุดอยู่คงที่ ซึ่งสามารถพิสูจน์ได้ว่า การใช้วิธีการลงโทษระดับกลางนี้ น่าจะสามารถใช้กับเด็กได้เกือบทุกเรื่อง ในบางคดีที่เป็นคดีรุนแรงก็เอามาใช้แล้วได้ผล ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขด้วย อย่างบางกรณีเด็กเหล่านี้หลงผิดติดร่างแห ไม่ได้ลงมือกระทำด้วยตัวเองก็มี ทำให้มองว่ามาตรการคุมความประพฤติแบบค่ายฝึกทหารนี้สามารถใช้กับเด็กได้ผล แต่จะใช้กับผู้ใหญ่ได้หรือไม่ นั้นยังไม่แน่ใจ อาจจะต้องมีการ

ออกแบบตัวโปรแกรมให้มีความรัดกุมมากขึ้น เพราะต้องคำนึงถึงสภาวะ ประสบการณ์ชีวิตของผู้กระทำผิดด้วย ยิ่งผู้กระทำผิดอายุมาก ๆ ก็ไม่รู้ว่ามาตรการนี้จะขัดเกลาเขาได้มากน้อยแค่ไหน เว้นแต่เป็นผู้กระทำผิดบางประเภทที่สร้างความเดือดร้อนให้กับคนในสังคม ส่งผลกระทบต่อสังคม ความผิดที่กระทำโดยความคึกคะนอง ก็ต้องมีการปลูกฝัง สร้างจิตสำนึก แต่ก็ต้องมีข้อจำกัดสำหรับผู้กระทำผิดที่อายุมากเหมือนกัน

รูปแบบมาตรการลงโทษระดับกลางสามารถใช้ได้ในลักษณะที่คล้าย ๆ กัน แต่ความผิดที่จะใช้มาตรการเหล่านี้ ต้องไม่เป็นความผิดที่เป็นคดีอาญาร้ายแรง ไม่สร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสังคมส่วนรวม หรือความผิดที่สังคมยอมรับไม่ได้ และต้องดูที่ตัวผู้กระทำผิดด้วยว่าสำนึกในการกระทำของตนหรือไม่ เคยกระทำความผิดมาก่อน หรือเคยมีประวัติเสียหาย เป็นผู้ร้ายโดยสันดานหรือไม่

กรณีสัมภาษณ์ที่ 3

รูปแบบของอเมริกาไม่เหมาะกับสังคมไทย เพราะยกตัวอย่างเช่น ถ้าให้ลงโทษด้วยการกระทำความดีให้กับชุมชน ทำงานบริการสังคม สหรัฐอเมริกายอมรับว่าการอุทิศตนเพื่อทำงานสาธารณะเป็นการเสียสละ เพราะค่าแรงที่อเมริกาถูก และถือเป็นการตำหนิ ประจาน ให้เกิดความรู้สึกกลับตัว แต่ในสังคมไทยไม่ใช่อย่างนั้น การทำงานสาธารณะไม่ได้ช่วยอะไรขึ้นมา นอกเสียจากว่าเราจะสร้างความรู้สึกรักของสังคมขึ้นมาให้ได้ คือทุกคนต้องซื่อตรงต่อตนเอง วิธีการบางอย่างของต่างประเทศไม่เหมาะกับสังคมไทย เราต้องคิดวิธีการของเราที่เหมาะสมกับสังคมไทยขึ้นมาเอง จึงไม่เห็นด้วยเลยกับรูปแบบมาตรการลงโทษระดับกลางทั้ง 7 รูปแบบ

หากผู้กระทำผิดเป็นเด็กและเยาวชน ให้ใช้มาตรการคุมความประพฤติและทำทัณฑ์บนไว้ก่อน ซึ่งพ่อแม่ต้องเข้ามารับผิดชอบ เพราะการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นทุกวันนี้เกิดมาจากครอบครัว คนในครอบครัวต้องเข้ามารับผิดชอบ ใช้การคุมความประพฤติแบบปกติที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ประกอบกับการวางประกันทัณฑ์บนจำนวนเงินไม่สูง แต่จะเป็นวิธีการที่ดีที่จะให้พ่อแม่ผู้ปกครองเข้ามารับรู้การกระทำผิดของเด็ก และป้องกันให้เด็กไม่กระทำความผิดอีก เราต้องกลับไปสู่ความคิดสมัยเดิม แล้วการกระทำความผิดจะลดลงเอง ส่วนผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว การลงโทษระยะสั้นไม่เป็นประโยชน์ ต้องลงโทษเพื่อให้หลบจำและไม่กลับมาก่อทำความผิดอีก โดยการลงโทษอย่างที่เป็นอยู่ คือโทษจำคุก โทษปรับ ถือว่าเหมาะสมแล้ว ซึ่งโทษปรับควรจะมีสูงขึ้นในกรณีที่บุคคลนั้นมีฐานะทางสังคมดี

รูปแบบการกักขังที่บ้านนั้นคิดว่าไม่มีประโยชน์ ควรจะต้องมีสถานที่กักขัง ใช้แนวคิดของประมวลกฎหมายอาญา คือ สถานที่กักขังอันไม่ใช่เรือนจำ และต้องมีการอบรมศีลธรรมของผู้ต้องกักขัง ส่วนการกักขังนั้น เรายังไม่มีสถานที่กักขังที่เป็นมาตรฐาน จึงเป็นวิธีที่ใช้ไม่ได้ผล

มาตรการที่จะนำระบบอุปถัมภ์เด็กทรอนิกส์มาใช้ นั้น มีปัญหาแน่นอน คนไทยฉลาดสามารถหาวิธีสะเดาะหรือปลดอุปถัมภ์เด็กทรอนิกส์ออกโดยยังให้สัญญาณดังอยู่ได้ ส่วนการมีศูนย์เลี้ยงโทษจำคุกหรือศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติ ในประเทศไทยควรรู้ใช้ เป็น รูปแบบบ้านเมตตา บ้านกรุดนาไปเลย แต่ให้มีการอบรมศีลธรรมเป็นระยะ โดยใช้กับผู้กระทำความผิดทุกประเภท ทุกวัย แล้วเอาความประพฤติของผู้กระทำผิดที่ดีขึ้นจากการอบรมศีลธรรมมาหักลดหย่อนโทษ ว่ามีพฤติกรรมดีขึ้นจริงหรือไม่ เพราะบุคคลกระทำความผิด คือ เจตนาที่จะทำผิด ถ้าจะทำให้เจตนาในใจเปลี่ยนไป วิธีเดียวที่ทำได้คือการอบรมศีลธรรมเข้าไปแทนที่เจตนาร้าย วิธีการหรือมาตรการอื่นนั้นแทบมองไม่เห็นการแก้ไขทางจิตใจเลย

การที่บุคคลจะกระทำความผิดขึ้น หมายถึงบุคคลนั้นได้เลือกแล้วที่จะกระทำ ซึ่งน้ำหนักของการกระทำกับโทษที่จะได้รับ กับโอกาสที่จะทำความผิด บุคคลนั้นรู้อยู่แล้วว่าผลที่จะได้รับคืออะไร เพราะฉะนั้นการยับยั้งผู้กระทำความผิดโดยการลงโทษจำคุกยังได้ผลอยู่ ส่วนของผู้กระทำความผิดเล็กน้อยหรือโดยประมาท การกระทำผิดที่ไม่มีเจตนาร้าย สามารถรอการลงโทษแล้วคุมความประพฤติแบบปกติที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้

กรณีสัมภาษณ์ที่ 4

มาตรการลงโทษระดับกลางควรรู้ใช้กับความผิดที่เป็นความผิดลหุโทษ ความผิดที่เกิดขึ้นโดยประมาท และความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูง

ส่วนรูปแบบที่นำมาใช้ควรเป็นการควบคุมตัวด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และการคุมความประพฤติด้วยการฝึกทหาร โดยใช้ระยะเวลา 90 วัน

กรณีสัมภาษณ์ที่ 5

รูปแบบทั้งหมดนี้ บางรูปแบบก็มีใช้อยู่ เช่น การทำงานบริการสังคม แต่อาจจะจำนวนชั่วโมงไม่สูงมากขนาด 200-300 ชั่วโมง การคุมความประพฤติและทำงานบริการสังคมในจำนวนชั่วโมงสูงนี้ คิดว่าเป็นเรื่องที่เราทำได้ แต่ก็ต้องขึ้นอยู่กับความผิดด้วย บางครั้งความผิดเดียวกัน แต่ความเสียหายร้ายแรงแตกต่างกัน จำนวนชั่วโมงอาจจะแตกต่างกันได้ สมมติกรณีใช้กับความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ นอกจากจะดูที่โทษแล้วยังต้องดูความเสียหาย เช่น ลักทรัพย์ 10 บาท, ลักทรัพย์ 100 บาท หรือ ลักทรัพย์แสนบาท จำนวนชั่วโมงที่จะให้ผู้กระทำผิดทำงานบริการสังคม ก็อาจแตกต่างกันได้ หรือกรณีขับรถชนทรัพย์สิ้นเสียหาย ก็อาจจะทำงานบริการสังคมระดับหนึ่ง แต่ถ้าหากมีคนบาดเจ็บสาหัส หรือเสียชีวิต โทษก็ต้องสูงขึ้น นอกเหนือจากตัวโทษแล้ว ต้องดูความเสียหาย และสาเหตุจากการกระทำผิดนั้นด้วย ว่ามาจากความประมาทเพียงอย่างเดียว หรือมีเหตุอื่นเข้ามาประกอบ เช่น การดื่มสุรา หรือการฝ่าฝืนกฎจราจร ซึ่งจำนวนชั่วโมงที่จะกำหนด ไม่ใช่ดูที่โทษเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่กระทำด้วย

การคุมความประพฤติแบบเข้มงวด โดยการให้ไปรายงานตัวถี่ขึ้นนั้นก็เป็นเรื่องที่ทำอยู่แล้วในบ้านเรา แต่อาจจะยังไม่ค่อยเข้มงวดนัก ถ้ากำหนดมาตรการให้เข้มงวดขึ้นก็เห็นด้วย ส่วนการห้ามออกนอกเคหสถาน น่าจะคล้ายกับการห้ามเข้าเขตกำหนด ซึ่งเป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัย เช่น การห้ามไปสถานที่ที่เคยมีเรื่องมีราว อย่างเช่น เคยมีเรื่องชกต่อยในสถานบันเทิง ก็ห้ามเข้าสถานบันเทิง แต่กรณีนี้ที่ห้ามออกนอกเคหสถาน เหมือนเป็นการกำหนดขอบเขต และการคุมขังวิธีหนึ่งเหมือนถูกคุมขังในบ้าน ถูกจำกัดสิทธิ ซึ่งขึ้นอยู่กับโทษ และพฤติกรรมที่ผู้กระทำผิดกระทำเหมือนกัน เช่น ถ้าออกไปก่อเหตุในเวลากลางคืน ก็ควรจะอยู่แต่ในบ้านในช่วงเวลากลางคืน ซึ่งเป็นการตัดไฟแต่ต้นลม

การกักขังที่บ้าน ก็เหมือนกับเป็นการห้ามออกนอกเคหสถาน แต่การกักขังยังเป็นที่ถกเถียงกันว่าควรจะมีโทษกักขังต่อไปหรือไม่ ซึ่งจะรวมมาถึงโทษกักขังแทนค่าปรับ ตอนนี้มีกฎหมายห้ามกักขังที่โรงพัก คือ ห้องควบคุมของพนักงานสอบสวน เพราะคนที่ถูกกักขังแทนค่าปรับ คือคนที่พ้นกระบวนการของการดำเนินคดีตามกฎหมายแล้ว และเข้าไปถึงการใช้อำนาจของศาล โดยผู้กระทำผิดนั้นถูกลงโทษแค่ปรับเท่านั้น แต่ผู้กระทำผิดไม่มีเงินเสียค่าปรับเลยต้องถูกกักขังแทนค่าปรับ เมื่อต้องถูกกักขังแทนค่าปรับ ผู้กระทำผิดเหล่านั้นก็จะได้รับการปฏิบัติเหมือนกับคนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด หรืออยู่ระหว่างการดำเนินคดี จึงเอาไปอยู่รวมกันกับผู้กระทำผิดอื่นไม่ได้ เพราะคนที่อยู่ระหว่างการดำเนินคดีอาจจะเป็นผู้ที่กระทำผิดรุนแรง เช่น ฆ่าคนตาย ปล้นทรัพย์ ในขณะที่คนถูกกักขังแทนค่าปรับ เป็นผู้กระทำผิดที่โทษเบาที่ศาลลงโทษเพียงการปรับเท่านั้น การนำมากักขังรวมกันอาจทำให้พฤติกรรมของผู้ถูกกักขังนั้นถูกชี้นำ ชักจูง ครอบงำทำให้ผู้กระทำผิดนั้นไม่เปลี่ยนพฤติกรรม เพราะฉะนั้นคนที่ถูกกักขังแทนค่าปรับ จึงเป็นคนที่จะได้รับการปฏิบัติอีกแบบหนึ่งแทนการนำมารวมกับคนที่ถูกจับกุมดำเนินคดี เพราะฉะนั้นจึงให้ผู้ที่ถูกกักขังแทนค่าปรับไปอยู่ในสถานที่กักขังสำหรับคนเหล่านี้โดยเฉพาะ ซึ่งไม่ใช่เรือนจำ เรามีสถานที่กักขังอยู่ซึ่งเป็นของกรมราชทัณฑ์ เรียกว่า สถานกักขังกลาง อยู่ที่ธัญบุรี ในขณะที่เดียวกันราชทัณฑ์ก็ได้กำหนดสถานกักขังที่อื่นอีกทั่วประเทศประมาณร้อยกว่าแห่ง เป็นผลมาจากประมวลกฎหมายอาญาที่บัญญัติว่า การกักขังนั้นห้ามมิให้กักขังในสถานที่ควบคุมของพนักงานสอบสวน หรือเรือนจำ จึงต้องมีการสร้างสถานที่กักขังขึ้นมาใหม่ หรือมีการกำหนดขอบเขตว่าสถานที่นั้นเป็นสถานที่กักขังซึ่งไม่ใช่ที่ควบคุมระหว่างสอบสวน และไม่ใช่เรือนจำ ในปัจจุบันนี้มีการพูดกันในประเด็นที่ว่าไม่อยากจะให้มีการกักขัง หรือยกเลิกโทษกักขังโดยให้เปลี่ยนเป็นอย่างอื่นแทน เพราะฉะนั้นการกักขังที่บ้าน ต้องดูว่าควรหรือไม่ควร เนื่องจากโทษกักขังนั้นก็ยังไม่อยากให้มี

การให้อยู่ในศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก ซึ่งไม่ใช่การกักขังหรืออยู่ในเรือนจำ คิดว่าน่าจะมีใช้ในสังคมไทย และในกรณีของการใช้ระบบอุปถัมภ์อิเล็กทรอนิกส์ก็เช่นเดียวกัน คือ มีอิสระแต่ถูกยึดโยงด้วยอุปถัมภ์ 2 มาตรการนี้น่าจะนำมาประยุกต์ใช้ได้

ศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติ เป็นเรื่องที่ต้องอยู่ในประเด็นเดียวกับการกักขังที่บ้าน ว่าควรนำมาใช้หรือไม่ เพราะอยู่ในคำว่ากักขัง ซึ่งจะเหมือนกับการใช้เรือนจำ โทษระดับกลางจึงไม่ควรเป็นเรื่องของการขัง หรือการกักบริเวณเข้ามาเกี่ยว โทษระดับกลางควรเป็นในเรื่องของการทำงานบริการสังคม การคุมประพฤติ การอยู่ในหอพักที่ไม่ได้เป็นการกักขัง ส่วนการคุมความประพฤติแบบฝึกค่ายทหาร โดยใช้โปรแกรมในการให้ผู้กระทำผิดปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ถือว่าเป็นมาตรการรูปแบบที่ดี เหมือนเป็นการเข้าค่ายฝึกอบรม ความเห็นทั้งหมดที่มีต่อรูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลาง จึงเห็นว่าควรจะเป็นรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เรื่องของการกักขัง แต่ผู้กระทำผิดจะถูกยึดโยงด้วยอะไรก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

สำหรับความผิดที่เหมาะสมในการใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง คงไม่ใช่ความผิดที่ร้ายแรงแน่นอน ถ้ามองเรื่องของการลงโทษแล้วขึ้นอยู่กับการนิยามด้วย เช่น มาตรการระดับต้น อาจจะเป็นแค่โทษปรับ หรือการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย แต่พอโทษระดับสูง ก็คือโทษจำคุก ประหารชีวิต การลงโทษระดับกลางนี้ จึงไม่ควรให้มีลักษณะของการทำให้ผู้กระทำผิดสูญเสียเสรีภาพแบบไปไหนมาไหนไม่ได้ ต้องเป็นความผิดที่ไม่ร้ายแรง การกระทำความผิดครั้งแรกในโทษที่ไม่ร้ายแรง แต่ถ้าหากเป็นการกระทำความผิดในโทษร้ายแรง ถึงแม้เป็นครั้งแรก ก็ไม่ควรใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง ในปัจจุบันยังมีความสับสนในการตีความเรื่องระดับความร้ายแรงของโทษ เช่น บางกรณีตีความว่า โทษร้ายแรง คือโทษที่มีการจำคุกอย่างต่ำ 5 ปีขึ้นไป หรือจำคุก 10 ปีขึ้นไป ถือเป็นเรื่องร้ายแรง ซึ่งคนปฏิบัติงานจะมองในมุมต่างกัน หากเป็นการปฏิบัติงานของตำรวจจะใช้คำว่า ‘อุกฉกรรจ์’ ซึ่งคดีอุกฉกรรจ์ในความหมายของตำรวจ จะไม่เกี่ยวกับโทษ เช่น ฆ่าคนตาย ทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา การปล้นทรัพย์ เรียกค่าไถ่ วางเพลิง ทั้งหมดนี้เป็นคดีอุกฉกรรจ์ แต่ของศาล อัยการอาจจะมองว่าโทษจำคุก 10 ปีขึ้นไปเป็นอุกฉกรรจ์ ขึ้นอยู่กับการตีความด้วยว่าจะเป็นอย่างไหน โทษระดับกลางอาจจะใช้กับโทษที่จำคุกไม่ถึง 10 ปี และความผิดใดก็ตาม ถ้าหากโทษอยู่ระหว่าง 5-10 ปี ก็ใช้มาตรการลงโทษระดับกลางได้ ส่วนใหญ่แล้วการลงโทษให้ทำงานบริการสาธารณะมักเป็นโทษที่รอลงอาญาไม่เกิน 5 ปี โทษระดับกลางอยู่ที่การกำหนดด้วยว่าจะจะเป็นโทษที่อยู่ระหว่าง 3 ปีขึ้นไป หรือว่า 5 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 10 ปี น่าจะนำมาใช้กับโทษขนาดนี้ได้โดยขึ้นอยู่กับทฤษฎีที่กระบวนการยุติธรรมอยากให้เป็น

กรณีสัมภาระที่ 6

รูปแบบที่ควรนำมาประยุกต์ใช้ คือ

1. การคุมความประพฤติและทำงานบริการสังคมในจำนวนชั่วโมงสูง เช่น ประมาณ 200-300 ชั่วโมง

2. การคุมความประพฤติแบบเข้มงวด โดยให้ผู้กระทำผิดรายงานตัวกับพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ด้วยจำนวนครั้งที่ถี่ขึ้น หรือถูกสอดส่องจากพนักงานคุมประพฤติหลายครั้งในแต่ละสัปดาห์ และห้ามออกนอกเคหสถานในเวลาที่กำหนด

3. การให้อยู่ในศูนย์เลี้ยงโทษจำคุกที่มีรูปแบบคล้ายหอพักให้เข้าเฉพาะเวลากลางคืนและวันหยุด โดยผู้กระทำผิดยังมีความเป็นอิสระ สามารถทำงานได้ตามปกติ แต่ต้องออกค่าใช้จ่ายสำหรับค่าที่พักและค่าอาหารในศูนย์เอง

4. ให้อยู่ในศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติ ที่มีกฎระเบียบเคร่งครัดกว่าศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก มีระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยขั้นต่ำแบบเรือนจำ ผู้ถูกคุมความประพฤติจะต้องทำงานบริการสังคม โดยอยู่ในความดูแลของเจ้าหน้าที่ตลอดเวลา

5. การคุมความประพฤติแบบค่ายฝึกทหาร ใช้ระยะเวลาในโปรแกรม 90 วัน หลังจากนั้นจะถูกคุมความประพฤติต่อตามระยะเวลาที่กำหนด

มาตรการลงโทษระดับกลางควรใช้กับความผิดอาญาที่ไม่มีความชั่วร้ายในตัวเอง (Mala Prohibita) ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาและ พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญาต่าง ๆ

กรณีสัมภาระที่ 7

มาตรการลงโทษระดับกลางนั้นต้องมีการหาบทลงโทษในรูปแบบแต่ละตัวด้วย อย่างเช่น ถ้าใช้มาตรการกักขังที่บ้าน แต่ถ้าผู้กระทำผิดออกจากบ้านไปหรือทำผิดเงื่อนไข จะเอาอะไรมาเป็นตัวกำหนดบทลงโทษ การจะเอามาใช้ต้องดูความพร้อม ความเหมาะสมด้วย อาจจะไม่ต้องเอามาใช้ทุกอย่างทุกรูปแบบ เลือกเอามาใช้ในบางส่วน และถ้าเอามาใช้แล้วประสิทธิภาพในการควบคุมมีมากน้อยแค่ไหน มีบทลงโทษหรือไม่ถ้าผู้กระทำผิดเงื่อนไข สังคมยอมรับได้มากน้อยแค่ไหน

รูปแบบการคุมความประพฤติแบบเข้มงวด และการทำงานบริการสังคมในจำนวนชั่วโมงสูง สามารถนำมาใช้ได้เลย ซึ่งถ้าให้ทำเยอะ ๆ ก็จะทำให้สังคมรู้สึกดีกว่าการเอาไปจำคุกระยะสั้น ในส่วนของการคุมความประพฤติแบบค่ายทหารประเทศไทยก็มีทำอยู่แล้ว คือ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ซึ่งควรเอามาต่อยอดทำต่อไป

สำหรับกรมราชทัณฑ์ได้ตั้งเป้าไว้ว่า ถ้าภารกิจที่อยู่ในเรือนจำหรือเป็นศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติ อาจจะเป็นความรับผิดชอบของเรา แต่ถ้านอกเรือนจำ เช่น ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก

จะให้ทางหน่วยงานคุมประพฤติหรือราชทัณฑ์ทำนั้นต้องมาหารือกัน ส่วนเรื่องการกักขังที่บ้าน การใช้ EM ควรให้เป็นความรับผิดชอบของกรมคุมประพฤติ

ส่วนประเภทความผิดที่จะใช้กับมาตรการลงโทษระดับกลางนั้น ต้องดูว่าความผิดประเภทไหนบ้างที่เหมาะสม ซึ่งเป็นดุลยพินิจของศาล ถ้าศาลรู้สึกว่าจะจำคุกก็จำคุก แต่ถ้าหากการรอลงอาญาแล้วคุมความประพฤติระยะสั้นและทำงานบริการสังคม 40 ชั่วโมงอย่างเดียวไม่พอ หากมีการให้ทำงานบริการสังคมในชั่วโมงสูงก็อาจจะปรับเพิ่มขึ้นมาได้ ซึ่งก็ต้องมาแก้ไขเรื่องของ การรอลงอาญาที่จากเดิมได้เพิ่มจาก 2 ปี มาเป็น 3 ปี ก็ต้องมาพิจารณาว่าควรจะส่งรอลงอาญาให้ถึง 5 ปีหรือไม่

กรณีสัมภาษณ์ที่ 8

ความเห็นส่วนตัว ควรนำมาใช้กับผู้กระทำผิดที่ไม่ได้กระทำผิดเป็นสันดาน หรือมีสันดานเป็นโจรผู้ร้าย แต่มีมูลเหตุในการกระทำผิด ซึ่งน่าจะมีการวิเคราะห์แล้วนำมาตรองลงโทษระดับกลางมาใช้ได้ คนที่กระทำผิดเป็นนิสัยสันดานก็ต้องอยู่ในความควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ของกรมราชทัณฑ์ แต่ระบบความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือคดีที่เกิดจากความประมาท ปัจจุบันก็ยังต้องติดคุก ดังนั้นจะต้องมีการจำแนกแยกคนที่กระทำผิดในแต่ละความผิดด้วย และไม่มีประวัติของการกระทำผิดซ้ำ ถ้าเรามีการดูแลเหตุในเรื่องของการกระทำผิด ก็คงไม่ทำให้มีนักโทษหนาแน่นอย่างปัจจุบันนี้ เพราะฉะนั้นความผิดที่เล็ก ๆ น้อย ๆ ความผิดที่ไม่ได้เป็นภัยต่อสังคมก็สามารถนำมาตรองนี้มาใช้ได้ อย่างการให้ผู้กระทำผิดไปทำงานบริการสาธารณะ ก็ต้องดูระบบของทางคุมประพฤติด้วย

ส่วนรูปแบบที่จะนำมาใช้ได้เลยก็คือ การคุมความประพฤติและทำงานบริการสังคมในจำนวนชั่วโมงสูง และการคุมความประพฤติแบบเข้มงวด แต่รูปแบบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต้องใช้งบประมาณมาก ทั้ง ๆ ที่ปัจจุบันก็สูญเสียงบประมาณในการดูแลควบคุมผู้กระทำผิดในเรือนจำมากอยู่แล้ว

สำหรับการกักขัง เรามีโทษกักขังอยู่ และมีการกักขังแทนค่าปรับ คือ ต้องเสีย 200 บาท/คน/วัน ซึ่งโทษทางอาญา 5 ประการ คือ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ ริบทรัพย์สิน กรมราชทัณฑ์รับผิดชอบอยู่ 3 อย่าง คือ ประหารชีวิต จำคุก และกักขัง เรามีสถานที่กักขังควบคุมผู้กระทำผิดโทษเล็กน้อยที่ศาลสั่งกักขัง และกักขังแทนค่าปรับ สำหรับผู้กระทำผิดที่ไม่มีเงินเสียค่าปรับ เมื่อเอาคนเข้ามากักขังก็จะทำให้ครอบครัวของผู้กระทำผิดขาดผู้นำ ขาดกำลังของครอบครัว ถ้าเขาไม่โชกโชกฏากรโดยสันดานหรือมีประวัติกระทำผิดซ้ำ เป็นบุคคลที่กระทำผิดครั้งแรก โดยมีเหตุจูงใจให้กระทำผิด เราก็ต้องหยาบยกสาเหตุอื่นในการกระทำผิดมาเป็นองค์ประกอบในการลงโทษ ซึ่งถ้าผู้กระทำผิดนั้นเป็นคนยากจน เราควรให้เขาไปทำประโยชน์ให้กับ

สังคมแทนการเอามาข้างและเป็นภาระเลี้ยงดูของรัฐ เดิมนอกเหนือจากการฝากขังที่โรงพัก กรมราชทัณฑ์จะมีเพียง 2 สถานที่กักขัง คือที่จังหวัดปทุมธานีและจังหวัดตราด โดยอาศัยเรือนจำเก่าที่ยกเลิกแล้วมาเป็นที่พักขัง แต่ ณ ปัจจุบันไม่ให้มีการกักขังบนโรงพัก กรมราชทัณฑ์จึงต้องตั้งงบประมาณในการสร้างสถานที่กักขังขึ้น ตอนนี้มีประมาณ 6-7 แห่ง ซึ่งเป็นสถานที่กักขังประจำภาค ถ้าผู้กระทำผิดนั้นยากจน แต่ไม่ได้กระทำผิดรุนแรง แล้วเขาสามารถทำประโยชน์ให้สังคมได้ ก็ควรจะให้ไปทำงานบริการสังคม บำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของศาลด้วย

กรณีสัมภาษณ์ที่ 9

รูปแบบที่น่าจะนำมาประยุกต์ใช้ในสังคมไทยคือ ศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติ แต่สิ่งที่ขาดคือ สถานที่ควบคุม ต้องเป็นระบบควบคุมที่แยกออกมาจากเรือนจำ รูปแบบของศูนย์กักขังควรนำมาประยุกต์ใช้ ไม่ใช่ในลักษณะของเรือนจำความมั่นคงต่ำ แต่เป็นลักษณะของบ้านกึ่งวิถี เป็นศูนย์ที่ควบคุมผู้กระทำผิด แต่สามารถให้มีอิสระในการออกไปทำงาน เรียนหนังสือ และกลับเข้ามาในตอนเย็น และมีกิจกรรมกลุ่มในวันหยุด หรือควบคุมอยู่ในศูนย์ตลอด แต่สามารถลาได้ ซึ่งน่าจะเหมาะกับสังคมไทย ถ้าหากไปอยู่ในระบบอื่นนั้น เมืองไทยยังไม่มีความพร้อม ไม่ว่าจะเป็นระบบอุปการณือเล็กทรอนิกส์ ก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ส่วนการคุมความประพฤติแบบเข้มงวด การทำงานบริการสังคม การกักขังที่บ้าน หรือรูปแบบอื่น ๆ เป็นเรื่องที่เราพอจะทำได้อยู่แล้วในระบบคุมประพฤติปัจจุบันที่ต้องเสริมเข้าไป

มาตรการลงโทษระดับกลางควรนำมาใช้กับผู้กระทำผิดที่ทำความผิดเล็กน้อย ความผิดที่ไม่รุนแรง และผู้กระทำผิดไม่มีประวัติในการกระทำผิดมาก่อน หรือเป็นผู้ที่กระทำผิดครั้งแรกแต่ไม่สมควรที่จะเข้าไปอยู่ในคุก ขณะเดียวกัน บ้านก็ไม่สมควรที่จะใช้เป็นที่คุมความประพฤติ เช่น บ้านอยู่ในสลัม หรือผู้ที่มีสภาพแวดล้อมทางบ้านที่ไม่ดี ควรจะดึงผู้กระทำผิดออกมาจากสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น หลักของการที่จะนำมาตราการระดับกลางมาใช้ คือ ต้องดึงผู้กระทำผิดออกจากสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี เพื่อนฝูงที่ไม่ดี แต่ขณะเดียวกัน การเอาผู้กระทำผิดเหล่านั้นเข้าเรือนจำก็หนักเกินไป โดยจะต้องมีรูปแบบของบ้านกึ่งวิถีขึ้นมารองรับ

กรณีสัมภาษณ์ที่ 10

รูปแบบที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ ได้แก่

- การคุมความประพฤติและการทำงานบริการสังคมในจำนวนชั่วโมงที่สูง และการคุมความประพฤติแบบเข้มงวด เนื่องจากปัจจุบันมีหน่วยงานกรมคุมประพฤติ ที่รับผิดชอบในภารกิจการคุมความประพฤติ และการจัดให้ทำงานบริการสังคมอยู่แล้ว นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานภาคีในการทำงานบริการสังคมกระจายอยู่ทั่วไปในทุกจังหวัด

- การกักขังที่บ้านผู้กระทำความผิด ก็เป็นมาตรการที่สามารถดำเนินการได้เช่นกัน เนื่องจากมีกฎหมายรองรับอยู่แล้ว แต่ยังไม่เห็นผลในทางปฏิบัติเท่านั้น
- สำหรับการให้อยู่ในศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก หรือศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติ หากจะดำเนินการควรทำในรูปแบบโครงการทดลองก่อน เนื่องจากต้องมีการลงทุนสูง และยังขาดความพร้อมในด้านบุคลากร
- การควบคุมด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เห็นว่าในขณะนี้ยังไม่เหมาะสมที่จะเอามาใช้ในสังคมไทย เนื่องจากการลงทุนด้านอุปกรณ์ เทคโนโลยียังมีราคาแพง และเห็นว่าอาจมีปัญหาในแง่ของความรู้สึก เช่น การยอมรับของผู้กระทำความผิดและคนในสังคม

กรณีสัมภาษณ์ที่ 11

รูปแบบมาตรการลงโทษระดับกลางที่จะนำมาใช้ในสังคมไทยควรเป็นอย่างไรนั้น ต้องมีการศึกษาก่อน ควรมีการพิจารณา มีการทำวิจัย มีการคัดเลือกฐานความผิด ลักษณะเฉพาะ ปัจจัยเฉพาะของบุคคลที่จะเอามาเข้ากับการลงโทษระดับกลาง ควรใช้แนวคิดในระบบอาชญาวิทยาประกอบ ได้แก่ แนวคิดของสำนัก classical school คือ punishment fit crime เราต้องเลือกเฉพาะอาชญากรรมบางประเภทเท่านั้นที่จะใช้ระบบนี้ได้ ไม่ควรจะเป็นอาชญากรรมร้ายแรง ควรจะเป็นความผิดลหุโทษ ความผิดครั้งแรก ส่วนแนวคิด positive school คือ punishment fit criminal ควรจะต้องดูอาชญากรหรือผู้กระทำความผิดด้วย ว่าเขามีพื้นเพ มีภูมิหลัง การศึกษา ครอบครัว ประวัติการต้องโทษเก่าอย่างไร แล้วเอาทั้ง 2 ปัจจัยนี้มาประกอบกัน ก็จะสามารถพิจารณาการใช้มาตรการลงโทษระดับกลางได้ ทั้งนี้ทั้งนั้นโดยพิจารณาว่า ถ้าใช้มาตรการลงโทษระดับกลางนี้ จะทำให้เกิดผลดีต่อการแก้ไขฟื้นฟู เกิดผลดีต่อภาพรวม และเกิดผลดีต่อสังคม

รูปแบบการทำงานบริการสังคมในจำนวนชั่วโมงสูง น่าจะเอามาใช้ได้เลย การคุมความประพฤติแบบเข้มงวดก็น่าจะเป็นไปได้ ส่วนการกักขังที่บ้านยังไม่น่าจะเอามาใช้ เพราะบ้านเมืองเราเป็นระบบเจ้าขุนมูลนาย ระบบอุปถัมภ์โดยผู้หลักผู้ใหญ่ ระบบวิ่งเต้นเส้นสาย ทูจริตคอร์รัปชัน ผากฝังกันไปมา ยิ่งถ้าผู้กระทำความผิดเป็นลูกผู้มีอำนาจ ก็อาจจะมีการใช้อำนาจไม่ให้ความคุ้มครองตรวจสอบได้ ระบบต่าง ๆ ในสังคมไทยเหล่านี้ จะสามารถบังคับใช้ด้วยรูปแบบนี้ได้หรือไม่ ยังเป็นประเด็นและรูปแบบที่ต้องตั้งคำถามไว้

ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุกที่มีลักษณะคล้ายหอพัก รูปแบบนี้ยังไม่เคยเห็น และคิดว่าน่าจะลองทำเป็นโครงการนำร่องดู แต่เกรงว่าถ้าเอามาใช้แล้วจะเป็นในลักษณะกึ่งคุก เพราะเมืองไทยทฤษฎีตราหน้าเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าหน่วยงานที่เข้ามาขับเคลื่อนดูแลมาตรการนี้เป็นกรมราชทัณฑ์ หรือกรมคุมประพฤติ คนในสังคมอาจจะมองว่าไม่ใช่ศูนย์หรือหอพักธรรมดา แต่เป็นหอพักคนคุก

และมีความเข้มงวดกวัดขันขนาดไหน อยู่ในย่านไหนอย่างไร คนที่เข้าไปอยู่จะเกิดความรู้สึกตกต่ำ ถูกกดขี่หรือไม่ เพราะสังคมไทยไม่เหมือนต่างประเทศ ซึ่งก็น่าจะลองศึกษาวิธีการนี้ดู

ส่วนศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติเป็นรูปแบบที่ดี แต่รูปแบบเครื่องมือ อิเล็กทรอนิกส์จะเป็นไปในทางเดียวกับการกักขังที่บ้าน และอะไรที่เป็นนวัตกรรมใหม่ เมื่อนำเข้ามาใช้กับระบบแบบไทย ๆ ยังไม่ทราบว่าทำได้หรือไม่ ซึ่งน่าเป็นห่วงในเรื่องของการคอร์รัปชัน และระบบต่าง ๆ ของไทยก็ยังไม่ดีพอ

รูปแบบการเข้าค่ายแบบฝึกทหารนี้เห็นด้วย และเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับเด็ก เยาวชน ลูกผู้ดีมีฐานะที่ถูกเลี้ยงดูอย่างตามใจ ให้ไปมีระเบียบวินัย และไม่ได้ไปอยู่ในลักษณะถูกจับกุมคุมขัง ก็จะไม่ถูกทำให้มีบาดแผลทางสังคม

กรณีสัมภาษณ์ที่ 12

รูปแบบของต่างประเทศเป็นรูปแบบมาตรฐาน ถ้าจะเอามาใช้ก็ควรเอาเข้ามาปรับปรุง ให้เหมาะสมกับบ้านเรา เพราะรูปแบบบางอย่างอาจจะใช้ไม่ได้กับประเทศไทย เนื่องจากนิสัยคนไทยต้องมีการควบคุมอย่างเข้มงวด การควบคุมในลักษณะของรูปแบบ 7 ประการนี้ ต้องเอามาศึกษาแล้วปรับปรุงให้เหมาะกับพฤติกรรมของคนไทยมากขึ้น เป็นต้นว่าอาจจะต้องมีการทำชุมชนขึ้นมาพิเศษ ให้ผู้กระทำผิดมีการฝึกอาชีพโดยให้เขามีอิสระ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องมีการควบคุม ขณะที่ของต่างประเทศมีการให้ไปอยู่หอพักเฉพาะ กลางวันให้ออกไปทำงานได้ กลางคืนก็เข้ามาอยู่ในหอ ถ้าเอามาใช้กับประเทศไทยอาจจะไม่ได้ผล เพราะถ้าผู้กระทำผิดออกนอกบ้านไป อาจจะเตลิดเปิดเปิงได้ง่าย อาจจะต้องใช้วิธีการที่เข้มงวดกับผู้กระทำผิด ในขณะที่เดียวกันก็ใช้วิถีชีวิตของคนไทย เช่น หาแหล่งประกอบอาชีพเข้าไปไว้ในแหล่งที่ทำงาน ให้เขาสามารถมีอาชีพได้ และเป็นที่ควบคุมผู้กระทำผิดอีกทีหนึ่ง คือ คุมที่ทำงานด้วย อาจจะเป็นที่ทำการอุตสาหกรรมที่เป็นของรัฐ และแบ่งส่วนหนึ่งให้ผู้กระทำผิดได้มีโอกาสเข้าไปทำงาน ในขณะเดียวกัน ผู้ที่เป็นหัวหน้างานในสถานที่ทำงานก็เป็นอาสาสมัครคุมความประพฤติด้วย

ส่วนการกักขังที่บ้าน ต้องดูผู้กระทำผิดอีกเพราะว่าความผิดบางอย่างสาเหตุเกิดมาจากที่บ้าน อย่างเช่น ยาเสพติด หรือความประพฤติที่รุนแรงบางครั้งเกิดจากสิ่งแวดล้อมที่บ้าน แนวความคิดของเราก็มีที่ว่าไม่ควรส่งผู้กระทำผิดเข้าไปอยู่ในชุมชนเดิม สิ่งแวดล้อมเดิม เพราะถ้าคุมความประพฤติหรือได้รับโทษในที่ที่หนึ่งแล้วกลับไปสิ่งแวดล้อมเดิม ก็จะทำให้มีพฤติกรรมอย่างเดิมอีก ควรจะเป็นวิธีที่หาบ้านใหม่ให้ผู้กระทำผิด ให้เขารู้จักการฝึกที่จะอยู่ในสังคมใหม่มากกว่าที่จะกลับไปถูกตอกย้ำจากคนรอบข้าง และสภาพแวดล้อมเดิม ชีวิตผู้กระทำผิดที่อยู่ก้ำกึ่งดีกับเลว ถ้าเขาไปอยู่ในสังคม ชุมชนที่ดี ผู้กระทำผิดก็อาจจะดีขึ้น แต่ถ้ากลับไปอยู่ในสังคมที่เลว หรือไปอยู่ในคุก ก็จะทำให้ยิ่งเลวลง เพราะฉะนั้นต้องหารูปแบบที่จะเอามากล่อมเกลามา โดยก่อนที่

จะใช้วิธีการระดับกลางประเภทกักขังที่บ้านนี้ ก็ต้องดูผู้กระทำผิดให้อยู่ในดุลยพินิจของพนักงานคุมประพฤติระยะหนึ่งก่อนเพื่อคัดกรองว่าจะจัดให้ผู้กระทำผิดนั้นอยู่ในกลุ่มบุคคลประเภทไหน ไม่ใช่มีวิธีการเดียว แต่ควรใช้หลาย ๆ วิธีสำหรับคนหลาย ๆ คน และความผิดหลาย ๆ ประเภท

ส่วนรูปแบบของการใช้อิเล็กทรอนิกส์นั้น เป็นวิธีการสมัยใหม่ที่ควรจะใช้ในบ้านเมืองที่เจริญแล้ว ซึ่งวิธีนี้ก็เหมือนกับการถูกจองจำ เพราะจะมีความรู้สึกตลอดเวลาว่าเหมือนกับตนเองถูกคุมขัง ถ้าผู้กระทำผิดสามารถหาวิธีปลดได้ เขาก็จะทำ วิธีนี้อาจดูเหมือนว่าทันสมัย ถ้าหากว่าบ้านเราคิดว่าจะเอาสิ่งที่ทันสมัยมาใช้ แล้วไม่ได้คิดถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ก็ไม่มีประโยชน์อะไร ควรใช้วิธีการแบบพื้นบ้านธรรมดา ไม่ต้องใช้อิเล็กทรอนิกส์ ไม่ต้องลงทุนสูง แต่ว่าใช้วิธีทางสังคมแก้ปัญหา น่าจะได้ผลดีกว่า

วิธีการคุมความประพฤติแบบฝึกค่ายทหาร การเข้าค่ายเป็นสิ่งที่ดี เพราะวิธีนี้ไม่ได้ใช้กับผู้กระทำผิดเพียงอย่างเดียว สังเกตได้ว่าในปัจจุบันเราใช้วิธีนี้กับคนปกติด้วยในการที่จะให้มีการรวมกลุ่ม เพื่อให้เกิดความสามัคคี ต้องการให้มีระเบียบวินัย แต่วิธีการดำเนินการแบบนี้กับผู้กระทำผิดเป็นเหมือนกับการฝึกวินัย กลุ่มเกลาให้มีวินัยต่อกัน ซึ่งจะทำให้เห็นผลที่รวดเร็วและชัดเจนขึ้น การดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ทำให้มีการศึกษาและเอาใจเขามาใส่ใจเรา ผลที่ออกมาอาจจะไม่ได้ดีมากสมบูรณ์แบบ แต่วินัยเป็นสิ่งที่ช่วยกับทุกสังคมได้เสมอ อาจจะอยู่ที่ระยะของโปรแกรมด้วยว่าสั้นยาวเพียงใด ถ้าความผิดน้อยอาจจะใช้โปรแกรมระยะสั้นก็ได้ แต่จะต้องไม่เป็นไปในลักษณะของการเข้าค่ายแล้วคุมขัง เพราะการเข้าค่ายแล้วปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดไม่ดี ก็จะมีเหมือนกับการเข้าควบคุมผู้กระทำผิดเหมือนกัน รูปแบบนี้ใช้ได้กับผู้กระทำผิดทั้งทางอาญาทางเศรษฐกิจ และผู้กระทำผิดได้ทุกประเภท แต่จะเอามาใช้ยากกับผู้ที่ทำความผิดทางเศรษฐกิจ เนื่องจากคนกระทำความผิดประเภทนี้ฉลาด ทำให้กลุ่มเกลาได้ยากกว่าผู้กระทำผิดทั่วไป ควรจะกลุ่มเกลาผู้กระทำความผิดทางเศรษฐกิจด้วยการสร้างจิตสำนึก โดยอาจจะให้เขาได้เห็นผลกระทบของสิ่งที่ตนกระทำว่าส่งผลต่อเนื่องไปอย่างไรบ้าง และให้ผู้กระทำผิดได้ย้อนมาคิดกลับกันหากผลนั้นเกิดขึ้นกับญาติพี่น้องของตน หรือเกิดขึ้นกับตนเอง ซึ่งเคยมีกรณีที่ผู้กระทำผิดลักษณะนี้ได้เห็นผลกระทบของสิ่งที่ตนเองกระทำแล้วสำนึก หันกลับมาลงทุนเพื่อช่วยเหลือคนในสังคม โดยออกมาในรูปแบบของการตั้งมูลนิธิ ตั้งหน่วยงานเพื่อช่วยเหลือคนยากคนจนปรากฏขึ้นเหมือนกัน

กรณีสัมภาษณ์ที่ 13

รูปแบบที่สามารถนำมาใช้ได้ทันทีเลย คือ การคุมประพฤติและทำงานบริการสังคมในจำนวนชั่วโมงสูง เพราะว่ากฎหมายเปิดช่องไว้อยู่แล้ว เพียงแต่ต้องมีการปรับแนวทาง แนวคิดในการทำงานของเจ้าหน้าที่ในบางส่วน

การคุมความประพฤติแบบเข้มงวด ต้องมีกฎหมายเพิ่มเติม เพราะฉะนั้นจึงยังไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะว่าการออกนอกเคสสถานที่กำหนดเป็นเงื่อนไขไว้ อาจจะมีข้อทักท้วงในเชิงกฎหมาย แต่ถ้ามองต่อไปในอนาคตก็น่าจะสามารถนำรูปแบบนี้มาปรับใช้ได้อยู่บ้าง

รูปแบบการกักขังที่บ้าน เริ่มมีกฎหมายออกมาใช้บ้าง แต่ในทัศนคติส่วนตัวแล้วมองว่า อาจจะเป็นเรื่องที่ทำได้ยากในสังคมไทย เพราะกฎหมายมีข้อจำกัด เลยอาจจะไม่สามารถทำได้ตามรูปแบบดังกล่าว

การใช้ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก ตามกฎหมายสมัยใหม่สามารถเริ่มทำได้ เพียงแต่ว่าต้องมีการกำหนดมาตรการในการดูแลความปลอดภัยมาก ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบส่วนหนึ่งที่น่าจะมีการสำรวจต่อไปในอนาคตว่าจะทำได้หรือไม่ เช่นเดียวกับศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติ ที่มีลักษณะของรูปแบบที่คล้ายกัน อยู่ในกรอบเดียวกันคือ มีกฎหมายอยู่ในระหว่างการดำเนินการ ส่วนการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมผู้กระทำความผิดนั้น กฎหมายบอกให้ทำได้แล้ว เพียงแต่ขณะนี้อยู่ในระหว่างการดำเนินการ

การคุมความประพฤติแบบค่ายฝึกทหาร มีการทำอยู่ในปัจจุบันแทนการลงโทษอยู่แล้ว อย่างเช่น โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง แต่ในส่วนที่ว่าจะมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหนนั้น เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ต้องสำรวจต่อไป

ในประเด็นของประเภทความผิดที่ควรจะนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ คิดว่าไม่ได้ตายตัวว่าต้องเป็นประเภทความผิดไหน แต่ขึ้นอยู่กับแง่ของตัวผู้กระทำความผิดว่า เราต้องการที่จะแก้ไข จัดการปัญหาของเขาอย่างไร โทษแรงหรือโทษเบา นั้นไม่ใช่ประเด็นหลัก แต่อยู่ที่เราจะทำให้ผู้กระทำความผิดกลับมาเป็นคนดีได้อย่างไร มาตรการลงโทษระดับกลางจึงขึ้นอยู่กับแนวคิดและมุมมองของแต่ละประเทศด้วย

กรณีสัมภาษณ์ที่ 14

รูปแบบที่น่าเสนอนี้มีใช้กันอยู่ในระดับสากล แต่ก็ขึ้นอยู่กับว่ากระบวนการยุติธรรมไทยรวมทั้งสภาพสังคมที่เป็นอยู่ปัจจุบันนี้จะรับกับมาตรการเหล่านี้ได้หรือไม่ เพราะแต่ละรูปแบบนั้นมีข้อจำกัด อย่างเช่น การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ 200-300 ชั่วโมง สามารถทำได้ แต่อยู่ที่ผู้ดูแลรับผิดชอบและหน่วยงานรองรับว่ายินดีให้ความร่วมมือหรือไม่ ขึ้นอยู่กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือสมาคมต่าง ๆ ที่ยินดีรับอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือสังคมเข้ามาร่วมมือด้วย ยกตัวอย่างโรงพยาบาลต้องการคนดูแลผู้ป่วยอนาถา 300 คน ต้องเป็นความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะรับผู้กระทำความผิดเหล่านี้เป็นอาสาสมัครทำหน้าที่ และคอยดูแลตรวจสอบด้วยว่าผู้กระทำความผิดได้มาทำบริการสาธารณะ มาบำเพ็ญประโยชน์จริง รัฐต้องเข้ามาระดมพล หาหน่วยงานรองรับให้ผู้กระทำความผิดเข้ามาทำงานด้านบริการสังคมด้วย

ในส่วนของการกักขังที่บ้าน กระทรวงกำลังออกกติกาอยู่ หรือการฝึกค่ายทหาร การใช้ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ รูปแบบต่าง ๆ นี้เพียงพอหรือยัง รูปแบบการลงโทษระดับกลางอาจจะต้องมี รูปแบบมากกว่านี้ อยู่ที่ว่าจะพัฒนาหรือค้นหาวิธีการที่จะเหมาะสมอย่างไร 7 รูปแบบนี้สามารถ นำมาปรับใช้ได้ แต่ก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมด้วย

มาตรการลงโทษระดับกลาง ควรใช้กับผู้กระทำผิดสถานเบา หรือประมาทโดยพลั้งเผลอ ซึ่งต้องศึกษาโทษทางอาญาที่พ่วงเข้ามาด้วย อย่างเช่น การขับรถบรรทุกน้ำหนักเกินที่ปัจจุบันมี โทษจำคุก เพราะทำให้สภาพถนนเสียหาย ถ้าหากเอาคนขับรถบรรทุกน้ำหนักเกินมาติดคุกก็ไม่มี ประโยชน์ ทำให้เขาไม่ได้ทำมาหากิน ครอบครัวเดือดร้อน หรือจะแค่คุมความประพฤติอย่างเดียวก็ เบาลไป อาจจะไปทำความสะอาดป้ายจราจร หรือไปซ่อมถนนก็สุดแล้วแต่ โทษนี้ควรใช้กับความ ผิดประเภทไหนอยู่ที่ความต้องการของสังคม อยู่ที่ขอบเขตด้วยว่าต้องเป็นความผิดที่ไม่รุนแรงมาก ใน ขณะเดียวกันก็ไม่เบาเกินไป ซึ่งก็น่าจะมีการทำวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานของโทษที่จะนำมาตรการ ลงโทษระดับกลางนี้มาใช้ด้วย แต่โดยหลักก็คือ ต้องเป็นความผิดที่เบากว่าความผิดที่มีโทษจำคุก แต่ในปัจจุบันระบบกระบวนการยุติธรรมไทยยังสับสนและแยกแยะไม่ค่อยได้ ทำให้คนที่ความผิด เบาลเข้าไปอยู่ในคุก แต่คนที่ความผิดรุนแรงกลับอยู่นอกคุก จึงต้องมีการสังเคราะห์แยกแยะให้ชัดเจน

กรณีสัมภาษณ์ที่ 15

รูปแบบการคุมความประพฤติและทำงานบริการสังคมในจำนวนชั่วโมงสูง สามารถนำ มาใช้ได้เลยในเรื่องการบริการสังคม ส่วนจำนวนชั่วโมงจะสูงหรือไม่สูงนั้นแล้วแต่กรณีที่สามารถ ลดหลั่นกันได้ อยู่ที่ว่าโทษนั้นรุนแรงขนาดไหน อย่างเช่น กรณีเมาแล้วขับ ถ้าเป็นการกระทำผิดครั้งแรก จำนวนชั่วโมงอาจจะไม่สูงนัก แต่ถ้าหลาย ๆ ครั้ง กลายเป็นการกระทำผิดติดนิสัย ก็ต้อง เพิ่มจำนวนอัตราขึ้นไปก่อนที่จะเปลี่ยนเป็นโทษอย่างอื่น ทั้ง 7 รูปแบบนี้ก็สมารถใช้ได้เกือบทั้งหมด แม้กระทั่งการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ก็สามารถทำได้ กับสุนัขหรือปลาก็เคยใช้รูปแบบนี้ เพราะ ฉะนั้นกับคนก็ใช้ได้ จะได้ควบคุมให้อยู่ในสายตาเจ้าหน้าที่อยู่ตลอดเวลาว่าผู้กระทำผิดไม่ไปนอกภู มิ นอกทาง ซึ่งน่าจะใช้กับการกระทำผิดที่ไม่รุนแรงนัก แต่อาจจะเป็นการลงทุนทางเทคโนโลยีที่ค่อนข้าง สูง

รูปแบบการคุมความประพฤติแบบเข้มงวด ขึ้นอยู่กับการออกกฎระเบียบในการควบคุม แม้กระทั่งการเอาผู้กระทำผิดไปคุมในสถานกักกันก็ทำได้หากมีคำพิพากษาลงมา ถ้าจะใช้แบบ มาตรการลงโทษระดับกลางโดยการห้ามออกนอกเคสสถานในเวลาที่กำหนด ซึ่งไม่ได้ห้ามทั้งวัน อาจจะห้ามออกในเวลาที่สามารถไปก่ออาชญากรรมได้ เช่นในเวลากลางคืน ต้องอยู่บ้าน ห้าม ออกไปในแหล่งอโคจร มาตรการนี้สามารถทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการรายงานตัวที่ถี่ ขึ้น การห้ามออกนอกเคสสถานถือว่าดีกว่าการให้เข้าไปอยู่ในเรือนจำ ทำให้ผู้กระทำผิดสามารถอยู่

กับครอบครัวได้ แต่ก็ต้องดูถึงการกระทำผิดของผู้นั้นด้วยว่าความผิดที่กระทำนั้นร้ายแรงขนาดไหน ถ้าความผิดร้ายแรงมากก็ไม่ควรปฏิบัติด้วยรูปแบบนี้ มาตรการรูปแบบนี้ควรใช้กับผู้กระทำผิดที่ได้รับโทษสูงและได้รับโทษจำคุกหรือลงโทษมาแล้วระยะหนึ่ง และมาอ่อนคลายด้วยมาตรการนี้ เพื่อจะได้ยังสามารถอยู่กับครอบครัวได้ แต่ถ้าเป็นอาชญากรที่ร้ายแรงก็ไม่สมควรนำมาตรการนี้มาปฏิบัติ

การกักขังที่บ้าน สามารถออกนอกบ้านได้เฉพาะกรณีไปเรียนหนังสือหรือทำงานนั้น เวลาที่ผู้กระทำผิดจะเอาไปใช้ในกิจส่วนตัวมากเกินไปก็จะไม่เหมือนกับการถูกควบคุม จะกลายเป็นเสรีภาพเหมือนกับบุคคลธรรมดาไป ต้องยอมรับว่าคนที่ถูกปฏิบัติด้วยมาตรการเหล่านี้ คือ นักโทษ เพื่อที่จะได้ไม่เกิดการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพเหมือนกับประชาชนโดยทั่วไป

การให้มีศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก ควรใช้รูปแบบนี้กับผู้กระทำผิดที่มีฐานะ สำหรับคนที่มีเงิน จะช่วยสังคมได้ แต่ก็ต้องดูเจตนา ดูความผิดว่ารุนแรงขนาดไหน ถ้าความผิดรุนแรงก็ไม่สมควรใช้มาตรการนี้ เพราะจะสบายเกินไปสำหรับคนมีฐานะ อย่างเช่น การค้ายาเสพติด ถ้าปฏิบัติด้วยรูปแบบนี้จะค่อนข้างเสี่ยงกับการประทุมิชชอบของเจ้าหน้าที่ จึงไม่ควรเอามาใช้กับผู้กระทำผิดกรณีดังกล่าว ควรใช้มาตรการนี้กับผู้กระทำผิดที่มีฐานะ แต่ยังมีพฤติกรรมการกระทำที่เป็นคุณประโยชน์ต่อสังคมอยู่บ้าง ซึ่งต้องมีการแยกประเภทผู้กระทำผิดด้วย

ศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติ เป็นรูปแบบที่อ่อนคลายกว่าการถูกจำคุกในเรือนจำ การอยู่ภายนอกโดยมีการควบคุมดูแล อยู่ในสายตาเจ้าหน้าที่ ถือว่าดีกว่าเข้าไปอยู่ในเรือนจำ ควรใช้สำหรับกรณีบุคคลซึ่งกระทำผิดในระดับที่ไม่หนักหนาถึงขั้นต้องลงโทษด้วยการกักขัง แต่ควรให้ทำคุณประโยชน์อย่างอื่นและให้อยู่ในสายตาของผู้ควบคุมให้ดูแลได้อย่างทั่วถึง

การคุมประพฤติแบบค่ายฝึกทหาร เป็นมาตรการที่ดี ได้ฝึกวินัย และยังมีเสรีภาพ ทั้ง 7 มาตรการนี้คิดว่าสามารถเอามาใช้ในเมืองไทยได้ทุกรูปแบบ เพราะไม่น่าจะมีอะไรที่ปฏิบัติไม่ได้ แต่จะยุ่งยากตรงที่ต้องลงทุนมากกับระบบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ แต่คิดว่าไม่น่าเกินความสามารถ และสามารถนำงบประมาณมาพัฒนาระบบนี้ได้

กรณีสัมภาษณ์ที่ 16

มาตรการทางด้านกฎหมายของสังคมไทยเป็นสิ่งที่ครอบคลุมอยู่แล้ว เพียงแต่มาตรการการบังคับใช้ที่เหมาะสม และสม่าเสมออย่างไม่มี ทำให้ต้องมีมาตรการอื่นมาประกอบ

การทำงานบริการสังคมในชั่วโมงสูง ต้องดูด้วยว่าศาลใช้หลักเกณฑ์อะไรในการกำหนดชั่วโมงที่มากขึ้น และการคุมความประพฤติที่ผ่านมาได้ผลในทางปฏิบัติ และมองเห็นผลของการปฏิบัติเป็นรูปธรรมหรือไม่ ส่วนตัวเห็นว่าการกำหนดจำนวนชั่วโมงให้มากขึ้นเพื่อเป็นการลงโทษนั้นอาจจะไม่มีผล ยกตัวอย่าง นักร้องนักแสดงที่เมาแล้วขับ ถูกลงโทษคุมความประพฤติ

และบำเพ็ญประโยชน์ด้วยการไปช่วยรณรงค์ เป็นฟรีเซ็นเตอร์ ซึ่งการลงโทษในลักษณะนี้ ยิ่งเป็นที่สนใจของสื่อและสังคมมากขึ้น และด้วยความที่เป็นบุคคลมีชื่อเสียงอยู่แล้ว ก็อาจจะไม่ได้ทำให้ผู้กระทำผิดรู้สึกว่าเป็นการถูกลงโทษ หรือสิ่งที่ตนเองปฏิบัติอยู่นั้นเป็นการลงโทษก็ได้ เพราะฉะนั้นการทำงานบริการสังคมลักษณะนี้ ไม่ควรใช้กับผู้กระทำผิดประเภทเมาแล้วขับ เพราะอาจไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้กระทำผิด ตัวผู้กระทำผิดก็อาจไม่ได้มองว่าเป็นการลงโทษเท่าไรนัก หากจะกำหนดจำนวนชั่วโมงการบริการสังคมให้มากขึ้น อาจจะต้องมีการเปลี่ยนรูปแบบของการทำงานบริการสาธารณะให้หลากหลาย และเป็นการทำงานบริการสาธารณะที่ให้ความรู้รู้สึกว่า เป็นโทษที่ผู้กระทำผิดสมควรได้รับจริง ๆ

ส่วนรูปแบบการคุมความประพฤติแบบเข้มงวดนี้ จะคล้ายกับรูปแบบแรก และเป็นการสร้างความยุ่งยากและมีผลกระทบกับผู้กระทำผิดมากขึ้น เพราะมีการรายงานตัวที่ถี่ขึ้น การถูกตรวจสอบ สอดส่องหลายครั้งในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งน่าจะได้ผลดีกว่าการทำงานบริการสังคมในจำนวนชั่วโมงสูง

รูปแบบการกักขังของสังคมไทยก็มี แต่หากมีการกักขังที่บ้าน จะต้องดูมาตรการการตรวจสอบด้วยว่าเป็นอย่างไร ในแง่ของสังคมไทย การกักขังที่บ้านนี้อาจจะยังไม่ส่งผลกระทบต่อผู้กระทำผิด เพราะภาพของการกักขัง คือการผสมกันระหว่างเรือนจำกับโรงพัก การกักขังอยู่ภายในบ้านของผู้กระทำผิดเองนั้นอาจจะไม่กระทบกับความรู้สึกของผู้กระทำผิดเท่าที่ควร

การใช้ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก น่าจะมีผลต่อผู้กระทำผิดมากกว่าการกักขังที่บ้าน แต่ผู้กระทำผิดที่จะถูกลงโทษด้วยมาตรการรูปแบบนี้จะต้องเป็นผู้กระทำผิดที่มีเงิน มีฐานะ มาตรการรูปแบบนี้เป็นหลักการที่ดี แต่อยู่ที่ว่าการลงทุนจะคุ้มหรือไม่ เพราะต้องมีการลงทุนทั้งในด้านสถานที่ที่จะสร้างศูนย์ บุคลากรที่จะเข้ามาควบคุมมีความเหมาะสมหรือไม่ แต่ถ้าเอามาประยุกต์ใช้ก็คิดว่าน่าจะได้ผล

รูปแบบของศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติ มีระดับความรุนแรงมากขึ้นกว่าศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก ลักษณะของรูปแบบนี้คิดว่าคล้ายกับทัณฑสถานเปิดเซาพริก การจะเอามาใช้ ต้องดูการยอมรับและความรู้สึกของสังคมด้วย ว่าการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในลักษณะนี้เหมาะสมหรือไม่ ซึ่งก็ต้องพิจารณาในเรื่องของการจัดตั้งศูนย์ การจัดหาเจ้าหน้าที่ ตัวรูปแบบของการดำเนินงานที่เหมาะสมกับสังคมไทย และพิจารณาถึงผลและความคุ้มค่าของการลงทุนด้วย

สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น สังคมไทยยังไม่น่าจะเอามาใช้ เหมือนกับการฝังชิปให้สุนัข ถ้าเอามาใช้กับคน จะมีผลต่อผู้กระทำผิดอย่างไรนั้นยังไม่ชัดเจน และยังต้องมีการลงทุนที่สูงมากในเรื่องอุปกรณ์ สถานที่ตั้งศูนย์ปฏิบัติการ

การคุมความประพฤติแบบเข้าค่ายฝึกทหาร อย่างโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง การใช้ shock therapy ก็ต้องอยู่ที่ผู้กระทำผิดด้วยว่ามีพฤติกรรมที่ซับซ้อนเพียงใด ผู้กระทำผิดบางราย เข้าไปก็ยังคงมีพฤติกรรมที่เหมือนเดิม เช่น การจับกลุ่มเด็กกระทำผิดคดีวิ่งไปเข้าบำบัด แต่การแข่งรถในลักษณะเดียวกันก็ยังมีอยู่ในสังคม การใช้มาตรการนี้จะใช้ได้ผลหรือไม่ ได้รับผลตอบรับ มากน้อยเพียงใดนั้นยังไม่ชัดเจน กรอบความคิดที่ใช้ได้ผลในต่างประเทศต้องเอามาปรับ มาเขียน โปรแกรมให้เหมาะสมกับสังคมไทยจริง ๆ และต้องให้เวลากับสังคมในการศึกษารูปแบบมาตรการ เหล่านี้อีกมาก

จากรายละเอียดของกรณีสัมภาษณ์ทั้ง 16 ท่านในประเด็นสัมภาษณ์ที่ 2 จะเห็นได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละท่านมีความเห็นต่อรูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลางที่จะนำมา ประยุกต์ใช้ในสังคมไทยที่แตกต่างกันออกไป โดยผู้ศึกษาสามารถสรุปความคิดเห็นแยกออกเป็น แต่ละรูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลาง ปრაกฏตามตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2

การประยุกต์ใช้รูปแบบมาตรการลงโทษระดับกลาง

รูปแบบมาตรการลงโทษ ระดับกลาง	ทัศนะของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อการประยุกต์ใช้
1. การคุมความประพฤติ และทำงานบริการสังคม ในจำนวนชั่วโมงสูง	รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่สามารถนำมาใช้ได้เลย เพียงแต่ต้องมีการ แก้ไขประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 ให้ศาลมีอำนาจลงโทษ โทษและสั่งใช้มาตรการลงโทษได้กว้างขวางกว่าเดิม ในส่วนของ งานบริการสังคมนั้น ต้องมีการปรับแนวความคิดของผู้ปฏิบัติงาน ในบางส่วน และควรมีการตรวจสอบที่ชัดเจนแน่นอนว่า ผู้กระทำ ผิดมาทำงานบริการสังคมจริง โดยควรมีหน่วยงานจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเข้ามารองรับ และให้ความร่วม มือในการรับอาสาสมัครเข้ามาปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือสังคม และ ให้หน่วยงานนั้นคอยรายงานผลการทำงานบริการสาธารณะของ ผู้กระทำผิดให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รูปแบบมาตรการลงโทษ ระดับกลาง	ทัศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อการประยุกต์ใช้
<p>2. การคุมความประพฤติแบบเข้มงวด โดยรายงานตัวถี่ขึ้น และห้ามออกนอกเคสสถานในเวลาที่กำหนด</p>	<p>รูปแบบนี้เป็นอีกมาตรการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เสริมกับการคุมประพฤติได้เลย ถึงแม้จะมีการห้ามออกนอกเคสสถาน ก็เหมือนเป็นการควบคุมไม่ให้ผู้กระทำผิดมีเสรีภาพจนเกินไป และให้ความรู้สึกที่ผ่อนคลายกว่าการเอาผู้กระทำผิดไปอยู่เรือนจำ การจะใช้มาตรการนี้ได้ กฎหมายต้องเขียนไว้ให้ชัดเจน ต้องมีการปรับกฎหมายมาตรา 56 ให้มีในเรื่องของการควบคุมเสรีภาพด้วย แต่การรายงานตัวในจำนวนครั้งที่ถี่มากขึ้นนั้น อาจส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ การทำงานของผู้กระทำผิดได้ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์โดยการให้พนักงานคุมประพฤติ เป็นผู้มาตรวจสอบผู้ถูกคุมความประพฤติในที่ทำงานหรือสถานศึกษา โดยที่ผู้ถูกคุมความประพฤติไม่ต้องไปรายงานตัวด้วยตนเองทุกครั้ง</p>
<p>3. การกักขังที่บ้านของผู้กระทำความผิดเองหรือบ้านของบุคคลที่ยอมรับ โดยรายงานตัวผ่านโทรศัพท์ที่เจ้าหน้าที่ติดต่อไปตรวจสอบและเจ้าหน้าที่สามารถไปตรวจดูที่บ้านได้ทุกวันหรือตามเวลาที่เหมาะสมซึ่งผู้กระทำผิดสามารถออกนอกบ้านได้เฉพาะกรณีไปเรียนหนังสือทำงาน หรือไปรับคำปรึกษาแนะนำเท่านั้น</p>	<p>รูปแบบนี้สามารถนำมาใช้ได้ เพราะกฎหมายใหญ่ได้เปิดช่องไว้อยู่แล้ว เพียงแต่ขาดกฎหมายลูกที่จะทำให้มีผลในทางปฏิบัติเท่านั้น อย่างไรก็ตาม รูปแบบนี้เป็นเรื่องที่ยากในสังคมไทย เนื่องจากผู้กระทำความผิดบางรายมีสาเหตุการกระทำความผิดมาจากบ้าน สภาพแวดล้อมรอบตัว การนำผู้กระทำผิดไปกักขังในสภาพแวดล้อมเดิม ทำให้การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นไปได้ยาก ประกอบกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการรับผิดชอบดูแลมาตรการนี้ ต้องทำงานอย่างเคร่งครัดและมีมาตรฐานในการทำงานสูง การเอามาใช้ในสังคมไทยจึงค่อนข้างน่ากลัวและยังไม่เหมาะสม เพราะอาจจะมีช่องทางให้พนักงาน เจ้าหน้าที่อาศัยอำนาจหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบได้ง่าย นอกจากนี้สังคมไทยยังมีลักษณะของระบบอุปถัมภ์สูง หากผู้กระทำผิดเป็นลูกผู้มีอำนาจมีการฝากฝังกันไปมา ก็อาจจะมีการใช้อำนาจไม่ให้ความคุมตรวจสอบได้ ดังนั้นหากจะนำมาตรการนี้มาประยุกต์ใช้ในสังคมไทย</p>

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รูปแบบมาตรการลงโทษ ระดับกลาง	ทัศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อการประยุกต์ใช้
	<p>สถานที่กักขังควรเป็นบ้านใหม่ เพื่อให้ผู้กระทำผิดได้รู้จักการฝึกที่จะอยู่ในสังคมใหม่มากกว่าการกลับไปอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือคนใกล้ชิดเดิม ๆ เพราะอาจจะเสี่ยงต่อการถูกตอกย้ำจากคนรอบข้างที่ไม่ให้โอกาสผู้กระทำผิดได้กลับตัว และอาจมีแนวโน้มที่จะกลับไปกระทำผิดซ้ำได้</p>
<p>4. การให้อยู่ในศูนย์เลี้ยงโทษจำคุกที่มีรูปแบบคล้ายหอพักให้เช่า เฉพาะเวลากลางคืนและวันหยุด โดยผู้กระทำผิดยังคงมีความเป็นอิสระ สามารถทำงานได้ตามปกติ แต่ต้องออกค่าใช้จ่ายสำหรับค่าที่พัก และค่าอาหารภายในศูนย์เอง</p>	<p>รูปแบบนี้เป็นมาตรการที่น่าสนใจและควรทดลองทำเป็นโครงการนำร่องโดยอาจจะเริ่มจากสถานที่เล็ก ๆ ก่อน แต่การให้ผู้กระทำผิดสามารถออกไปเรียน ไปทำงานได้นั้น อาจจะเสี่ยงต่อการที่ผู้กระทำผิดจะกระทำผิดเงื่อนไขได้ง่าย และเกรงว่าจะไม่ได้ผล อาจจะต้องนำมาประยุกต์โดยใช้วิธีการที่เข้มงวดกับผู้กระทำผิดในขณะเดียวกันก็ใช้วิถีชีวิตของคนไทยเข้ามา เช่น สร้างแหล่งฝึกอาชีพในที่ทำงาน และให้ที่ทำงานเป็นที่ควบคุมผู้กระทำผิดอีกหนึ่ง โดยให้มีหน่วยงานทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครคุมความประพฤติไปด้วย มาตรการนี้เกรงว่าถ้าเอามาใช้ในสังคมไทยแล้วจะกลายเป็นระบบกึ่งเรือนจำ เพราะทฤษฎีการตีตรายังเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะถ้าหน่วยงานที่เข้ามาขับเคลื่อนเป็นกรมราชทัณฑ์หรือกรมคุมประพฤติ คนในสังคมอาจมองว่าไม่ใช่ศูนย์หรือหอพักธรรมดา แต่เป็นหอพักคนคุก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้กระทำผิดทำให้รู้สึกตกต่ำได้ นอกจากนี้ รูปแบบดังกล่าวอาจใช้ได้เฉพาะกับผู้กระทำผิดที่มีฐานะ ซึ่งอาจจะไม่ทำให้ผู้กระทำผิดเหล่านั้นหลายจำหากการจ่ายค่าหอพักภายในศูนย์นั้นไม่กระทบกระเทือนกับฐานะของผู้กระทำผิด จึงต้องมีการแบ่งประเภทของผู้ที่จะถูกลงโทษด้วยมาตรการนี้อย่างเคร่งครัด</p>

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รูปแบบมาตรการลงโทษ ระดับกลาง	ทัศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อการประยุกต์ใช้
<p>5. ศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติ ที่มีกฎระเบียบเคร่งครัดกว่าศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก มีระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยขั้นต่าแบบเรือนจำ ผู้ถูกคุมความประพฤติจะต้องทำงานบริการสังคมโดยอยู่ในความดูแลของเจ้าหน้าที่ตลอดเวลา</p>	<p>มาตรการนี้อาจจะค่อนข้างซ้ำซ้อนกับเรือนจำ อาจลองทำเป็นโครงการนำร่องก่อน หากจะเลี่ยงการใช้เรือนจำควรประยุกต์ใช้ในสังคมไทยในลักษณะของบ้านกึ่งวิถี โดยเป็นศูนย์ที่ควบคุมผู้กระทำผิด แต่สามารถให้มีอิสระในการออกไปทำงาน เรียนหนังสือ แล้วกลับเข้ามาในตอนเย็น และมีกิจกรรมกลุ่มในวันหยุดหรือควบคุมอยู่ในศูนย์ตลอด แต่สามารถลาได้หากมีกิจกรรมจำเป็น ซึ่งน่าจะเหมาะกับสังคมไทยมากกว่า หรืออาจจะใช้เป็นรูปแบบของสถานพินิจ บ้านเมตตา บ้านกรรณา โดยให้มีการอบรมศีลธรรมเป็นระยะ ซึ่งใช้ได้กับผู้กระทำผิดทุกประเภท ทุกวัย แล้วเอาความประพฤติของผู้กระทำผิดที่ดีขึ้นจากการอบรมศีลธรรมมาหักลดหย่อนโทษว่าพฤติกรรมดีขึ้นจริงหรือไม่ เพราะสิ่งที่ทำให้บุคคลผู้กระทำผิด คือ เจตนาที่จะทำผิด ถ้าจะเปลี่ยนเจตนาในใจให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น วิธีเดียวที่จะทำได้คือ การอบรมศีลธรรมเข้าไปแทนที่เจตนาร้ายของผู้กระทำผิด</p>
<p>6. การควบคุมตัวด้วยเครื่องมือระบบอิเล็กทรอนิกส์</p>	<p>ประเทศไทยกำลังอยู่ระหว่างดำเนินการนำมาตรการนี้เข้ามาใช้ แต่การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เข้ามาใช้ ต้องมีการลงทุนมาก ทั้งตัวอุปกรณ์ การสร้างศูนย์ควบคุม การค้นหาบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางด้านเทคโนโลยีเข้ามาดำเนินการ ซึ่งการลงทุนในจำนวนมากอาจเป็นช่องโหว่ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่อาศัยอำนาจหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบได้ง่าย อย่างไรก็ตามระบบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นนวัตกรรมใหม่ที่ควรใช้กับบ้านเมืองที่เจริญแล้ว ถ้ามองให้ดีมาตรการนี้เหมือนเป็นการจองจำอย่างหนึ่ง เพราะผู้กระทำผิดจะมีความรู้สึกเหมือนกับตนเองถูกคุมขังตลอดเวลา และมีความเป็นไปได้ที่ผู้กระทำผิดจะหาหนทางในการปลด หรือสะเดาะอุปกรณ์ได้ถ้าผู้กระทำผิดมีโอกาส</p>

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รูปแบบมาตรการลงโทษ ระดับกลาง	ทัศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อการประยุกต์ใช้
7. การคุมความประพฤติแบบค่ายฝึกทหาร ใช้ระยะเวลาในโปรแกรม 90 วัน หลังจากนั้นจะถูกคุมความประพฤติต่อตามเวลาที่ศาลกำหนด	มาตรการนี้มีทำอยู่ในเมืองไทย คือ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ซึ่งเป็นมาตรการที่ดี เพราะเป็นการฝึกวินัย กล่อมเกล่าให้ผู้กระทำผิดมีวินัยต่อกัน ซึ่งจะทำให้เห็นผลที่รวดเร็วและชัดเจนขึ้น ส่วนประสิทธิภาพในการปฏิบัตินั้น ขึ้นอยู่กับประเภทของผู้กระทำผิด หลักสูตรและระยะเวลาของโปรแกรมด้วยว่าสั้นยาวเพียงใด ถ้าความผิดน้อยอาจจะใช้โปรแกรมระยะสั้นก็ได้ แต่จะต้องไม่เป็นไปในลักษณะของการเข้าค่ายแล้วคุมขัง เพราะจะทำให้ผู้กระทำผิดเกิดความรู้สึกตกต่ำได้ รูปแบบนี้เป็นมาตรการที่น่าจะสามารถใช้ได้กับผู้กระทำผิดหลายประเภท แต่จะเหมาะสมอย่างยิ่งในการใช้กับผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน หรือลูกของผู้ที่มีฐานะร่ำรวย ซึ่งการให้เด็กและเยาวชนเข้าไปมีระเบียบวินัย และไม่ได้ไปอยู่ในลักษณะถูกจับกุมคุมขัง ก็จะไม่ทำให้ผู้กระทำผิดนั้นมีบาดแผลทางสังคม

จากทัศนคติของผู้สัมภาษณ์ที่มีต่อการประยุกต์ใช้รูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลางนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์เกือบทุกท่านเห็นว่า ประเภทความผิดที่ควรใช้กับมาตรการลงโทษระดับกลาง คือ ผู้กระทำความผิดครั้งแรก ผู้กระทำผิดที่เกิดจากความประมาทพลั้งเผลอ ไม่ได้มีเจตนาร้าย ผู้ที่ไม่ได้กระทำความผิดจนติดนิสัยและผู้กระทำความผิดทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามการจะปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดแต่ละรายนั้น ต้องพิจารณาทั้งในเรื่องของประวัติ ภูมิหลังของผู้กระทำผิด สภาพแวดล้อม พฤติการณ์แห่งคดี ความรุนแรงของโทษ และความเสียหายที่เกิดจากการกระทำผิด มาประกอบการพิจารณากำหนดโทษด้วย

เมื่อกลุ่มประชากรได้ให้ทัศนะต่อรูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลางแต่ละรูปแบบและความเป็นไปได้ในการนำมาประยุกต์ใช้ในสังคมไทยแล้ว จะเห็นได้ว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคของรูปแบบมาตรการลงโทษระดับกลางแต่ละรูปแบบไว้บ้างแล้ว เพื่อความครบถ้วนของข้อมูล ผู้ศึกษาจึงได้สัมภาษณ์กลุ่มประชากรเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการที่จะนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทยให้ชัดเจนและตรงตาม

ประเด็นที่ต้องการมากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และหาข้อสรุปในเรื่อง การนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ควบคุมผู้กระทำผิดในสังคมไทย โดยผลการสัมภาษณ์เรื่อง “ทัศนคติต่อปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย” มีรายละเอียดปรากฏตามประเด็นสัมภาษณ์ ดังนี้

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 3 ทัศนคติต่อปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย

กรณีสัมภาษณ์ที่ 1

1. ปัญหาทางด้านกฎหมาย ไม่มีกฎหมายรองรับ ต้องมีการแก้กฎหมายบางส่วน เพราะกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจผู้พิพากษาที่จะสั่งให้ควบคุมได้มากเหมือนกับรูปแบบทั้ง 7 ในสหรัฐอเมริกา โดยปัจจุบันศาลสามารถสั่งให้รอลงอาญาและคุมความประพฤติได้มากที่สุด 5 ปี ในแง่ของข้อกฎหมายและกระบวนการพิจารณา คิดว่าน่าจะแก้ไขปรับปรุงได้ ส่วนมาตรา 56 ก็สามารถปรับใช้ได้แต่ไม่ทั้งหมด เพราะการที่จะสั่งให้ทำอย่างอื่นนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ ต้องดูว่าขออำนาจยังทำได้หรือไม่ ซึ่งอาจจะต้องมีการปรับมาตรา 56 ให้มีการให้อำนาจศาลมากกว่าเดิม

2. ไม่มีงานวิจัยมารองรับว่า การใช้มาตรการลงโทษระดับกลางนี้ได้ผลมากน้อยเพียงใด

3. ควรใช้หน่วยงานใดมากำกับดูแลการใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง ซึ่งในความเห็นส่วนตัว ไม่ควรเป็นหน่วยงานใหม่ แต่ควรเป็นหน่วยงานเดิมที่มีอยู่ในกระบวนการยุติธรรม โดยสร้างประสิทธิภาพของการทำงานขึ้นมาให้มากขึ้น

4. ไม่มีนโยบายหรือมาตรฐานในการกำหนดโทษระดับกลางในแต่ละประเภทว่าควรเป็นอย่างไร ซึ่งควรจะมีคณะกรรมการหรือคณะทำงานขึ้นมาพิจารณาโดยมีนักจิตวิทยาเข้ามาร่วมด้วย เพราะนักจิตวิทยาสามารถมองปัญหาได้ทะลุว่าบุคคลกลุ่มใดควรใช้รูปแบบมาตรการใดในการลงโทษ และมีแนวโน้มจะกลับมาก่อทำความผิดซ้ำอีกหรือไม่ โดยควรตั้งเป็นคณะบุคคลในการทำงานมากกว่าคน ๆ เดียว (Multiple Tasks Force) มีหลายวิชาชีพ ทั้งฝ่ายชุมชน ฝ่ายกฎหมาย ฝ่ายสังคม ฝ่ายเศรษฐกิจที่มาคอยดูแลด้านงบประมาณ ความคุ้มค่าในการพิจารณาว่าควรจะใช้รูปแบบใด กับการทำความผิดใด คุ้มค่าหรือไม่ และหากมีการทำความผิดซ้ำอีก ควรจะมีมาตรการดำเนินการอย่างไร

5. ควรเอาปัญหาและความเป็นจริงในการคุ้มครองประพจน์และเงื่อนไขเป็นตัวตั้งประกอบการพิจารณาการวางแนวทางมาตรการลงโทษระดับกลางในสังคมไทยที่เหมาะสม เพราะบางอย่างจะเกินขอบเขตที่กรมคุ้มครองประพจน์ได้ทำมา อย่างผู้กระทำผิดบางรายไม่ควรเข้ามาสู่การคุ้มครองประพจน์และการลงโทษระดับกลางก็ยังไม่เหมาะสม หรือผู้กระทำผิดบางรายที่เป็นคนดีทำความผิดโดยไม่ตั้งใจแต่ต้องเข้าไปอยู่ในเรือนจำและเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมจนทำให้กลายเป็นคนไม่ดีไปก็มี จึงควรนำฐานข้อมูลเหล่านี้มาประกอบเพื่อช่วยแก้ปัญหาได้ด้วย

6. ข้อมูลของสังคมไทยเกี่ยวกับมาตรการลงโทษระดับกลางยังไม่ตกผลึกเท่าที่ควร กรณีสัมภาษณ์ที่ 2

1. การทำความเข้าใจด้านมาตรการนี้ร่วมกันระหว่างผู้ที่จะสั่งให้ใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง คือ ผู้พิพากษา และหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ว่ามาตรการที่จะนำมารองรับมีอะไรบ้าง เงื่อนไขการใช้รูปแบบมาตรการต่าง ๆ วิธีการใช้ วัตถุประสงค์ของแต่ละรูปแบบ ซึ่งการที่จะออกแบบมาตรการหรือรูปแบบเหล่านี้มาใช้ในสังคมไทย จะต้องมีการอภิปรายกันให้ตกผลึก และให้ทางศาลมีความเข้าใจด้วยว่า จะนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์อะไร และมีวิธีการ กลไกอย่างไรที่จะสามารถสนองตอบระบบอาชญาวิทยาที่มุ่งเน้นการแก้ไข แก้ปัญหาการควบคุมที่ไม่เกิดประโยชน์ต่อสังคมได้อย่างไรบ้าง ต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน ปัญหาคือถ้ากำหนดให้มาตรการลงโทษระดับกลางขึ้นมา แต่ศาลไม่มีข้อมูลเลย ศาลก็จะไม่ใช่ ซึ่งก็จะมีประโยชน์

2. ถ้ากำหนดการใช้มาตรการลงโทษระดับกลางขึ้นมา ก็จะต้องมีการทำมาตรฐาน กฎระเบียบที่ชัดเจนในการดูแล ควบคุมตรวจสอบคนที่มีอำนาจในการดูแลมาตรการเหล่านี้ ว่าทำอะไรจึงจะไม่เกิดกรณีการเลือกปฏิบัติ หน่วยงานใดจะเป็นผู้เข้าไปตรวจสอบเรื่องเหล่านี้ ควรจะกำหนดวิธีการที่ชัดเจนในการใช้ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อแสวงหากำไร ผลประโยชน์ให้กับเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมากในสังคมไทย และในหลาย ๆ มาตรการที่มีสิ่งยังไม่สามารถควบคุมได้

3. มาตรการลงโทษระดับกลางบางรูปแบบ อาจจะมีช่องทางให้พนักงาน เจ้าหน้าที่อาศัยอำนาจหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบได้ง่าย เพราะฉะนั้นหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบดำเนินการเรื่องมาตรการนี้ ต้องมีการตรวจสอบกันอย่างเข้มงวด สังคมไทยเป็นระบบอุปถัมภ์ค่อนข้างรุนแรง สิ่งที่ต้องพึงระวัง คือเรื่องการดูแลเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ทำงานอยู่ภายใต้มาตรฐานที่ถูกต้องและเคารพต่อจริยธรรมในบทบาทของตนเอง ที่จะไม่มาฉวยโอกาสแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากส่วนนี้ ซึ่งถือเป็นช่องโหว่ที่อาจจะเกิดขึ้น

กรณีสัมภาษณ์ที่ 3

สังคมไทยกับสังคมต่างประเทศมีรูปแบบไม่เหมือนกัน ต่างประเทศเป็นสังคมแบบต่างคนต่างมา มีการพัฒนาการศึกษา พัฒนาประชาธิปไตยกันมาหลายร้อยปี ชุมชนมีความเข้มแข็ง และมีการวิจารณ์กันอย่างตรงไปตรงมา ในขณะที่สังคมไทยเป็นสังคมกำกวม เราเริ่มจากบ้าน วัด โรงเรียน มีเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ที่แน่นอน ไม่ได้รวมกันอย่างกระจัดกระจาย เพราะฉะนั้นเมื่อแนวคิดทางสังคมไม่เหมือนกัน การลงโทษจะใช้วิธีเหมือนกันไม่ได้ หรือใช้ไม่ได้ผล การเริ่มต้นจึงควรเริ่มที่ครอบครัวให้เข้ามารับผิดชอบร่วม ปัญหาก็คือ concept แนวคิดทางสังคมเป็นคนละอย่างกัน เมื่อเราเอาของต่างประเทศมาใช้กับสังคมไทย จึงยากที่จะได้ผลอย่างเดียวกัน

กรณีสัมภาษณ์ที่ 4

1. ระบบการจัดการ ว่าสังคมไทยมีระบบการจัดการและการควบคุมที่ดีเพียงพอต่อการดูแลมาตรการลงโทษระดับกลางมากน้อยเพียงใด
2. งบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมเป็นเรื่องที่ค่อนข้างต้องลงทุนมาก
3. เครื่องมือ/อุปกรณ์ เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานมากน้อยเพียงใด
4. บุคลากรที่มีความรู้ในการควบคุมการใช้มาตรการลงโทษระดับกลางยังมีไม่มาก
5. ต้องทำความเข้าใจกับสังคม ถึงผลดีของการใช้มาตรการลงโทษระดับกลางในสังคมไทย รวมทั้ง ต้องมีการติดตามผลการดำเนินการแล้วมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบ

กรณีสัมภาษณ์ที่ 5

1. เรื่องของตัวเจ้าหน้าที่ ว่าเจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อมหรือไม่ในการที่จะดูแลมาตรการในบางรูปแบบ เช่น รูปแบบที่ให้ไปอยู่ในศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก ก็ต้องมีเจ้าหน้าที่ไปดูแล หรือการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เจ้าหน้าที่จะสามารถดูแลได้ทั่วถึงหรือไม่ หรือเรื่องของการทำงานบริการสังคม สามารถตรวจสอบได้หรือไม่ว่าผู้กระทำผิดทำงานบริการสังคมจริงหรือไม่ ครบจำนวนชั่วโมงที่ศาลกำหนดหรือเปล่า ปัญหาอยู่ที่อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบ ว่ามีมากพอที่จะตรวจสอบ ติดตามว่าผู้กระทำผิดได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรการต่าง ๆ ครบถ้วนหรือไม่
2. เรื่องงบประมาณ มองเหมือนการบริหารราชการทั่วไป ว่างบประมาณมีเพียงพอหรือไม่ ถ้าจะใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง ก็ต้องใช้คนในจำนวนที่มากขึ้น เมื่อใช้คนจำนวนมากขึ้น งบประมาณก็ต้องมากขึ้นตามมา
3. ความพร้อมของเทคโนโลยี เครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ มีความสมบูรณ์หรือไม่ ไม่ว่าจะ เป็นอุปกรณ์ในการตรวจสอบ รวบรวม ติดตามประเมินผลต่าง ๆ

4. การควบคุมความประพฤติโดยเข้าค่ายฝึกทหารโดยอยู่ในโปรแกรมการฝึกอบรมตัวโปรแกรมที่ใช้นั้นเป็นมาตรฐานในการฝึกผู้กระทำผิดแค่ไหนอย่างไร การเข้าไปแล้วทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนไปจริง หรือไม่ได้มีการซึมซับระเบียบวินัยเลย ต้องมีการประเมินผลการใช้โปรแกรมด้วย คือ ประเมินผลทั้งเนื้อหาหลักสูตรของโปรแกรม ประเมินตัวบุคลากร/วิทยากร/ครูอาจารย์ที่เข้ามาสอนหรือควบคุม ประเมินสถานที่ที่ใช้ฝึกอบรม และต้องดูระบบการประเมินผลด้วยว่า มีมาตรฐานการประเมินที่ชัดเจน ตรวจสอบได้จริง การที่เอาคนเข้าไปคุมความประพฤติด้วยตัวโปรแกรมนั้น เนื้อหาของโปรแกรมสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมคนที่เข้าโปรแกรมได้หรือไม่ บุคลากร วิทยากรมีความรู้ความสามารถ มีคุณสมบัติ ความพร้อมเพียงพอหรือไม่ และการประเมินผลผู้กระทำผิดที่เข้าโปรแกรมอย่างมีเหตุมีผล เป็นที่ยอมรับได้ ว่าผ่านการเข้าโปรแกรมหรือไม่ผ่านโปรแกรมด้วยเหตุผลใด ทุกอย่างต้องมีมาตรฐาน ไม่ใช่ประเมินหรือทำการเรียนการสอนในโปรแกรมแบบขอไปที ซึ่งจะทำให้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่ได้ผล

กรณีสัมภาษณ์ที่ 6

1. ความไม่พร้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การขาดแคลนบุคลากร บุคลากรขาดทักษะความชำนาญ และประสบการณ์ ตลอดจนขาดแคลนเครื่องมือ อุปกรณ์

2. หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมยังไม่มีระบบการประสานการปฏิบัติงาน และความร่วมมือด้านข้อมูล ข่าวสาร โดยเฉพาะระบบฐานข้อมูลของบุคคลต้องโทษ ย่อมส่งผลกระทบต่อความมีประสิทธิภาพในการบังคับโทษ

3. สังคมทั่วไปไม่รับรู้และเข้าใจวิธีการลงโทษดังกล่าว ส่งผลให้มีความยากลำบากในการแสวงหาความร่วมมือและสนับสนุนจากประชาชน

4. เนื่องจากหลักนิติธรรม (The Rule of Law) คือ หลักที่ยึดกฎหมายเหนือบุคคล (Supremacy of Law) กล่าวคือ บุคคลย่อมเสมอภาคตามกฎหมาย (Equal before the Law) ยังไม่สามารถนำมาใช้ได้อย่างเต็มที่ในประเทศไทย เนื่องจากวัฒนธรรม ค่านิยมของคนไทย ยึดถือตัวบุคคลมากกว่าหลักการ จึงอาจทำให้มีการแทรกแซงโดยวิธีการต่าง ๆ ในการบังคับโทษ ซึ่งมาตรการลงโทษระดับกลางมีลักษณะผ่อนคลายนในตัวอยู่แล้ว

5. หากมีการนำแนวคิดและหลักการในเรื่องมาตรการลงโทษระดับกลางของประเทศตะวันตกมาใช้ในประเทศไทยโดยไม่ได้พิจารณาถึงวัฒนธรรม ค่านิยม สภาพเศรษฐกิจ การเมือง ซึ่งมีความแตกต่างกันกับประเทศไทย ก็จะทำให้การปรับปรุงพัฒนาในเรื่องนี้ไม่บรรลุผล และอาจยังผลให้เกิดความเสียหายต่อสังคมไทยอีกด้วย เช่น การขาดประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเพื่อคุ้มครองสุขจิตชน

กรณีสัมภาษณ์ที่ 7

ปัญหา คือ ประสิทธิภาพในการดำเนินการมีแคไหน อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกทำได้แคไหน จะหาบุคลากรที่ไหนมาทำในด้านของเทคโนโลยี ปัญหาอยู่ที่การจัดระบบใหม่ แต่เชื่อว่าประเทศไทยทำได้ และจะเป็นการลดคนที่ไม่จำเป็นต้องเข้าเรือนจำออก และเป็นการรักษาทรัพยากรมนุษย์ด้วย ส่วนหน่วยงานที่จะเข้ามาดูในเรื่องนี้ควรเป็นหน่วยงานที่ต่อยอด ถ้าเป็นหน่วยงานเก่าที่มีอยู่แล้วมาต่อยอดและสนับสนุนจะปฏิบัติงานได้ง่ายกว่า หรือถ้าตั้งหน่วยงานใหม่ขึ้นมาก็ได้ แต่ก็คงจะปฏิบัติงานยาก และจะยิ่งเสี่ยงงบประมาณในการลงทุนใหม่อีก

นอกจากนี้ ยังต้องไปกำหนดเงื่อนไขในกฎหมายเกี่ยวกับประเภทความผิด และแก้กฎหมายเพื่อให้สามารถที่จะเอาความผิดบางความผิดมาสู่กระบวนการลงโทษระดับกลาง และต้องมีการให้คำจำกัดความ ให้นิยามให้ชัดเจนว่า โทษระดับกลาง แปลว่าอะไร เพราะถ้าไม่บัญญัติให้ชัดเจนก็จะมีกรลักลั่นกันและขาดแนวทางที่ชัดเจนว่าอะไรคือโทษระดับกลาง และจะใช้มาตรการเหล่านี้ได้ในขอบเขตไหน กับผู้กระทำผิดกลุ่มไหนบ้าง

สรุปปัญหาก็คือ เรื่องคน เรื่องเงิน เรื่องการจัดระบบ เรื่องกฎหมาย เรื่องสถานที่ในการสร้างศูนย์ควบคุม ศูนย์กักขัง การจะเอามาตรการระดับกลางที่ต้องลงทุนมากมาใช้ในสังคมไทย ก็ต้องมีกระบวนการตรวจสอบกันหลายชั้น

กรณีสัมภาษณ์ที่ 8

ระบบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ มีราคาแพงมากในการที่รัฐจะนำงบประมาณมาลงทุนทำในเรื่องนี้ มาตรการทุกรูปแบบจะทำได้จะต้องมีเงินหรือเรื่องงบประมาณเข้ามาเกี่ยวข้อง การสร้างสถานที่หรือหาสถานที่ในการควบคุมผู้กระทำผิดที่ศาลยังไม่ตัดสินแยกออกมาต่างหาก เราก็ยังไม่มีสถานที่ดังกล่าว หรือถึงแม้ว่ามีสถานที่แล้ว ปัญหาบุคลากรก็ต้องเพิ่มขึ้นอีก เพราะต้องมีเจ้าหน้าที่เข้ามาดูแลในส่วนนี้เพิ่ม ดังนั้นในการที่จะปฏิบัติหรือสร้างอะไรขึ้นมาตามมาตรการลงโทษระดับกลางนี้ กฎหมายได้เปิดช่องแล้ว แต่ก็จะมีปัญหาในเรื่องของคน อัตรากำลังที่ถูกจำกัด และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เท่านั้น

ตามทฤษฎีของการลงโทษระดับกลางนั้นดี แต่จะต้องมีองค์ประกอบอีกมากมายในการจะนำมาปฏิบัติ ซึ่งตอนนี้กฎหมายใหญ่มีการเปิดช่องให้ทำได้แล้ว เหลือแต่กฎหมายรองหรือกฎหมายลูกที่จะกำหนดทางในการปฏิบัติ ขาดงบประมาณในการสนับสนุน และขาดอัตรากำลังของคนที่จะเข้ามาปฏิบัติในเรื่องนี้

ส่วนคนที่เข้ามาดูแลในเรื่องมาตรการลงโทษระดับกลาง ต้องมาดูกรอบกันก่อนซึ่งปัจจุบันกำหนดว่า กรมราชทัณฑ์ต้องดูภายในคุก แต่ถ้าออกไปนอกกรอบของคุณ ก็ต้องเป็นหน้าที่ของกรมคุมประพฤติ มาตรการถ้าออกมาในรูปของการคุมความประพฤติ ไม่ว่าจะเป็คุมความ

ประพดติก่อนหรือหลังคุก กรมคุมประพดติต้องรับผิดชอบ ถ้านำศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก หรือศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพดติมาใช้ อาจจะต้องอยู่ในความรับผิดชอบของราชทัณฑ์ในช่วงเวลาที่ถูกควบคุมอยู่ในศูนย์ แต่ถ้าออกไปทำกิจกรรมตามปกติภายนอกศูนย์ก็อาจจะให้ทางคุมประพดติเข้ามาดูแล ยกเว้นว่าจะมีกฎหมายออกมารองรับว่าจะต้องมีหน่วยงานใหม่เข้ามาดูแล เพราะฉะนั้นขึ้นอยู่กับคณะกรรมการที่จะพิจารณากฎหมายลูกออกมารองรับว่าจะจัดตั้งองค์กรหรือหน่วยงานขึ้นมาดูแลหรือไม่

ตามหลักการแล้ว คนเข้าคุกจะต้องมีการจำแนก แต่ปัจจุบันเราจำแนกไม่ได้ เพราะพื้นที่ไม่เอื้ออำนวยในการแยก เรือนจำใหม่ก็ยังไม่ได้งบประมาณในการสร้าง ส่วนเรือนจำเก่าก็จะมีอยู่แค่นเดียว เราจึงไม่สามารถที่จะจำแนกแยกคนจากผู้ที่กฎหมายถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ได้ และในขณะเดียวกัน ผู้ต้องขังระหว่างคดีที่กฎหมายถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ ยังต้องมาฝากขังในคุกเพื่อไม่ให้มีการประกันตัว ในเรือนจำจึงมีปนกันทั้งคนที่กฎหมายถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์และผู้ที่กระทำผิดเป็นนิตย์ เนื่องจากเราไม่มีงบประมาณที่จะจัดสรรให้สร้างเรือนจำที่เป็นมาตรฐาน

กรณีสัมภาษณ์ 9

ปัญหาของสังคมไทยอยู่ที่ว่า เวลาจะมีมาตรการใหม่ ๆ หรือทำอะไรใหม่ ๆ ขึ้นมา มักจะไม่ได้รับงบประมาณในการดำเนินงาน การขอบุคลากรเข้ามาดำเนินการมักจะไม่ได้รับการสนับสนุน เพราะฉะนั้นเวลามีกฎหมายหรือมาตรการใหม่ ๆ ออกมาแล้วก็ไม่สามารถบริหารโทษมาตรการนี้หรือบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายได้ เช่น ไม่มีบุคลากรเข้ามาทำ หรือไม่มีงบประมาณที่จะดำเนินการได้ ยกตัวอย่างกรณีพระราชบัญญัติฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ที่เอาคนออกจากเรือนจำ แล่นคน แต่ไม่มีงบประมาณและสถานที่รองรับในการบำบัดฟื้นฟูบุคคลเหล่านั้นได้ ทำให้ต้องส่งบุคคลเหล่านั้นกลับเข้าสู่ชุมชนเดิม และส่งผลให้กลับไปกระทำผิด เสพยาเสพติดเหมือนเดิม นี่คือนปัญหาของการมีมาตรการใหม่หรือกฎหมายใหม่ออกมา แต่ไม่มีการเตรียมการหรือมาตรการในการรองรับ

การสั่งทำงานบริการสังคมในชั่วโมงสูง จะมีปัญหาคือ ในทางปฏิบัติไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะหางานไปให้ผู้กระทำผิดทำไม่ได้ และความยุ่งยากในการเข้าไปบริหารจัดการ

กรณีสัมภาษณ์ที่ 10

มาตรการลงโทษระดับกลางต้องมีผลบังคับใช้ที่เข้มงวดจริงจัง หากขาดการสนับสนุนด้านอัตราค่าจ้าง และงบประมาณที่เหมาะสม มาตรการจะถูกผ่อนปรน ขาดการบังคับอย่างเข้มงวดโดยปริยาย ซึ่งจะส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของแนวคิดนี้

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมยังทำงานแบบแยกส่วน ขาดการบูรณาการการเชื่อมโยงข้อมูล และระบบการทำงานที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน หากมีการฝ่าฝืนมาตรการ

และขาดความร่วมมือในการดำเนินการกับผู้กระทำผิดที่ฝ่าฝืน มาตรการลงโทษระดับกลางก็จะล้มเหลวในที่สุด

กรณีสัมภาษณ์ที่ 11

ก่อนอื่นต้องมีกฎหมายรองรับก่อน ยิ่งเรือนจำเป็นเรือนจำท่ามกลางข้อจำกัดอย่างเมืองไทย เช่น เจ้าหน้าที่น้อย และงบประมาณของผู้ต้องขังน้อย สภาพสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ไม่เอื้ออำนวยให้คนมีการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมเสีย พฤติกรรมต่าง ๆ จะยิ่งทำให้รู้สึกตกต่ำไปกันใหญ่ เป็นโรงเรียนสอนโจร ซึ่งการฝึกอาชีพผู้กระทำผิด เมื่อผู้กระทำผิดออกมาก็ไม่ได้ว่าจะเป็นไปได้จริง เพราะฉะนั้นอะไรที่จะสามารถเบี่ยงเบน หรือบรรลุมวลวัตถุประสงค์ได้โดยไม่ต้องวิธีการจำคุก เป็นวิธีการที่อ่อนลงมา เป็นวิธีที่ดีกว่า แก้ไขได้มากกว่า บริหารจัดการได้ดีกว่าโดยมุ่งเน้นไปที่ตัวผู้กระทำผิดน่าจะเกิดประโยชน์

สรุปปัญหาอุปสรรค น่าจะเป็น

1. งบประมาณ เพราะบางอย่างต้องใช้งบประมาณเยอะ
2. กฎหมาย
3. การทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
4. ด้านสังคม ข้อนี้ต้องพิจารณาคือ labeling theory เป็น punishment diversion ทำอย่างไรให้ออกมาในแนวอ่อน ๆ โดยแยกคนกลุ่มนี้ที่จะใช้มาตรการระดับกลางออกมา คือทำมาตรการที่ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ไม่ไปตีตรา ตราหน้าผู้กระทำผิด และอยู่ในฐานะที่สามารถบำบัดฟื้นฟูได้ ให้ออกมาในแนวทางที่กรมคุมประพฤติทำอยู่ คือ การคืนคนดีให้สังคม

หากมีการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ ควรจะมีการยืดหยุ่น เหมือนกับการเอาราชทัณฑ์กับคุมประพฤติมาคุยกัน บวกกันแล้วหารสอง หรือถ้าจะตั้งหน่วยงานใหม่ก็ควรจะต้องอยู่ในกระทรวงเดียวกันเป็นอย่างน้อย ส่วนบุคลากรก็จะต้องมีการโอนคนจากทั้งคุมประพฤติและราชทัณฑ์ เพื่อจะได้คนที่มีประสบการณ์ทั้ง 2 ด้านมาทำงานร่วมกัน ไม่ใช่รับคนใหม่เข้ามาทำงานโดยไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านนี้เลย

กรณีสัมภาษณ์ที่ 12

ปัญหาอุปสรรค คือ ต้องมีการศึกษาให้เหมาะสม มีข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการลงโทษระดับกลางให้เพียงพอ มาตรการ 7 ประการนี้ต้องมีการศึกษาให้เหมาะสมกับความผิด หรือลักษณะของคนแต่ละประเภทที่เราจะลงโทษ จะคุมประพฤติเขา ต้องมีการคัดกรองก่อน โดยอาจจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการคัดกรองขึ้นมา แล้วดูประวัติของผู้ที่กระทำผิดตั้งแต่เกิด ความ เป็นอยู่ สิ่งแวดล้อม สาเหตุของการกระทำผิด แล้วถึงมาวินิจฉัยว่า ควรจะใช้วิธีการไหนกับผู้กระทำผิดนั้น ซึ่งสาเหตุของการกระทำผิดเป็นจุดสำคัญที่สุด ที่เป็นตัวบ่งชี้ว่าทำอย่างไร

ไรจึงไม่ให้เขากลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก ถ้าเราหาสาเหตุได้ ส่วนอื่น ๆ ก็ถือเป็นแค่องค์ประกอบเท่านั้น

ถ้าจะใช้มาตรการลงโทษระดับกลางต้องมีการแก้กฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรการที่เราจะใช้ ต้องให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องกระบวนการสุดท้ายของการลงโทษหลังจากคำพิพากษา หาแนวทางศึกษา มีการวิจัย และหามาตรการที่เหมาะสม เมื่อหามาตรการที่เหมาะสมได้แล้ว มีวิธีวิจัยที่ถูกต้องแล้วจึงค่อยไปแก้กฎหมายในรายละเอียดว่า จะเอาวิธีการเหล่านี้ไปใช้ให้เหมาะสมกับคนประเภทใด อาจจะไม่ต้องถึงขั้นไปแก้โทษ 5 ประเภทในกฎหมาย เพียงแต่อาจจะเป็นวิธีการที่อนุญาตให้ศาลสั่งให้ใช้วิธีการลงโทษประเภทนี้ โดยขอความเห็นหรือให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ เสนอแนะขึ้นมาว่าจากคณะกรรมการที่พิจารณาประวัติ สาเหตุการกระทำความผิดแล้ว มาเสนอแนะศาลว่าควรจะใช้วิธีการใดกับคนเหล่านี้ และหน่วยงานที่จะตั้งขึ้นมาเพื่อรองรับผู้กระทำความผิดในแต่ละประเภท ก็ต้องให้เหมาะสม ตรงตามเจตนารมณ์ของวิธีการควบคุมด้วย โดยใช้หน่วยงานที่เรามีอยู่แล้วดำเนินการ ไม่ต้องตั้งหน่วยงานใหม่ เพราะถ้าสร้างหน่วยงานใหม่ขึ้นมา ก็จะเป็นการเพิ่มภาระ ต้องมีค่าใช้จ่ายทางด้านอื่นมากกว่า ค่าใช้จ่ายในการหาวิธีการที่เหมาะสมในการปฏิบัติกับผู้กระทำความผิด เพราะพวกนี้ต้องใช้ค่าใช้จ่ายเยอะอยู่แล้วทั้งการหาสถานที่ หาหน่วยงาน หาที่ทำงานให้ผู้กระทำความผิด หาอาสาสมัคร เพราะฉะนั้นหน่วยงานที่เรามีอยู่แล้วก็เพียงพอ โดยอาจจะหาว่าวิธีการไหน ควรนำไปอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานไหนที่กระบวนการยุติธรรมมีอยู่แล้ว เช่น ราชทัณฑ์ คุมประพฤติ รวมถึงสถานพินิจด้วย

ปัญหาในเรื่องระเบียบวินัยของคน และปัญหาบุคลากรก็เป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งผู้บริหารเป็นเรื่องสำคัญที่สุด บุคลากรในสังกัดจะปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรมมากน้อยเพียงใด ต้องอยู่ที่ตัวผู้บริหารด้วย

กรณีสัมภาษณ์ที่ 13

1. อุปสรรคอย่างแรก คือ กฎหมายในบางส่วนไม่ได้เปิดช่องไว้ เมื่อกฎหมายไม่เปิดช่อง ก็ทำให้ไม่สามารถนำมาตรการบางอย่างมาใช้ได้

2. อุปสรรคในเรื่องของทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานและคนในสังคม และความรู้เกี่ยวกับมาตรการที่จะนำมาใช้กับผู้กระทำความผิด เพราะถ้าทัศนคติเน้นในเรื่องการจำคุกอยู่มาก มาตรการลงโทษระดับกลางก็อาจจะไม่ค่อยได้ใช้

3. อุปสรรคทางด้านข้อมูล การที่จะจัดการกับผู้กระทำความผิดหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ต้องอาศัยข้อมูลของบุคคลนั้นมากพอสมควรในเชิงสังคมวิทยา ถ้าไม่มีข้อมูลของบุคคลในส่วนนี้ ก็

จะเป็นอุปสรรคต่อการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ ถือเป็นอุปสรรคความอ่อนด้อยในส่วนของข้อมูล ที่จะต้องมีการพัฒนาต่อไป

กรณีสัมภาษณ์ที่ 14

ปัญหาอุปสรรค คือ

1. สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทั้งอุปกรณ์ สถานที่ในการดำเนินการ
2. ในเรื่องของข้อกฎหมายที่จะเอามาบังคับ อาจจะต้องมีการแก้กฎหมายหรือ พ.ร.บ. บางฉบับ

3. ปัญหาอีกประการหนึ่งก็คือ หน่วยงานรองรับ นอกเหนือจากภาครัฐเพียงอย่างเดียว ต้องมีภาคประชาสังคม เอกชนต่าง ๆ ที่พร้อมจะรับผิดชอบเข้ามาช่วยด้วย โดยหน่วยงานที่จะมาดูแลในส่วนเหล่านี้ควรเป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีอยู่แล้ว ไม่ต้องตั้งขึ้นมาใหม่ ถ้าได้รับความร่วมมือจากหลาย ๆ ภาคส่วน ก็จะทำให้นำมาตรการระดับกลางมาใช้ได้

กรณีสัมภาษณ์ที่ 15

1. ต้องดูบุคคลที่จะมาบังคับใช้ เจ้าหน้าที่หรือผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ด้านนี้ ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการฝึก การอบรมมาแล้วเป็นอย่างดี ต้องไม่เป็นคนที่แสวงหาประโยชน์ต่าง ๆ สำหรับตนเองและพวกพ้อง รวมไปถึงการแยกประเภทของผู้กระทำผิดว่าควรจะอยู่ในระดับไหน ก็อาจมีการซื้อตัวบุคคลกันได้หากเจ้าหน้าที่ไม่มีคุณธรรม จึงควรจะต้องมีออกมาในรูปของคณะกรรมการเพื่อพิจารณาแบ่งประเภทผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง ไม่เช่นนั้นคนที่มีฐานะก็สามารถเลี้ยงให้ตนเองไม่ติดคุกได้ ถึงแม้จะก่อคดีไว้มหาศาลก็ตาม ดังนั้นจึงควรเริ่มแก้ปัญหาจากคนที่ไม่ได้อยู่ในคุก ก็คือ บุคลากรที่มีอำนาจในการควบคุมการใช้มาตรการ

2. ปัญหาทางด้านสถานที่ คือจะต้องพัฒนาให้มีสถานที่ที่เหมาะสมก่อน ไม่ใช่ให้เข้าไปอยู่แออัดจนกลายเป็นยิ่งกว่าเรือนจำ

3. ปัญหาการลงทุนทางด้านการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

4. อาจจะต้องมีการแก้กฎหมายให้มีการสั่งคุมความประพฤติในลักษณะแบบมาตรการลงโทษระดับกลาง หรือรูปแบบอื่นให้หลากหลายขึ้น แก้กฏหมายลูกให้ศาลสั่งได้กว้างขึ้นในการนำการลงโทษระดับกลางมาใช้

5. ปัญหาทางด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับมาตรการลงโทษระดับกลาง การจะเอารูปแบบของต่างชาติมาใช้ อย่าเอามาเฉพาะส่วน ต้องเอารูปแบบที่ดีทั้งหมดทั้งอุปกรณ์ รูปแบบของบุคคลมาใช้ด้วย แต่ก็ต้องเอาคุณธรรมจริยธรรมมาประยุกต์ใช้กับเจ้าหน้าที่ด้วย ต้องมีธรรมะในการอบรมปมนิสัยในทุกๆระบบ ปัจจุบันเน้นแต่ต้องการให้บุคลากรเป็นคนเก่ง มีความสามารถจนลืมศีลธรรม ซึ่งควรจะเอาความรู้ความสำนึกทางด้านศีลธรรมไปสอนบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้วย

กรณีสัมภาษณ์ที่ 16

1. ปัญหาและอุปสรรคในการนำมาตรกรใหม่ ๆ มาใช้ในสังคมไทย ต้องทำให้คนในสังคมยอมรับ ต้องมีการสื่อสารเกี่ยวกับมาตรการที่จะนำมาใช้ให้สังคมได้รับรู้ และคนในกระบวนการยุติธรรมต้องพร้อมที่จะยอมรับในเรื่องนี้ ว่าการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้นั้น คนในสังคมและคนในกระบวนการยุติธรรมมีความเห็นอย่างไร และคิดว่าจะมีความเหมาะสมหรือยังที่จะเอามาใช้ในเมืองไทย

2. ปัญหาการวางรูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลางที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย

3. หน่วยงานที่จะเข้ามาควบคุมดูแลเรื่องมาตรการลงโทษระดับกลางนั้น ต้องดูโครงสร้างของกระบวนการยุติธรรม ที่ส่วนใหญ่จะรวมอยู่ที่กระทรวงยุติธรรม หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบมาตรการสุดท้ายหลังคำพิพากษาและการปฏิบัติกับผู้กระทำผิด ก็คือ ทางราชทัณฑ์ และคุมประพฤติ จากลักษณะโครงสร้างการทำงานของกระบวนการยุติธรรมไทย หน่วยงานที่จะเข้ามาดูแลอาจจะต้องอยู่ในกระทรวง หรือควรเป็นหน่วยงานที่มีลักษณะใกล้เคียงกันเข้ามาดูแลได้

4. ปัญหาอุปสรรคที่ชัดเจนทางด้านของงบประมาณ สถานที่ และอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ที่ได้มาตรฐาน

จากประเด็นสัมภาษณ์ที่ 3 ผู้ศึกษาสามารถสรุปปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย โดยจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามให้ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่แสดงทัศนะไว้ ดังตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3
สรุปปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตรการลงโทษ
ระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย

ลำดับ ที่	ปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตรการลงโทษ ระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย	จำนวน (16 คน)
1.	ระบบการบริหารจัดการ เนื่องจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ยังไม่มีการประสานงานกันเท่าที่ควร ระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิดยังไม่เป็นมาตรฐาน หน่วยงานที่จะเข้ามารับผิดชอบด้านมาตรการลงโทษระดับกลางโดยตรงยังไม่ชัดเจน ต้องมีกระบวนการคัดสรร และการออกกฎระเบียบที่เข้มงวด มีมาตรฐานที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน ประกอบกับยังขาดกระบวนการพิจารณาแบ่งประเภทผู้ต้องขัง ผู้กระทำความผิดที่ชัดเจน รวมถึงระบบการดูแลรูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลางแต่ละรูปแบบให้มีช่องทางที่จะนำไปสู่การประพุดติมิชอบของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้น้อยที่สุด	14
2.	บุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดระเบียบวินัย อาจมีการเลือกปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด มีทัศนคติในการปฏิบัติงานที่ไม่ดี และหาช่องทางในการประพุดติทุจริตคอร์รัปชันกับระบบมาตรการต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้ปัญหามูลค่าการไม่เพียงพอในการควบคุมดูแลผู้กระทำความผิด และบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบมาตรการลงโทษระดับกลางมีน้อย	12
3.	มาตรฐานของอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ การจัดหาสถานที่ สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการนำมาใช้กับมาตรการลงโทษระดับกลาง	11
4.	งบประมาณ การลงทุนในด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ สถานที่สำหรับใช้กับมาตรการลงโทษระดับกลาง ต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูงมาก	10
5.	ปัญหาทางด้านข้อกฎหมายที่อาจเปิดช่องไว้ แต่เนื่องจากขาดกฎหมายลูกที่ระบุอย่างชัดเจน จึงเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ	8
6.	องค์ความรู้ งานวิจัย ข้อมูลทางด้านมาตรการลงโทษระดับกลางยังไม่แตกฉาน เนื่องจากเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่ในสังคมไทย	7
7.	แนวความคิด ความเข้าใจ และทัศนคติของคนในสังคมต่อการลงโทษผู้กระทำความผิดและต่อมาตรการลงโทษระดับกลาง	7

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ลำดับแรกของปัญหาและอุปสรรคในการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทยของผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน คือ ระบบการบริหารจัดการของกระบวนการยุติธรรมไทยในภาพรวม ที่ยังไม่มีกระบวนการประสานงาน บูรณาการกันเท่าที่ควร โดยเฉพาะระบบฐานข้อมูลของผู้กระทำผิดที่กำหนดโทษที่ยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และยังไม่มีการแบ่งประเภทผู้ต้องขัง ผู้กระทำผิดที่ชัดเจน ดังนั้นการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ อาจทำให้ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการปฏิบัติงานจัดแบ่งประเภทผู้กระทำผิดให้มีระบบมีมาตรฐานชัดเจนมากขึ้น รวมทั้งต้องมีการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้กระทำผิดอย่างสม่ำเสมอ และต้องหาข้อตกลงในการหาหน่วยงานที่จะเข้ามาทำหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแลด้านมาตรการลงโทษระดับกลางนี้ให้ชัดเจน โดยมีกระบวนการคัดสรรที่เป็นมาตรฐานด้วย ส่วนปัญหาของลงมา คือ ปัญหาด้านบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านของจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ ทักษะไม่ดีในการปฏิบัติงาน คุณธรรมจริยธรรม และความรู้ความชำนาญของบุคลากรที่เข้ามารับผิดชอบต่อเรื่องของการลงโทษระดับกลาง, ปัญหาของมาตรฐานของอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ สภาพแวดล้อมและสถานที่เอื้ออำนวยต่อการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้มาน้อยเพียงใด, ปัญหาด้านงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ จัดหาสถานที่ในการควบคุมหรือกักขัง ซึ่งเป็นการลงทุนที่ค่อนข้างสูงมาก, ปัญหาทางด้านข้อกฎหมายที่เป็นอุปสรรคในการกำหนดโทษสำหรับมาตรการระดับกลางบางรูปแบบ, ปัญหาเกี่ยวกับองค์ความรู้ในเรื่องมาตรการลงโทษระดับกลางที่ยังไม่ตกผลึก และเป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย และปัญหาแนวความคิด ความเข้าใจของคนในสังคมที่มีต่อการลงโทษระดับกลาง ตามลำดับ

จากผลการสัมภาษณ์ทัศนะของผู้บริหารในกระบวนการยุติธรรมทั้ง 16 ท่าน จะเห็นได้ว่ามีทั้งทัศนะที่สอดคล้องกันและแตกต่างกัน ผู้ศึกษาจึงขอสรุปข้อเหมือนและข้อแตกต่างจากการสัมภาษณ์ในประเด็นดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4

สรุปข้อเหมือนและข้อแตกต่างจากทัศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์

ประเด็น	ข้อเหมือน	ข้อแตกต่าง
1. แนวคิดและหลักการของมาตรการลงโทษระดับกลาง	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นหลักการที่ดีที่ให้โอกาสผู้กระทำผิดได้มีโอกาสดูกลับตัว และสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคม รับผิดชอบครอบครัวของตนได้ และทำให้กระบวนการยุติธรรมมีทางเลือกในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่หลากหลายมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - การให้ชุมชนเข้ามาแก้ปัญหาเป็นการแก้ปัญหที่ปลายเหตุ และไม่ได้ผล ควรเริ่มต้นที่ตัวผู้กระทำผิดเป็นอันดับแรก - ควรใช้มาตรการที่ประเทศไทยมีอยู่ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
2. ผู้กระทำผิด	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้กระทำผิดบางรายกระทำผิดโดยไม่เจตนา ไม่ได้เป็นผู้กระทำผิดโดยสันดาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้กระทำผิดได้ตัดสินใจเลือกที่จะก่ออาชญากรรมนั้น และซึ้งน้ำหนักระหว่างผลที่จะได้รับจากการกระทำผิดกับโทษที่จะได้รับแล้ว
3. รูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลาง	<ul style="list-style-type: none"> - ควรพิจารณาถึงการนำมาตรการแต่ละรูปแบบมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสังคมไทย 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถนำมาตรการระดับกลางทุกรูปแบบมาใช้ในสังคมไทยได้
3.1 การทำงานบริการสังคมจำนวนชั่วโมงสูง	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถนำมาใช้ได้เลย แต่ต้องมีกรตรวจสอบการทำงานบริการสังคมของผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง 	<ul style="list-style-type: none"> - อาจเป็นมาตรการที่ทำให้ผู้กระทำผิดไม่รู้สึกว่าตนเองถูกลงโทษเท่าไรนัก โดยเฉพาะผู้กระทำผิดที่เมาแล้วขับ
3.2 การคุมความประพฤติแบบเข้มงวด	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถนำมาตรการนี้มาใช้ได้เลย และเป็นการติดตามผู้กระทำผิดที่เข้มงวดมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - อาจเป็นมาตรการที่สร้างผลกระทบต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ การศึกษาของผู้กระทำผิดได้
3.3 การกักขังที่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - กฎหมายเปิดช่องให้ปฏิบัติ แต่ต้องดูองค์ประกอบต่าง ๆ ของผู้กระทำผิดด้วย เพราะเป็นมาตรการที่ทำได้ยากและบางราย 	<ul style="list-style-type: none"> - มองว่าเป็นเรื่องที่ไม่ควรนำมาใช้ในสังคมไทย เพราะปัจจุบันมีการเสนอการยกเลิกการกักขัง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ประเด็น	ข้อเหมือน	ข้อแตกต่าง
3.4 ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก	<p>กระทำผิดเนื่องจากมีสาเหตุมาจากบ้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มาตรการนี้สามารถเป็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบ หรือมีการเลือกปฏิบัติได้ง่าย 	<p>จึงไม่ควรนำมาตรรกการกักขังใด ๆ มาใช้</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความเสี่ยงต่อการทำให้ผู้กระทำผิดจะประพฤติผิดเงื่อนไขจากสิ่งยั่วยุรอบด้าน
3.5 ศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติ	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นมาตรการที่น่าสนใจและควรนำมาทดลองทำเป็นโครงการนำร่อง - อาจเป็นรูปแบบที่มีความซ้ำซ้อนกับเรือนจำ จึงยังไม่ควรนำมาใช้ 	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นรูปแบบที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้โดยทำเป็นบ้านกึ่งวิถี หรือรูปแบบสถานพินิจได้
3.6 อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	<ul style="list-style-type: none"> - ควรนำมาใช้เพื่อความสะดวกในการติดตามพฤติกรรมผู้กระทำผิด และเป็นสิ่งที่ยอมรับกันในระดับสากล และเป็นรูปแบบที่มีการลงทุนสูงมาก 	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นมาตรการที่อาจทำให้ผู้กระทำผิดรู้สึกถูกลดทอนและควบคุมอยู่ตลอดเวลา - ควรใช้กับประเทศที่เจริญแล้ว
3.7 การคุมความประพฤติแบบค่ายฝึกทหาร	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นมาตรการที่ดี สามารถใช้กับผู้กระทำผิดได้ทุกประเภทคดี ถือเป็นกรณีกระเปียบวินัยให้ผู้กระทำผิด - ควรสร้างโปรแกรมให้เหมาะสมกับผู้กระทำผิดแต่ละประเภท และต้องมีการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - อาจจะไม่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดบางประเภทได้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ประเด็น	ข้อเหมือน	ข้อแตกต่าง
4. ประเภทของผู้กระทำผิด	- มาตรการลงโทษระดับกลางควรใช้กับผู้กระทำผิดที่กระทำผิดเล็กน้อย กระทำผิดโดยประมาท กระทำผิดครั้งแรก และไม่ได้เป็นผู้กระทำผิดติดนิสัย	- ผู้กระทำผิดที่ไม่ได้มีเจตนาร้ายหรือกระทำผิดครั้งแรก กระทำผิดด้วยความประมาท สามารถเลี่ยงการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้ด้วยการชะลอฟ้อง
5. ปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย	- ส่วนใหญ่ให้ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาของการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในทิศทางเดียวกัน	-

การอภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาเรื่อง “ทัศนะของผู้บริหารในกระบวนการยุติธรรมต่อการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ควบคุมผู้กระทำผิดในสังคมไทย” โดยการสัมภาษณ์จากกลุ่มประชากรจำนวน 16 ท่าน แสดงให้เห็นถึงทัศนะต่อแนวคิดและหลักการของมาตรการลงโทษระดับกลาง, ทัศนะต่อการประยุกต์ใช้รูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลาง และทัศนะต่อปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย โดยผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละท่านต่างมีข้อคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในมุมมองที่เหมือนกันและแตกต่างกันออกไป ซึ่งส่วนใหญ่เกือบทุกท่านที่ให้สัมภาษณ์มีความเห็นในเชิงเห็นด้วยกับมาตรการลงโทษระดับกลาง มีเพียงประชากรผู้ให้สัมภาษณ์เพียงท่านเดียวเท่านั้นที่ไม่เห็นด้วยกับการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย โดยสามารถอภิปรายผลการศึกษาเชิงลึกแยกออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่

1. ทัศนะต่อแนวคิดและหลักการของมาตรการลงโทษระดับกลาง
2. ทัศนะต่อการประยุกต์ใช้รูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลาง
3. ทัศนะต่อปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคม

ไทย

เมื่อผู้ศึกษาได้ศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มประชากรครบทั้ง 16 ท่านแล้ว ทำให้ผู้ศึกษาได้ทราบถึงแนวคิด ความรู้ความเข้าใจ สภาพความเป็นจริง และทัศนคติใหม่ ๆ เกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดในกระบวนการยุติธรรมเพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยในทัศนคติส่วนตัวของผู้ศึกษาตามประเด็นต่าง ๆ ที่ทำการศึกษาเก็บข้อมูลนั้น มีรายละเอียดดังนี้

1. ทัศนคติต่อแนวคิดและหลักการของมาตรการลงโทษระดับกลาง

โดยส่วนตัวแล้ว ผู้ศึกษามีความเห็นตรงกับผลการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ซึ่งเห็นด้วยในการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ควบคุมผู้กระทำความผิดในสังคมไทย เพราะการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดนั้นจะต้องมีทางเลือกมาก แต่ปัจจุบันการลงโทษของสังคมไทยจะมีเพียงโทษทางอาญา 5 ประเภท ได้แก่ ปรับ ริบทรัพย์ กักขัง จำคุก และประหารชีวิต โดยมีทางเลือกใหม่ คือ การคุมความประพฤติเข้ามาเพียงทางเลือกเดียว ที่ใช้กับผู้กระทำความผิดในหลายประเภทความผิด ทั้งผู้กระทำความผิดเพียงเล็กน้อย ผู้กระทำความผิดโดยประมาท ผู้ติดยาเสพติด หรือแม้แต่ผู้กระทำความผิดรุนแรงบางรายที่สมควรได้รับการลงโทษที่หนักกว่าการคุมความประพฤติกลับได้รับการลงโทษที่เบาเกินไป ในขณะที่เดียวกัน เรือนจำก็มีผู้กระทำความผิดที่ทำความผิดเพียงเล็กน้อยเข้าไปถูกคุมขัง ทำให้หมดโอกาสในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และไม่ได้ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อครอบครัวของตน ทำให้เกิดภาระทางสังคมขึ้นอีกทางหนึ่ง สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยนี้ เป็นเพราะระบบกระบวนการยุติธรรมไทยไม่มีการจำแนกโทษที่จะใช้กับผู้กระทำความผิดแต่ละประเภทที่ชัดเจน ประกอบกับทางเลือกในการลงโทษมีน้อย หากผู้พิพากษาเห็นว่าผู้กระทำความผิดบางรายควรได้รับโทษที่หนักกว่าการคุมความประพฤติ แต่ไม่มีทางเลือกในการลงโทษอื่น ก็ทำให้ต้องสั่งลงโทษจำคุก และทางเรือนจำก็ประสบปัญหาในการแยกประเภทผู้ต้องขัง ทำให้ผู้ต้องขังทุกประเภทความผิดถูกควบคุมรวมกันหมด ทำให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่สมควรถูกจำคุกจริง ๆ ไม่เข้มงวดเท่าที่ควร และทำให้ผู้กระทำความผิดเพียงเล็กน้อย เข้าไปเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรเพิ่มจากผู้กระทำความผิดอื่นในเรือนจำได้ การมีมาตรการลงโทษระดับกลางเข้ามาเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดที่มีรูปแบบหลายลักษณะนี้ น่าจะเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้พิพากษามีทางเลือกในการใช้ดุลยพินิจที่จะปฏิบัติกับผู้กระทำความผิดแต่ละรายได้หลากหลายและเหมาะสมมากขึ้น และยังช่วยลดภาระเรือนจำแออัดให้กับทางกรมราชทัณฑ์โดยเลี้ยงผู้กระทำความผิดที่ยังไม่สมควรได้รับโทษจำคุกไม่ให้เข้าสู่เรือนจำ และยังมีโอกาสในการรับผิดชอบตนเองและครอบครัวได้อีกทางหนึ่งด้วย

นอกจากนี้ การลงโทษในปัจจุบัน ผู้ศึกษาเห็นว่าไม่ได้เน้นการแก้แค้นทดแทนเหมือนแนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม แต่เป็นการลงโทษเพื่อเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม แก้ไข

ฟื้นฟูผู้กระทำผิด โดยยังให้โอกาสผู้กระทำผิดได้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคม ชุมชนของตน ซึ่งเป็นมุมมองของสำนักคิด Positive School มากขึ้นว่าคนจะกระทำความผิดได้ ย่อมต้องมีสาเหตุ แต่ถ้าหากมองในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ให้ความเห็นว่า ไม่เห็นด้วยกับการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ เพราะถือว่าผู้กระทำผิดซึ่งนำหน้าระหว่างผลที่ได้รับจากการกระทำผิดกับโทษที่ตนเองจะได้รับ (seek pleasure avoid pain) โดยสามารถเชื่อมเข้ากับทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice Theory) ได้ว่าผู้กระทำผิดนั้นเลือกแล้วที่จะกระทำอาชญากรรมนั้น และการแก้ไขผู้กระทำความผิดโดยใช้ชุมชนเป็นการแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผล ซึ่งเป็นการแสดงทัศนคติในมุมมองของสำนักคิด Classical School นั้น ผู้ศึกษาเห็นว่า อาจจะไม่ใช้ผู้กระทำผิดทุกรายที่ไตร่ตรองที่จะกระทำความผิดไว้แล้ว บางรายอาจจะกระทำความผิดโดยที่ไม่มีเจตนาร้าย กระทำความผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ กระทำความผิดโดยประมาท พลังเพลอ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของอัยการและผู้พิพากษาที่จะตรวจสอบประวัติการกระทำความผิด และภูมิหลังของผู้กระทำความผิดประกอบการพิจารณาคดีด้วย ส่วนชุมชนที่เห็นว่าช่วยแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดไม่ได้ผลนั้น ผู้ศึกษาคิดว่าขึ้นอยู่กับสภาพชุมชนของผู้กระทำความผิดด้วย ถ้าหากชุมชนนั้นมีความเข้มแข็ง ก็จะเป็นแรงจูงใจที่ดีต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดให้กลับเป็นพลเมืองดีได้ไม่ยาก แต่ถ้าหากสภาพชุมชนแวดล้อมของผู้กระทำความผิดไม่ดี แต่ผู้กระทำความผิดยังมีจิตสำนึกที่จะกลับตัว ก็ควรที่จะหาชุมชนหรือสังคมใหม่ที่เป็นชุมชนเข้มแข็งให้ผู้กระทำความผิดได้เข้าไปใช้ชีวิตใหม่ เพื่อการปรับพฤติกรรมที่ดีกว่าการกลับไปอยู่ในชุมชนเดิม

ในส่วนอาชีพและประสบการณ์การทำงานของกลุ่มประชากรผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ศึกษาเห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้ทัศนคติเกี่ยวกับมาตรการลงโทษระดับกลาง ซึ่งจะเห็นได้ชัดจากผู้ที่ไม่ให้ทัศนคติไม่เห็นด้วยกับแนวคิด หลักการ และรูปแบบของมาตรการนี้ ที่มีประสบการณ์ในการเป็นอัยการว่าความและรับผิดชอบในคดีด้านองค์การอาชญากรรมและคดีที่มีความรุนแรงมากมาย ซึ่งลักษณะของผู้กระทำผิดเหล่านั้นมักไม่เหมาะสมที่จะนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ ส่วนกลุ่มอาชีพที่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการนำมาตรการลงโทษดังกล่าวมาใช้ คือ กลุ่มอาชีพที่ปฏิบัติงานในกระบวนการระหว่างการพิจารณาคดีและกลุ่มที่ปฏิบัติงานในกระบวนการหลังพิพากษาคดี ได้แก่ กลุ่มประชากรผู้พิพากษาที่เคยประสบปัญหาในการกำหนดโทษระหว่างโทษจำคุกและโทษคุมความประพฤติ โดยมาตรการนี้จะเป็นทางเลือกให้ศาลใช้ดุลยพินิจได้กว้างขึ้น ผู้ปฏิบัติงานคุมความประพฤติ และงานราชทัณฑ์ เนื่องจากการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้จะเป็นการแก้ไขฟื้นฟูและให้โอกาสผู้กระทำผิด และลดความแออัดในเรือนจำ ทำให้ควบคุมผู้ต้องขังได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่วนกลุ่มอาชีพตำรวจ ทนายความ และหน่วยงานกลางประสานความร่วมมือของกระบวนการยุติธรรม เป็นกลุ่มที่เห็นด้วยกับหลักการดังกล่าวตามผลการศึกษาที่ปรากฏข้างต้น

กล่าวโดยสรุป ประเด็นของแนวคิดและหลักการของมาตรการลงโทษระดับกลางนี้ ผู้ศึกษามีความเห็นสอดคล้องกับกลุ่มประชากรส่วนใหญ่ว่า เป็นมาตรการใหม่ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่มีทางเลือกในการบังคับโทษที่ไม่เป็นการเคร่งครัดและหละหลวมเกินไป เป็นทางสายกลาง และเป็นมาตรการที่ให้โอกาสผู้กระทำความผิดที่ไม่ได้เป็นอาชญากรโดยนิตย ได้มีโอกาสปรับพฤติกรรม แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้กลับเป็นพลเมืองดีในสังคม

2. ทัศนะต่อการประยุกต์ใช้รูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลาง

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับผลการสัมภาษณ์ ซึ่งปรากฏว่ากลุ่มประชากรมีความเห็นในการประยุกต์ใช้รูปแบบมาตรการลงโทษระดับกลางในแต่ละรูปแบบที่แตกต่างกันไป ผู้ศึกษาจะไม่เปรียบเทียบในเชิงปริมาณว่าผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละท่านเห็นควรประยุกต์ใช้มาตรการลงโทษระดับกลางรูปแบบใด มากน้อยเพียงใด เนื่องจากเป็นการศึกษาทัศนะส่วนบุคคลของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมแต่ละท่านที่เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ แต่จะให้ความสำคัญกับเหตุผลสนับสนุนทัศนะต่อการประยุกต์ใช้รูปแบบมาตรการลงโทษระดับกลางในสังคมไทยเป็นหลัก ซึ่งผู้ศึกษาแยกออกเป็น 7 รูปแบบ ดังนี้

1. การคุมความประพฤติและการทำงานบริการสังคมในจำนวนชั่วโมงสูง

กลุ่มประชากรเห็นว่า เป็นรูปแบบที่สามารถนำมาใช้ได้โดยทันที เพียงแต่ต้องมีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 ให้ศาลมีอำนาจระงับการลงโทษและสั่งใช้มาตรการลงโทษได้กว้างขวางกว่าเดิม แต่ในส่วนของงานบริการสังคมนั้น ต้องมีการปรับแนวความคิดของผู้ปฏิบัติงานในบางส่วน และควรมีการตรวจสอบที่ชัดเจนแน่นอนว่า ผู้กระทำผิดมาทำงานบริการสังคมจริง โดยควรมีหน่วยงานจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเข้ามารองรับ และให้ความร่วมมือในการรับอาสาสมัครเข้ามาปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือสังคม และให้หน่วยงานนั้นประเมินและรายงานผลการทำงานบริการสาธารณะของผู้กระทำผิดให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรับทราบ ซึ่งความเห็นส่วนตัวของผู้ศึกษาเองก็สอดคล้องกับทัศนะของกลุ่มประชากร ในขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่าน มองว่ามาตรการทำงานบริการสังคมอย่างเช่น การเดินรถบังคับ ประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ อาจจะใช้ไม่ได้ผลกับผู้กระทำผิดประเภทเมาแล้วขับ โดยเฉพาะกับผู้ที่มีชื่อเสียงทางสังคม เนื่องจากเหมือนกับเป็นการประชาสัมพันธ์ตัวผู้กระทำผิดไปด้วย และทั้งตัวผู้กระทำผิดเองและสังคมก็อาจจะไม่รู้สึกรู้สีกว่าเป็นการลงโทษเท่าไรนัก

2. การคุ้มครองประพจน์แบบเข้มงวด

เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าสามารถนำมาใช้เสริมกับการคุ้มครองประพจน์ได้เลย ถึงแม้จะมีการห้ามออกนอกเคสสถาน ซึ่งเหมือนเป็นการควบคุมไม่ให้ผู้กระทำผิดมีเสรีภาพจนเกินไป และผ่อนคลายกว่าการให้ผู้กระทำผิดไปอยู่เรือนจำ การจะใช้มาตรการนี้ได้กฎหมายต้องเขียนไว้ชัดเจน ต้องมีการปรับกฎหมายมาตรา 56 ให้มีในเรื่องของการควบคุมเสรีภาพด้วย แต่การรายงานตัวในจำนวนครั้งที่ถี่มากขึ้นนั้น อาจส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ การทำงานของผู้กระทำผิดได้ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์โดยการให้พนักงานคุมประพฤติมาตรวจสอบผู้ถูกคุมความประพฤติในที่ทำงานหรือสถานศึกษาโดยที่ผู้ถูกคุมความประพฤติไม่ต้องไปรายงานตัวด้วยตนเองทุกครั้ง และในการกำหนดช่วงเวลาห้ามออกนอกเคสสถานนั้น ผู้ศึกษาเห็นว่าควรพิจารณาพฤติกรรมของผู้กระทำผิดแต่ละรายด้วย ว่าการกระทำ ความผิดของผู้กระทำผิดรายนั้นเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด แล้วจึงกำหนดห้ามออกนอกเคสสถานในเวลาที่มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดของผู้กระทำผิดรายนั้น ๆ ในขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์บางรายเห็นว่าการรายงานตัวถี่ ๆ นั้นเป็นการสร้างผลกระทบที่ดีต่อผู้กระทำผิด โดยเป็นการกระตุ้นให้ผู้กระทำผิดรู้สึกสำนึกในทุกข์ ๆ ครั้งที่ต้องไปรายงานตัว

3. การกักขังที่บ้านของผู้กระทำผิดเองหรือบุคคลที่ยินยอม

มาตรการนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นทั้งในทางเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยผู้ให้เห็นด้วยกับรูปแบบของการกักขังที่บ้านนี้ ให้ความเห็นว่า กฎหมายมีการเปิดช่องให้มีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในลักษณะดังกล่าวอยู่แล้ว หากจะนำมาตรากรนี้มาใช้ ต้องศึกษาดูถึงประวัติ ภูมิหลัง สภาพแวดล้อมของผู้กระทำผิดอีก ว่าสาเหตุการกระทำผิดของผู้นั้นคืออะไร ผู้กระทำผิดหลายรายที่กระทำผิดเพราะสาเหตุจากสิ่งแวดล้อมที่บ้าน การนำมาประยุกต์ใช้จึงควรหาสถานที่กักขังที่เป็นบ้านใหม่ เพื่อให้ผู้กระทำผิดได้รู้จักการฝึกที่จะอยู่ในสังคมใหม่มากกว่าการกลับไปอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือคนใกล้ชิดเดิม ๆ เพราะอาจจะเสี่ยงต่อการถูกตอกย้ำจากคนรอบข้างที่ไม่ให้โอกาสผู้กระทำผิดได้กลับตัวและหันกลับไปกระทำผิดซ้ำอีกและอาจรุนแรงกว่าเดิมได้

ส่วนในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์อีกส่วนหนึ่ง เห็นว่า การกักขังที่บ้านยังไม่เหมาะสมกับสังคมไทยและเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก เพราะการนำผู้กระทำผิดไปกักขังในสภาพแวดล้อมเดิมทำให้การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นไปได้ยาก ประกอบกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการรับผิดชอบดูแลมาตรการนี้ ต้องทำงานอย่างเคร่งครัดและมีมาตรฐานในการทำงานสูง การเอามาใช้ในสังคมไทยจึงค่อนข้างน่ากลัวและยังไม่เหมาะสม เพราะอาจจะมีช่องทางให้พนักงาน เจ้าหน้าที่อาศัยอำนาจหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบได้ง่าย นอกจากนี้สังคมไทยยังมีลักษณะของระบบอุปถัมภ์สูง หากผู้กระทำผิดเป็นลูกผู้มีอำนาจ มีการฝากฝังกันไปมา ก็อาจจะมีการใช้

อำนาจไม่ให้ความคุ้มครองตรวจสอบได้ ประกอบกับหากต้องการเลี้ยงผู้กระทำความผิดออกจากการถูกจำคุก ซึ่งผู้บริหารระดับนโยบายบางท่านได้เสนอเกี่ยวกับการยกเลิกการกักขัง ซึ่งการกักขังก็มีลักษณะของการควบคุมและกักบริเวณเหมือนกับเรือนจำ จึงเห็นว่าไม่ควรนำรูปแบบการกักขังที่บ้านมาใช้

4. ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก

รูปแบบนี้กลุ่มประชากรเห็นว่าเป็นมาตรการที่น่าสนใจ และควรทดลองทำเป็นโครงการนำร่องโดยเริ่มทำจากสถานที่เล็ก ๆ ออกมาก่อน แล้วให้มีการประเมินผลว่าประสบความสำเร็จในการปฏิบัติมากน้อยเพียงไร แต่รูปแบบดังกล่าว การที่ให้ผู้กระทำความผิดสามารถออกไปเรียนไปทำงานในเวลากลางวันได้นั้น ในสังคมไทยอาจจะเสี่ยงต่อการที่ผู้กระทำความผิดจะกระทำความผิดเงื่อนไขได้ง่ายอันเนื่องมาจากสิ่งยั่วยุรอบด้าน และเกรงว่าจะไม่ได้ผล อาจจะต้องนำมาประยุกต์โดยใช้วิธีการที่เข้มงวดกับผู้กระทำความผิด ในขณะที่เดียวกันก็สร้างแหล่งฝึกอาชีพในที่ทำงาน และให้ที่ทำงานเป็นที่ควบคุมผู้กระทำความผิดอีกที่หนึ่ง โดยมีหัวหน้างานทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครคุมความประพฤติไปด้วย

นอกจากนี้ รูปแบบศูนย์เลี้ยงโทษจำคุกถ้าเอามาใช้ในสังคมไทยแล้ว เกรงว่าจะกลายเป็นระบบกึ่งเรือนจำ เพราะทฤษฎีการตีตรายังเป็นสิ่งสำคัญในสังคมไทย โดยเฉพาะถ้าหน่วยงานที่เข้ามาขับเคลื่อนเป็นกรมราชทัณฑ์หรือกรมคุมประพฤติ คนในสังคมก็จะมองว่าไม่ใช่ศูนย์หรือหอพักธรรมดา แต่เป็นหอพักคนคุก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้กระทำความผิดให้รู้สึกตกต่ำได้

5. ศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติ

ทัศนคติของกลุ่มประชากรต่อรูปแบบนี้ มีคละเคล้ากันไป โดยส่วนใหญ่ มองว่าเป็นรูปแบบที่มีความซ้ำซ้อน คล้ายกับเรือนจำ จึงไม่น่านำมาใช้หากต้องการจะเบี่ยงเบนคนออกจากเรือนจำ แต่ก็มีผู้แสดงทัศนะเห็นด้วยในการที่จะนำศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติมาประยุกต์ใช้ในลักษณะของบ้านกึ่งวิถี คือ เป็นศูนย์ที่ควบคุมผู้กระทำความผิด แต่สามารถให้มีอิสระในการออกไปทำงาน เรียนหนังสือ และกลับเข้ามาในเวลาเย็น และมีกิจกรรมกลุ่มในวันหยุด หรือควบคุมอยู่ในศูนย์ตลอด แต่สามารถลาได้หากมีกิจธุระจำเป็น ซึ่งน่าจะเหมาะกับสังคมไทยมากกว่า หรืออาจจะใช้เป็นรูปแบบของบ้านเมตตา บ้านกรุณาไปเลย โดยให้มีการอบรมศีลธรรมเป็นระยะ ซึ่งใช้ได้กับผู้กระทำความผิดทุกประเภท ทุกวัย แล้วเอาความประพฤติของผู้กระทำความผิดที่ดีขึ้นจากการอบรมศีลธรรมมาหักลดหย่อนโทษ ว่าพฤติกรรมดีขึ้นจริงหรือไม่

6. การควบคุมโดยใช้ระบบอุปกรณอิเล็กทรอนิกส์

รูปแบบนี้มี 2 ทิศนะเช่นกัน คือทั้งสนับสนุนให้มีการนำมาประยุกต์ใช้ และเห็นว่ายังไม่สมควรนำมาตรการนำมาใช้ โดยกลุ่มประชากรที่สนับสนุนได้ให้เหตุผลว่า เป็นมาตรการที่ใช้กันในระดับสากล ประเทศไทยจึงสมควรนำมาตรการนำมาใช้ควบคุมผู้กระทำผิดด้วย เพื่อที่จะได้สามารถจับตาดูพฤติกรรมของผู้กระทำผิดได้ตลอดเวลา ในขณะที่อีกกลุ่มประชากรที่ไม่เห็นด้วยให้เหตุผลว่า ระบบอุปกรณอิเล็กทรอนิกส์ควรใช้ในบ้านเมืองที่เจริญแล้ว และมาตรการนี้เหมือนเป็นการจ้องจ้องอย่างหนึ่ง เพราะผู้กระทำผิดจะมีความรู้สึกเหมือนกับตนเองถูกคุมขังตลอดเวลา ตามทฤษฎีการติดตรา (Labeling) และมีความเป็นไปได้ที่ผู้กระทำผิดจะหาหนทางในการปลด หรือ สะเดาะอุปกรณเมื่อมีโอกาส และการลงทุนทั้งด้านอุปกรณควบคุม ศูนย์ควบคุม คอมพิวเตอร์ เครื่องมือเทคโนโลยีต่าง ๆ นั้นต้องใช้งบประมาณจัดหาค่อนข้างสูงมาก

7. การคุมความประพฤติแบบเข้าค่ายฝึกทหาร

ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านสนับสนุนรูปแบบนี้ และให้ทัศนะว่า ประเทศไทยมีทำอยู่แล้ว คือ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ถือเป็นมาตรการที่ดี เพราะเป็นการฝึกวินัย กล่อมเกล่าให้ผู้กระทำผิดมีวินัยต่อกัน ซึ่งจะทำให้เห็นผลที่รวดเร็วและชัดเจนขึ้น ส่วนประสิทธิภาพในการปฏิบัตินั้น ขึ้นอยู่กับประเภทของผู้กระทำผิดและระยะของโปรแกรมด้วย และเป็นรูปแบบที่สามารถใช้ได้กับผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน และผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ด้วย ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับการสร้างโปรแกรมให้เหมาะสมกับผู้กระทำผิดแต่ละประเภท

ส่วนประเภทความผิดที่น่าจะนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้นั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ทัศนะออกมาในแนวที่สอดคล้องกันว่า ควรนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้กับผู้กระทำผิดที่กระทำผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ผู้ที่กระทำความผิดครั้งแรก ผู้ที่กระทำความผิดเพราะประมาทพลั้งเผลอ ผู้กระทำผิดที่ไม่ได้มีเจตนาร้าย และผู้กระทำผิดที่ไม่ได้มีสันดานเป็นโจรผู้ร้ายหรือกระทำผิดติดนิสัย โดยไม่ได้ระบุเป็นการเฉพาะเจาะจงว่ามาตรการรูปแบบใดควรใช้กับประเภทความผิดใดเป็นกรณีพิเศษ แต่สำหรับผู้กระทำผิดที่กระทำความผิดทางเศรษฐกิจ หรือผู้กระทำความผิดที่มีฐานะดี ควรใช้วิธีการลงโทษระดับกลางในรูปแบบที่ให้ชดเชยความผิดในรูปของตัวเงินด้วย คือ การใช้ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุกที่มีลักษณะคล้ายหอพัก โดยให้ผู้กระทำผิดเสียค่าใช้จ่ายสำหรับค่าที่พัก ค่าอาหารในศูนย์ด้วยตนเอง ประกอบกับสร้างจิตสำนึกที่ดี ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยให้ผู้กระทำผิดได้เห็นถึงความเสียหาย ความเดือดร้อนของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำผิดของตน เพื่อให้เกิดความรู้สึกผิด เกิดความสำนึกและรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้น ด้วยการบำเพ็ญประโยชน์ให้กับสังคม

3. ทัศนะต่อปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย

จากการศึกษาโดยการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรทั้งหมด ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ไปในทางที่สอดคล้องกัน โดยผู้ศึกษาแบ่งปัญหาและอุปสรรคออกเป็น 7 ด้านด้วยกัน ดังนี้

1. ปัญหาด้านการระบบการบริหารจัดการ

เนื่องจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ยังไม่มีการประสานงานกันเท่าที่ควร ระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิดยังไม่เป็นมาตรฐาน หน่วยงานที่จะเข้ามารับผิดชอบด้านมาตรการลงโทษระดับกลางโดยตรงยังไม่ชัดเจน ต้องมีกระบวนการคัดสรร และการออกกฎระเบียบที่เข้มงวด มีมาตรฐานที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน ประกอบกับยังขาดกระบวนการพิจารณาแบ่งประเภทผู้ต้องขัง ผู้กระทำความผิดที่ชัดเจน รวมถึงระบบการดูแลรูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลางแต่ละรูปแบบให้มีช่องโหว่ที่จะนำไปสู่การประพฤตินอกขอบของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้น้อยที่สุด รวมถึงปัญหาด้านหน่วยงานที่จะเข้ามารับผิดชอบในการดำเนินงานตามมาตรการลงโทษระดับกลางด้วย โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรเป็นหน่วยงานภายในที่มีอยู่แล้ว แต่จะเป็นกรมคุมประพฤติ หรือกรมราชทัณฑ์นั้น ต้องมีการระดมสมองในประเด็นนี้ด้วย

2. ปัญหาด้านบุคลากร

ผู้ศึกษาเห็นว่าเป็นปัญหาที่เชื่อมโยงมาจากกระบวนการบริหารจัดการ ที่บุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่และมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในเรื่องมาตรการลงโทษระดับกลางในสังคมไทย มีน้อย ประกอบกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดระเบียบวินัย ขาดการฝึกอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรม อาจมีการเลือกปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด มีทัศนคติในการปฏิบัติงานที่ไม่ดี และหาช่องทางในการประพฤตินอกจรรยาบรรณ ขอรื้อปรับขึ้นกับระบบมาตรการต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้ปัญหามูลค่าไม่เพียงพอในการควบคุมดูแลผู้กระทำความผิด และบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบมาตรการลงโทษระดับกลางมีน้อย

3. ปัญหาทางด้านมาตรฐานของอุปกรณ์ สถานที่ สภาพแวดล้อม ความพร้อมในการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย

การจัดซื้ออุปกรณ์ จัดหาสถานที่ สร้างศูนย์ต่าง ๆ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องนั้น ต้องมีระบบตรวจสอบที่เป็นมาตรฐานว่าอุปกรณ์ที่จะนำเข้ามาเป็นเครื่องมือปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดเป็นสิ่งที่มีความเหมาะสม และสถานที่ที่จะสร้างเพื่อดูแลควบคุมผู้กระทำความผิดนั้น มีความเหมาะสม มีความพร้อมในการที่จะดำเนินการมากน้อยเพียงใด

4. ปัญหาทางด้านงบประมาณ

ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านให้ทัศนะสอดคล้องกันในเรื่องปัญหาด้านงบประมาณ โดยเฉพาะการนำมาตรการใหม่หรือกฎระเบียบมาใช้ นั้น มักจะไม่ได้รับงบประมาณให้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร และการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ นี้ งบประมาณในการลงทุนในด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ สถานที่สำหรับใช้กับมาตรการลงโทษระดับกลางจะค่อนข้างสูงมาก

5. ปัญหาด้านข้อกฎหมาย

ข้อกฎหมายที่อาจเปิดช่องไว้ แต่เนื่องจากขาดกฎหมายลูกที่ระบุอย่างชัดเจน จึงเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ เช่น ปัญหากฎหมายมาตรา 56 ที่ยังให้อำนาจผู้พิพากษาสั่งลงโทษทำงานบริการสังคมได้ไม่กว้างขวางนัก

6. ปัญหาทางด้านองค์ความรู้ทางด้านมาตรการลงโทษระดับกลาง

องค์ความรู้ทางด้านมาตรการลงโทษระดับกลางของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมไทยยังอยู่ในวงจำกัดเฉพาะบางกลุ่ม ยังไม่ตกผลึก เนื่องจากเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่ในสังคมไทย ก่อนการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ จึงควรมีการจัดฝึกอบรม ให้ความรู้ต่อบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ เพื่อทำความเข้าใจร่วมกัน

7. ปัญหาด้านแนวความคิด ความเข้าใจ และทัศนคติของคนในสังคมต่อการลงโทษผู้กระทำผิดและต่อมาตรการลงโทษระดับกลาง

เมื่อจะมีการนำมาตรการนี้มาใช้ หลังจากการทำความเข้าใจในมาตรการร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว ต้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้คนในสังคมทุกคนได้เข้าใจถึงแนวคิด หลักการ และรูปแบบของมาตรการดังกล่าวด้วย เพื่อจะได้สร้างทัศนคติที่ดีให้กับคนในสังคมให้เป็นที่ยอมรับและได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่ยังได้รับโอกาสในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม